

for

head.

204 v m

RÉGI MAGYAR NYELVEMLÉKEK.

KIADTA

A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA.

NEGYEDIK KÖTET.

MÁSODIK OSZTÁLY.

EGYHÁZI VEGYES KÖNYV.
(WINKLER-CODEX.)

SAJTÓ ALÁ RENDEZTE ÉS KINYOMATTA

DÖBRENTÉI GÁBOR 1846-BAN.

AZ EREDETIVEL ÖSSZEVETETTE ÉS ELŐSZÓVAL ELLÁTTA

VOLF GYÖRGY.

Ára 1 forint 50 krajczár.

BUDAPEST.

1888.

RÉGI MAGYAR
NYELVEMLÉK.

KIADTA

A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA.

NEGYEDIK KÖTET.

MÁSODIK OSZTÁLY.

EGYHÁZI VEGYES KÖNYV.
(WINKLER-CODEX.)

SAJTÓ ALÁ RENDEZTE ÉS KINYOMATTA

DÖBRENTEI GÁBOR 1846-BAN.

AZ EREDETIVEL ÖSSZEVETETTE ÉS ELŐSZÓVAL ELLÁTTA

VOLF GYÖRGY.

BUDAPEST.

1888.

269249/5

Ⓜ
2

E L Ő S Z Ó.

A Régi Magyar Nyelvemlékek IV. kötetét Döbrentei Gábor, e gyűjtemény első szerkesztője, «egymásra következő osztályokban» vagyis füzetekben szándékozott közrebocsátani. Hány ilyen «osztályra» tervezte, ma már nem tudni. Teljesen csak egyet készített el és tett közzé, az elsőt, mely a Guary-codexet foglalja magában. Ez 1846-ban jelent meg. A második «osztályt», a jelen füzetet, bevezetés nélkül hagyta utódjára, Toldy Ferenczre. Toldy pedig a IV. kötet kiegészítése előtt kinyomatta az V. kötetet, de szintén bevezetés hián. Néhány hónapja végre megjelent az V. kötet (Régi Magyar Nyelvemlékek. Kiadta a magyar tudományos Akadémia. Ötödik kötet. A Jordánszky-codex bibliafordítása. Sajtó alá rendezte és kinyomatta Toldy Ferencz. A kész nyomtatványt az eredetivel összevetette, a Csemez-töredék szövegével kiegészítette és előszóval ellátta Volf György. Budapest, 1888.) és így kívánatosá vált a IV. kötet befejezése is. Azért a magy. tud. Akadémia nyelvtudományi bizottsága fölszólított, hogy Döbrentei hátrahagyott nyomtatványát az eredetivel összevetve hitelesítsem és rövid előszóval ellássam. Még e rész kiadásával is vékonyabb marad ugyan a IV. kötet a többinél, de mégsem oly aránytalanul, mint amúgy maradt volna.

A nyelvemlék, mely itt közölve van, megjelent már 1874-ben a Nyelvemléktár II. kötetében. Döbrentei «Egyházi vegyeskönyv»-nek nevezte el, de az irodalomtörténetben és nyelvtudományban csak a Toldytól eredő «Winkler-codex» néven ismeretes. E codexet ugyanis néhai Winkler Mihály pécsi kanonok ajándékozta 1801-ben a budapesti egyetemi könyvtárnak. Nyelvemlékünk korát az 1506. évszám mutatja, mely négyszer is világosan ki van téve (az eredetinek 31., 117., 234. és 270. lapján). A codex kis 8r. alakú, 184 papíroslevélből áll, négy helyen csonka, így legelül a naptárból hiányzik januárius és december s a rá következő latin szövegből is egy vagy több levél, hátul meg az utolsó darab mind elején mind végén fogyatékos. Egy lapja üres, kötése új (zöld bőr), írása kis részben barát gót,

máskor mindig apróbb fajta s a folyóhoz közeledő. Az egész csekély kivétellel egy kéz munkája. E kéz írása változó, hol gondosabb, hol hanyagabb, a mint több ízben fogott bele. A 2. kéztől csak az a kevés van, a mit Döbrentei a IV. és VII. lapon 3. és 7. jegyzetében utólag bejegyzettnek jelöl. A 3. kéz az utolsó darabot írta, melynek Döbrentei a CIII. lapon «Beszédek töredéke, tisztelendő szízekhez» címet adott. Döbrenteinek 13. jegyzete szerint (LXI. l.) négy kéz írását kellene megkülönböztetnünk, de a hol ő két külön kéz írását látja, csak egyet lehet elfogadni. A 2. kéz írásáról Döbrentei a már említett 3. és 7. jegyzetben (IV. és VII. l.) gyanítja, «mintha némbéri» volna, «talán egy szép, de írni nem jól tudott apáczátl» való; csak azt nem vette észre, hogy egy kézé. Hogy nőírás, az kétségtelen; de azt hiszem, nem csak e két bejegyzés, hanem az egész codex nőírás, bizonyára apáczáké. Döbrentei a 9. jegyzetben (VII—VIII. l.) «írópapot» tesz föl; én se a fő író, se a másik kettő írását nem tudom férfírásnak tartani. Az első és fő író Domonkos-rendi volt és Domonkos-rendiek számára írt. Ez kitünik abból, hogy a naptárra következő latin részben (I. Döbrentei 2. jegyzete 2. pontját IV. l.) szent Domonkoshoz fohászkodik, emlékezzék meg congregatiójáról, szent Domonkos oltalmát kéri, a Domonkos-rend jelességeinek: (aquinói) szent Tamásnak, szent Vinczének és (sienai) szent Katalinnak közbenjárását ajánlja föl istennek. Hogy a codex nők számára készült, azt Döbrentei (16. jegyz. LXV. l.) abból következteti, hogy az imádkozó magát az isten méltatlan szolgáló leányának mondja (er. 244. l. kiad. LXV. l. 3. sor alulr.). Nézetem szerint a codex csak *egy* nő, még pedig Domonkos-rendi apácza számára készült. Hogy a megrendelő az íróval együtt az volt, azt a latin részből fentebb említett adatok mutatják. A 3. kéz is világosan apácza számára ír, mert megszólításai egyre: «tyftelende zyz» (er. 360. l. kiad. CV. l. 12. sor fölülr.), «tyfteletes zyz» (er. 363. l. kiad. CVII. l. 1. sor fölülr.), «Cryftufnak yegefe» (er. 360. és 361. l. kiad. CV. l. 13. sor alulr. és CVI. l. 2. sor fölülr.), a hogyan csak apáczátl szoktak volt szólítani. Az «En zerelmes hugom keryed az criftufnak zolgalo leeanyth kych the weled vannak» szavak (er. 362. l. kiad. CVI. l. 11—10. sor alulr.) szintén csak kolostorban levőre utalnak. A fő író apácza azonban a codex darabjainak se szerzője se fordítója, hanem egyszerű másolója. Ezt bizonyítják íráshibái és igazításai. Ilyenek: «[iudafnat] iudafnak» (er. 140. l. Döbrentei a []-be tett törlést mellőzte kiad. XXVII. l. 10. sor fölülr.), «tarthad» (tarchad: tartsad hely. er. 262. l. kiad. LXXII. l. 10. sor fölülr.), «ŷandŷth» (ŷandŷch: ivandik hely. er. 296. l. kiad. LXXXII. l. 2. sor alulr.), «lelkömek» (lelkömet hely. er. 224. l. Döbrenteinél javítva kiad. LVII. l. 9. sor alulr.), «halottakak» (halottakat hely. er. 280. l. kiad. LXXVIII. l. 5. sor fölülr.), «zözzel» (zözzel hely. er. 245. l. kiad. LXVI. l. 7. sor fölülr.), «thehethne[ye]» (er. 309. l. Döbrentei a []-be tett törlést mellőzte kiad. LXXXVII. l. 8. sor fölülr.). E hibák és igazítások csak másolásból származhatnak. A iudafnat, tarthad és ŷandŷth azon alapszik, hogy eredetijében a leíró apácza

a *c-t t*-nek, a *lelkomek* és *halottakak* pedig azon, hogy megfordítva a *t-t k* jelentő *c*-nek nézte. A *zozzel* azt mutatja, hogy az eredetiben az *r* hasonlított a *z*-hez, *thehethne[ye]* pedig azt, hogy az eredetiben *thehethneye* teljes alak volt, melyet a leíró már elavultnak érzett, azért a *ye-t* kitörölte.

A kiadásról kevés a mondani valóm. Döbrentei az eredetinek se lapjait se leveleit nem számozza és így az idézést csak e kiadás lapszámait szerint teszi lehetővé; de hogy hol végződik az eredetiben lap vagy levél, azt jelöli. Az I. lapon 1. jegyzete 2. pontjában figyelmezteti is az olvasót, hogy «ezen jegy |, az eredeti levelének első lapja végét, || pedig a' másikkal is befejeztét mutatja». A ki az eredeti szerint kíván idézni, az csekély fáradsággal a Nyelvemléktár II. kötetéből bejegyezheti e kiadásba is az eredeti lapszámot. A codex latin részét Döbrentei három mondatot kivéve (LXXIX. 1.) egészen mellőzte, mit 2., 4., 7. és 8. jegyzetében (IV., V. és VII. 1.) igazol. Az eredetivel való összevetéskor a kiadást általában gondosnak találtam, mind a mellett elég nagy számmal maradt részint olvasás- részint correcturabeli hiba. Ezeket az igazítandók sorolják elő.

Budapest, 1888. augusztus 2-án.

VOLF GYÖRGY.

IGAZÍTANDÓK.

I.	lap	1. hasáb	2. sor	föülről	Gertya	---	---	---	helyett olvasd	Gergtya
	"	"	4.	"	Agatha	---	---	---	"	Agotha
	"	"	3.	"	alulról	yzoghés	---	---	"	yzoghéf
II.	lap	"	4.	"	föülr.	pynköftha	---	---	"	pynköfth ha
	"	"	4.	"	alulr.	nicomedes	---	---	"	nicomedis
III.	lap	2.	"	1.	föülr.	Nicomedes	---	---	"	Nicomedis
	"	"	7.	"	"	Cosma	---	---	"	Cozma
	"	"	11.	"	"	egy	---	---	"	egh
	"	"	10.	"	alulr.	Tyzonegy	---	---	"	Tyzonegh
V.	lap	6. sor	föülr.	foljáfavál	---	---	---	---	"	foljáfavál
	"	10.	"	alulr.	meegh wýoytad	---	---	---	"	megh wýoytod
	"	8.	"	"	hiveknek ziveketh	---	---	---	"	hýveknek zýveketh
	"	6.	"	"	erewlnewk	---	---	---	"	erewlnevnk
VII.	lap	5.	"	"	meg	---	---	---	"	megh
	"	4.	"	"	monda	---	---	---	"	mondh
VIII.	lap	4.	"	föülr.	was	---	---	---	"	vas
	"	10.	"	"	fygwen	---	---	---	"	fygven
	"	"	"	alulr.	akarwan	---	---	---	"	akarvan
	"	9.	"	"	verefywlwen	---	---	---	"	werefywlven
IX.	lap	"	"	föülr.	kyfhangýanak	---	---	---	"	kys hangýanak
X.	lap	3.	"	"	felelemeyert	---	---	---	"	felelmeyert
	"	7.	"	"	hen	---	---	---	"	Oh en
	"	"	"	"	fen	---	---	---	"	Een
	"	11.	"	alulr.	waas	---	---	---	"	vas
	"	5.	"	"	febekeeth	---	---	---	"	febekeeth,
	"	"	"	"	fiam	---	---	---	"	fian
XI.	lap	7.	"	föülr.	tettel	---	---	---	"	tetteel

XI.	lap 11.	sor fölülr.	hagýad	--- --- --- ---	helyett olvasd	hagýod
	« 12.	« alulr.	fewlewtthe	--- --- --- ---	« «	fewlewtthe
	« «	« «	hogy	--- --- --- ---	« «	hogh
	« 9.	« «	halnem	--- --- --- ---	« «	halnom
	« 4.	« «	vette	--- --- --- ---	« «	vette
	« 3.	« «	ezeketh	--- --- --- ---	« «	ezeketh
XII.	lap «	« fölülr.	gewrný	--- --- --- ---	« «	gewzný
XIII.	lap 13.	« alulr.	fenyeeffghe	--- --- --- ---	« «	fenyeffeghe
XIV.	lap 5.	« fölülr.	thestere	--- --- --- ---	« «	thefte're
	« 7.	« alulr.	ezen kezben	--- --- --- ---	« «	ezenkezben
XV.	lap 11.	« «	mariam oftavala	--- --- --- ---	« «	maria moftawala
	« 10.	« «	Eennek	--- --- --- ---	« «	ennek
XVI.	lap 5.	« fölülr.	seff	--- --- --- ---	« «	seph
	« 12.	« alulr.	a keferues	--- --- --- ---	« «	e keferues
	« 10.	« «	teendeth	--- --- --- ---	« «	teerdeth
XVII.	lap 6.	« «	Joseffnek	--- --- --- ---	« «	Josephnek
XVIII.	lap «	« fölülr.	thewelyghieknek	--- --- --- ---	« «	thewelyghe'eknek
	« 8.	« alulr.	nagy	--- --- --- ---	« «	nagh
XIX.	lap 1.	« fölülr.	azzonallatok	--- --- --- ---	« «	azzonyallatok
	« 6.	« «	kewzzewel	--- --- --- ---	« «	kewzzewel
	« 7.	« alulr.	meghfogattateek	--- --- --- ---	« «	megh fogattateek
XXII.	lap 13.	« «	hog'	--- --- --- ---	« «	hog
	« 9.	« «	hog'	--- --- --- ---	« «	hog
XXIII.	lap 3.	« fölülr.	nag'	--- --- --- ---	« «	nag
	« 5.	« «	emhornek	--- --- --- ---	« «	embornek
	« 13.	« alulr.	hog'	--- --- --- ---	« «	hog
	« 12.	« «	hog'	--- --- --- ---	« «	hog
	« 9.	« «	legon mert wg'	--- --- --- ---	« «	legion Mert wg
	« 1.	« «	meeg býzonýoyt	--- --- --- ---	« «	megh bizonyóyt
XXV.	lap 1.	« fölülr.	hog'	--- --- --- ---	« «	hog
	« 2.	« «	hog'	--- --- --- ---	« «	hog
	« 14.	« «	kalafstrom-	--- --- --- ---	« «	kalafstrom-
XXVI.	lap 6.	« alulr.	Napoth efteegh	--- --- --- ---	« «	Napothefteegh
	« 4.	« «	olwetun	--- --- --- ---	« «	oliuetim
	« 2.	« «	hog'	--- --- --- ---	« «	hog
XXVII.	lap 11.	« fölülr.	Golekozven	--- --- --- ---	« «	Golekozveen
	« 5.	« alulr.	arulta wa-	--- --- --- ---	« «	arultawa-
XXVIII.	lap «	« «	arultad wolna	--- --- --- ---	« «	arultadwolna
	« 4.	« «	alkaffatok	--- --- --- ---	« «	alkoffatok
	« 2.	« «	Im Im	--- --- --- ---	« «	Im

XXXIX.	lap	4. sor	fölülr.	mondotta vala	--- --- ---	helyett olvasd	mondottavala
	"	7.	"	az	--- --- ---	"	ad
	"	13.	alulr.	keferoltebe	--- --- ---	"	keferoltebe
	"	12.	"	elarulo	--- --- ---	"	el arulo
	"	5.	"	bönidnek	--- --- ---	"	bönednek
XXXI.	lap	6.	fölülr.	olwetim	--- --- ---	"	oluetim
	"	11.	"	fogyatkozneek	--- --- ---	"	fogyatkozieek
	"	3.	alulr.	golekezyk wala	--- --- ---	"	golekezykwala
XXXII.	lap	2.	fölülr.	yamadkozia...	--- --- ---	"	yamadkoziam
XXXIII.	lap	6.	"	embery	--- --- ---	"	embory
XXXV.	lap	4.	"	feghedfeghe	--- --- ---	"	feghedfeghe
	"	8.	"	wg' mond	--- --- ---	"	wgmond
	"	2.	alulr.	teg'hodeth	--- --- ---	"	téghodeth
	"	"	"	apaftolok	--- --- ---	"	apaftalok
XXXVI.	lap	8.	fölülr.	adoth wala	--- --- ---	"	adothwala
	"	12.	alulr.	yraafnak	--- --- ---	"	ifaiafnak
XX XVII.	lap	9.	fölülr.	ehapaafth	--- --- ---	"	chapaafth
	"	10.	"	meghemeztheneye	--- --- ---	"	megh emeztheneye
XXXVIII.	lap	12.	alulr.	ees..	--- --- ---	"	ees
	"	"	"	k.. czayat	--- --- ---	"	katronczayat
	"	"	"	wya..	--- --- ---	"	wyaba
XXXIX.	lap	11.	fölülr.	týpariak	--- --- ---	"	týparlak
XL.	lap	13.	alulr.	az vrhoz de keetfeegh vonth			
				koeteelbe	--- --- ---	"	koeteelbe
XLI.	lap	"	fölülr.	pýthwarba'	--- --- ---	"	pýthwarba
	"	6.	alulr.	vgy hogy	--- --- ---	"	vgh hoch
	"	"	"	az Sidokhoz	--- --- ---	"	az feyedelm kymene azerth pylatus az Sidokhoz
	"	3.	"	tervenyönk	--- --- ---	"	torvenyönk
	"	1.	"	chriřtuf kýralnak	--- --- ---	"	chriřtufkýralnak
XLIII.	lap	13.	"	mýath	--- --- ---	"	mýatth
	"	9.	"	Azerth megh	--- --- ---	"	Azerth nem illik neky halaal Azerth megh
	"	1.	"	esbochaffad	--- --- ---	"	es bochaffad
XLIV.	lap	8.	fölülr.	megb	--- --- ---	"	megh
	"	5.	alulr.	bochatam	--- --- ---	"	bochatom
	"	4.	"	veretom	--- --- ---	"	veretom
	"	3.	"	ottený	--- --- ---	"	ottený
XLV.	lap	5.	"	eerzes	--- --- ---	"	eerzees
XLVI.	lap	9.	"	fezeliemee	--- --- ---	"	fezehemee

XLVI.	lap	6. sor	alulr.	zen vettem	--- --- ---	helyett olvasd	zenvettem
XLVII.	lap	13.	“ fölülr.	kywýweek	--- --- ---	“ “	ky wýweek
XLVIII.	lap	6.	“ “	ottogýan	--- --- ---	“ “	ottogýon
	“	7.	“ alulr.	megh megh	--- --- ---	“ “	megh
XLIX.	lap	5.	“ fölülr.	nõn	--- --- ---	“ “	nõm
	“	12.	“ “	keeferõwala	--- --- ---	“ “	keferywala
	“	“	“	ees 9 An-	--- --- ---	“ “	ees 9 Annya ees 9 An-
	“	“	“ alulr.	el	--- --- ---	“ “	ol
L.	lap	4.	“ fölülr.	fogtanak	--- --- ---	“ “	fagtanak
	“	9.	“ “	kereftfahoz’	--- --- ---	“ “	kereftfahoz
LIII.	lap	4.	“ “	hyzýok	--- --- ---	“ “	hyzýyk
	“	11.	“ alulr.	nehezõlný	--- --- ---	“ “	nehezylný
	“	10.	“ “	hyedelmnekyl	--- --- ---	“ “	hyedelmnekõl
	“	8.	“ “	Ees az 9	--- --- ---	“ “	Ees 9
	“	6.	“ “	latam	--- --- ---	“ “	latom
	“	“	“	zõl-	--- --- ---	“ “	zyl-
LIV.	lap	11.	“ fölülr.	egy	--- --- ---	“ “	eegh
	“	“	“ alulr.	mýnden	--- --- ---	“ “	mýndõn
	“	10.	“ “	zõlõttem	--- --- ---	“ “	zylõttem
	“	2.	“ “	feketýle	--- --- ---	“ “	feketýle
LV.	lap	1.	“ fölülr.	nekýl	--- --- ---	“ “	nekyl
	“	“	“	nekõl	--- --- ---	“ “	nekyl
	“	“	“	ozuegyiõl	--- --- ---	“ “	ozuegyiyl
	“	4.	“ alulr.	veerõfõlth	--- --- ---	“ “	veerõfylth
LVII.	lap	3.	“ “	kõnyõrõl	--- --- ---	“ “	kõnyõryl
	“	1.	“ “	fõlõl	--- --- ---	“ “	fõlyl
LVIII.	lap	2.	“ fölülr.	nak vala	--- --- ---	“ “	nakvala
	“	4.	“ alulr.	neiw	--- --- ---	“ “	neuv
LIX.	lap	13.	“ fölülr.	innepeiere	--- --- ---	“ “	innepeiert
	“	11.	“ alulr.	kõffeb	--- --- ---	“ “	kyffeb
LX.	lap	9.	“ fölülr.	kezietth	--- --- ---	“ “	kezeeth
	“	10.	“ “	ezeõkee allabak	--- --- ---	“ “	ezeõkee atte kezeid kyk Sidoknak chodakath teez- nek vala, Labait bekelyen vgh mondvala Nemde ezeõkee allabak
	“	3.	“ alulr.	elegõgeel	--- --- ---	“ “	elegõgeel
LXI.	lap	1.	“ fölülr.	Elthemethven	--- --- ---	“ “	El themethven
	“	5.	“ “	fõraffal	--- --- ---	“ “	fõraffal
	“	11.	“ “	keeryõk	--- --- ---	“ “	keerywk

LXI.	lap	12.	sor	alulr.	nagybéli	---	---	---	---	helyett olvasd	nagyhéli
LXII.	lap	"	"	"	kelek	---	---	---	---	"	keelek
	"	10.	"	"	az	---	---	---	---	"	a
LXIV.	lap	2.	"	fölülr.	kegötlenwl	---	---	---	---	"	kegötlenyl
	"	3.	"	"	eezettel	---	---	---	---	"	eczettel
	"	11.	"	"	fygghel	---	---	---	---	"	fygghel
	"	2.	"	alulr.	oregholnom	---	---	---	---	"	oregbylnom
	"	"	"	"	bynoketh	---	---	---	---	"	bynoketh
LXVI.	lap	6.	"	fölülr.	momnekvl	---	---	---	---	"	momnekyl
	"	10.	"	"	felywl	---	---	---	---	"	felyyl
	"	12.	"	alulr.	keferofegrol	---	---	---	---	"	keferyfegray
	"	8.	"	"	genyerw	---	---	---	---	"	genyerw
	"	4.	"	"	karhoztatol vala	---	---	---	---	"	karhoztatolvala
	"	3.	"	"	tazigaltatol vala	---	---	---	---	"	tazigaltatolvala
	"	"	"	"	hagyaptatol vala	---	---	---	---	"	hagyaptatolvala
	"	"	"	"	foztatol vala	---	---	---	---	"	foztatolvala
	"	2.	"	"	ruhaztatol vala	---	---	---	---	"	ruhaztatolvala
	"	"	"	"	Nyakoztatol vala	---	---	---	---	"	Nyakoztatolvala
LXVII.	lap	10.	"	"	berekeztod	---	---	---	---	"	be rekeztod
	"	6.	"	"	kegötlenol	---	---	---	---	"	kegötlenyl
LXVIII.	lap	3.	"	fölülr.	feregh	---	---	---	---	"	femegh
	"	7.	"	"	az	---	---	---	---	"	ez
	"	11.	"	"	neztod	---	---	---	---	"	nezeed
LXIX.	lap	5.	"	alulr.	merolteth	---	---	---	---	"	merylteth
	"	1.	"	"	merwltet	---	---	---	---	"	meryltet
LXX.	lap	3.	"	"	zankyvetoth	---	---	---	---	"	zankyvetoth
LXXI.	lap	6.	"	fölülr.	azanak Ees	---	---	---	---	"	azanak Eez keferwfegray kenodnak myatta Ees
	"	3.	"	alulr.	verofwltnek	---	---	---	---	"	verofwltnek
LXXII.	lap	1.	"	"	elegodyk	---	---	---	---	"	elegodyek
LXXIII.	lap	11.	"	fölülr.	eletometh	---	---	---	---	"	eletometh
	"	"	"	alulr.	bochaffad	---	---	---	---	"	bochaffad
	"	10.	"	"	fogyatkozafimathees	---	---	---	---	"	fogyatkozafimat ees
	"	"	"	"	veztefs	---	---	---	---	"	vezeeff
	"	6.	"	"	kegelmeffegoth	---	---	---	---	"	kegelmeffegoth
LXXIV.	lap	5.	"	fölülr.	idvoffegheerth	---	---	---	---	"	idvoffegheerth
	"	12.	"	alulr.	ergalmaffaagra	---	---	---	---	"	ergalmaffaagra
	"	9.	"	"	kegeffeghos	---	---	---	---	"	kegeffeghos
	"	6.	"	"	fertezetoffegheböl	---	---	---	---	"	fertezetoffegheböl
	"	3.	"	"	iuthaffak	---	---	---	---	"	iuthaffak

LXXIV.	lap	2. sor	alulr.	eggeffeghebe	---	---	---	---	helyett olvasd	eggeffeghebe	
LXXVI.	lap	10.	“	fölülr.	zyvõnk	---	---	---	“	“	zyvõnk
	“	1.	“	alulr.	ney	---	---	---	“	“	neky
LXXVII.	lap	3.	“	fölülr.	fõlwl	---	---	---	“	“	fõlwl
LXXVIII.	lap	1.	“	“	felõl	---	---	---	“	“	felyl
	“	“	“	“	a бага-	---	---	---	“	“	abaga-
LXXIX.	lap	7.	“	alulr.	erõffek	---	---	---	“	“	erõffek
	“	3.	“	“	boçfath	---	---	---	“	“	bochath
	“	2.	“	“	cooperarantur	---	---	---	“	“	cooperantur
LXXX.	lap	3.	“	fölülr.	adaaffal	---	---	---	“	“	adaaffal
	“	5.	“	alulr.	egyeth	---	---	---	“	“	eggeth
LXXXI.	lap	4.	“	fölülr.	yduõffeghre	---	---	---	“	“	yduõffeghre
LXXXII.	lap	9.	“	alulr.	eegbe	---	---	---	“	“	eggbe
	“	8.	“	“	az	---	---	---	“	“	ag
	“	2.	“	“	Az	---	---	---	“	“	ez
	“	“	“	“	zomehozýak	---	---	---	“	“	zomehozyk
LXXXIII.	lap	12.	“	“	õteth	---	---	---	“	“	yteth
LXXXV.	lap	3.	“	fölülr.	kýk	---	---	---	“	“	kýk
	“	2.	“	alulr.	Silocnak	---	---	---	“	“	Siloenak
LXXXVI.	lap	“	“	fölülr.	wak,	---	---	---	“	“	wak vala,
	“	13.	“	“	mondatok	---	---	---	“	“	mondotok
	“	10.	“	alulr.	merth ymmaar	---	---	---	“	“	merth felnek az Sydooktwl Merth ymmaar
LXXXVII.	lap	4.	“	fölülr.	honnanvalo	---	---	---	“	“	honnan valo
	“	8.	“	alulr.	elmeedbõl eez	---	---	---	“	“	elmeedbõl Mynd te thelies lelkõdbõl eez
LXXXVIII.	lap	11.	“	“	azzonyallath	---	---	---	“	“	azzony allath
XCIII.	lap	2.	“	fölülr.	kõrnýwl	---	---	---	“	“	kornywl
XCIV.	lap	5.	“	alulr.	voltadeerth	---	---	---	“	“	voltodeerth
XCVI.	lap	4.	“	fölülr.	se	---	---	---	“	“	te
XCVII.	lap	6.	“	“	tyztõffeegh	---	---	---	“	“	tyztõffeegh
XCIX.	lap	7.	“	“	velagõffaga	---	---	---	“	“	velagõffaga
	“	13.	“	“	edõffeegh	---	---	---	“	“	edõffeegh
	“	6.	“	alulr.	amelkedo	---	---	---	“	“	amelkodo
	“	5.	“	“	fenõffegh	---	---	---	“	“	fenõffegh
C.	lap	“	“	“	iaczadozwan	---	---	---	“	“	iaczodozwan
CI.	lap	3.	“	fölülr.	zerzetes	---	---	---	“	“	zerzetõs
	“	5.	“	“	aeitatõffagh	---	---	---	“	“	aeitatõffagh
CIII.	“	7.	“	alulr.	zerethi az ký	---	---	---	“	“	zerethi ký
CIV.	“	9.	“	fölülr.	zerelmeef	---	---	---	“	“	zerelme es

CIV.	lap	9.	sor felülr.	criftufnak	---	---	---	---	helyett olvasd	criftufnak
	"	8.	" alulr.	ŷewenth	---	---	---	---	" "	ŷewench
	"	"	"	thezeenth	---	---	---	---	" "	thezeench
CV.	lap	4.	" fölülr.	theremtheth az	---	---	---	---	" "	theremtheth myncheth az
	"	9.	"	nel a theremteth	---	---	---	---	" "	nel Valaky incab zerethi a theremteth
	"	12.	"	keuanatoffagal	---	---	---	---	" "	keuanatoffagal
CVI.	lap	3.	"	kethelethe	---	---	---	---	" "	ketheleche
	"	8.	"	hozom mýnd	---	---	---	---	" "	hozom mýnd
	"	12.	"	iegefemnech 9	---	---	---	---	" "	iegefemnech iefufnak 9
	"	2.	" alulr.	hugŷam	---	---	---	---	" "	hugaŷm
CVIII.	lap	9.	"	wg thouabba	---	---	---	---	" "	wgmon thouabba
CIX.	lap	1.	" fölülr.	mywelketeddel	---	---	---	---	" "	mywelketededdel
	"	2.	" alulr.	nŷnchen	---	---	---	---	" "	nŷnchen

FOGLALAT.

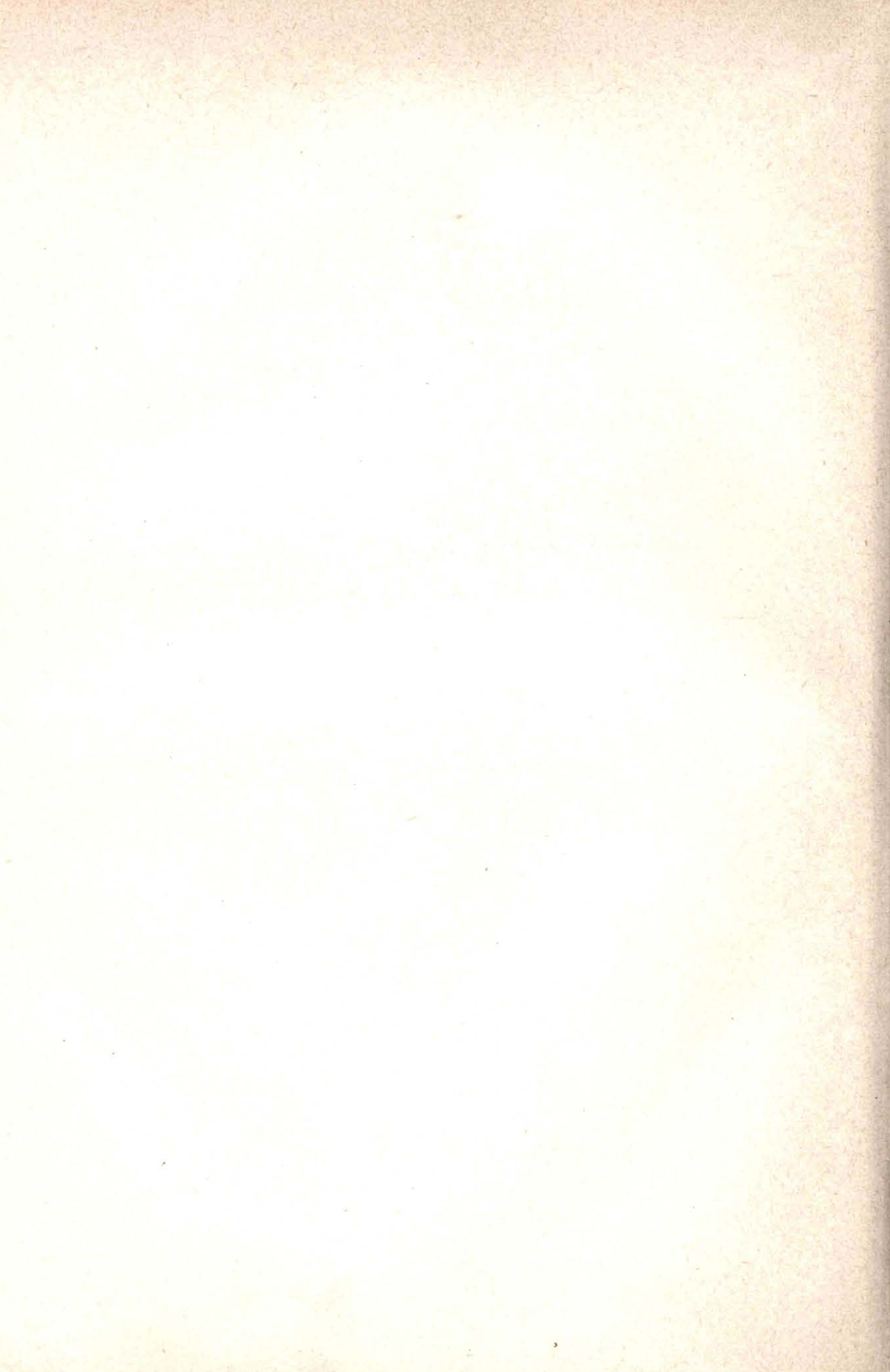
	Lap.
I. Naptár, szentek nevével, csonkán	I
II. Fohások, imák	IV
III. Bódog szíz anya siralma	VII
IV. Négyes rimű versek Krisztusról	XIX
V. Szentséges élet módja	XXII
VI. Nagyhéti előadás Krisztus esetéről	XXV
VII. Ájaitatus gondolatok	LXI
VIII. Szent evangeliomok	LXXV
IX. Abagarus levele, s képirója Krisztusnál	LXXVII
X. Mondékok v. mondatok	LXXIX
XI. Elmélet Krisztus patikájáról	LXXX
XII. Mária epeségei	XCIII
XIII. Ének, ki dicséri szíz Máriát	XCVI
XIV. Asztal szent dicsérete	CI
XV. Jó és gonosz szerzetes	—
XVI. Szíz Máriához imádságok	—
XVII. Sz. Bernald hálaadásai	CII
XVIII. Beszédek töredéke, tisztelendő szízekhez	CIII
—————	
Sorolvány a kézirat elévült szavai és szókötései közül	CX
Görögből, latinból becsuszottak	CXXV
Latinosak	—
Ősies nyelvszerkezet maradványai	CXXVI

EGYHÁZI VEGYESKÖNYV.

(WINKLER - CODEX.)

1506.

EGYHÁZI VEGYESKÖNYV, 1506-ból.

I. NAPTÁR, SZENTEK NEVÉVEL, CSONKÁN.

1. *Jegyz.* 1. Eredetiében is üresen maradt azon sor, mellynek elején csak a' napjelentő betű all. Ebből látszik miként hagyá azt írópajja félben, még később vasárnapozta volna is bé veressel. 'S papiros kímélésért van tehát 2, 3, 4 olyan sor is csak egybehezva itt nyomtatásban, betűivel.

2. Ezen jegy |, az eredeti levelének első lapja végét, || pedig a' másíknak is befejeztét mutatja.

3. Boldogasszony hava *Januarins*, azért nincs itt, mert eredetiéből kiszakadt.

Boithelohó hwzón nyolecz

d zenth Brigida A33on
e Gertya zentolo Bodoga33on
f zenth Balas pyfpek
g

zenth Agatha A33on
b zenth dorot'ya A33on
c d 3
e zenth Appal'yn A33on
f zenth kolos A33on
g

b
c zenth Balynth Martyr |
d
e zenth Juliana A33on
f g

b c
d y3oghés zenth petor Apaftal
e
f zenth Matyas Apaftal
g

b c
Boith masfo harmicz eg nap ||
d e f g

b
EGYHÁZI VEGYESKÖNYV, 1506.

c perpetua
d e f g
zenth Ghergor papa
b c d e |
f zenth Gedrud A33on

g
b
c zenth Benedok Apath
d e f
g Gýmolch olto Bodog A33on

b c d e f
zenth Gorgh ha harmicz nap ||
g

b
c zenth Amborus doctor
d e f g

b c d e
f zenth Tiburcius |
g

b
c zenth vallerianus
d e f g
zenth Alberth
b zenth Georgh

II

c zent Mark
 d e
 f zenth vitalis
 g zenth petor martir

pynkoftha harmiczeg nap ||

b zenth philep zenth Jacob
 c
 d zenth korozt megh lelese
 e zenth florianus
 f zenth Gothard
 g zenth Janos Mykoron olayba foztek

b zanzlo Szent myhal
 c
 d zenth epimachus
 e
 f Nerei Achlei zenth pangracz
 g

b zenth Sophia A33on
 c | d e
 f zenth potenciana
 g

b zenth elona A33on
 c d
 e zenth vrbán papa
 f g

b
 c zenth felix Martir
 d zenth petronella zenth petor leanya

zenth ywan ha harmycz nap ||

e zenth nicomedes Martir
 f zenth erasmus
 g

b zenth bonifacius Martir
 c d e
 f zenth primus Martir

g
 zenth Borrobas Apastal
 b
 c zenth Anthal confessor
 d
 e zenth vúd
 f | g

b zenth Gyarfás
 c d
 e Tyz ezor vűteez
 f
 g zenth ywan

b zenth Janos ees zenth pal
 c zenth lazlo kűral
 d zenth Leo papa vigilia
 e zenth petor zenth pal
 f

zenth Jacob ha harmyczeggh nap ||

g
 Bodog A33on Latogatasa
 b zenth Tamas
 c d e
 f zenth
 g zenth Ghelien

b c d
 e zenth Marghűth
 f
 g Tyzonkeeth Apastal |

b zenth Elek
 c d
 e zenth elűees propheta
 f zenth Praxis a33on
 g zenth Maria magdolna
 zenth appolinaris pyfpok
 b zenth christina A33on
 c zenth Jacob Apastal
 d zenth Anna a33on
 e f

g zenth Simplicius
zenth abdon ees Sennen

b

Kyfa33onha harmycz nap ||

c zenth petor vafazakadat'ya

d zenth istwan papa

e zenth istwan te3le megh lelese

f

g hawi Bodog a33on ees damokos
wr 3yne valtozat'ya

b zenth donath

c zenth ciriakus

d zenth Romanus

e zenth Lewr'yncz

f zenth Tyburcius

g zenth clara A33on

zenth ipolyth

b zenth ewfebius vigilia

c Nagh a33on nap'ya

d | e

f zenth Agapith

g zenth Layws

zenth istwan kyal

b c d vigilia

e zenth Bertalam Apastal

f g

zenth Rufus

b zenth Agofton

c zenth ianos nyaka vagafa

d e

zenth miha harmycz nap ||

e

f zenth Egyod

g

b c d e

f k'ys a33on nap'ya

g zenth Gorgonius Martir

b zenth proth ees Jacinkt

c d

e zenth korozth fel maga3tatasa

f zenth Nicomedes martir |

g zenth fem'ya a33on

zenth Lompeerth

b c d

e zent mathe Apastal

f zenth Morycz martir

g

zenth Gyolerdh pypok

b c

d zenth Cosma dam'yan

e zenth vencezlaus Martir

f zenth Myhal archangyal

g zenth Jeronimus doctor

Mindzenthha harmycz egy nap ||

zenth Remigius pypok

b c

d zenth ferencz confessor

e f

g zenth Mark papa

b zenth dienof Martir

c d e

f zenth kalman

g zenth kalixtus papa

b zenth Gaal confessor |

c

d zenth Lucach ewangeli3a

e f

g Tyzonegy ezor 3'yz vrfula

zenth Seuerus pypok

b zenth Seuerinus

c

d zenth Crispinus

e zenth domotor

f vigilia

g zenth S'ymon iudas

b

c zenth Quintinus

zenth Andras ha harmycz naph ||

d M'ynd zenth nap'ya

1*

IV

e halottak napja

f g

zenth Emroh hercegh

b zenth Leo papa

c

d Neegh coronazot Martir

e zenth Theodorus Martir

f zenth marton papa

g zenth marton pypok

b zenth Bereczk pypok

c d

e zenth othmar Apaath |

f g

zenth erfeboh A33on

b c

d zenth cecelye A33on

e zenth kelemen papa

f zenth krisogonus Martir

g zenth katheryna A33on

b c

d zenth Saturnus vigilia

e zenth Andras Apaath

f

karachon ha harmycz egh ||

2. Jegyz. 1. Ez is kiszakadt az eredeti' kötéséből. Tehát csak tiz hónap van meg.

2. Következik 5 level egymás után mind latin irattal. — Az első meglevőnek felső sora: *damnacione perpetua Libra*, honnan hát *A* még kimaradt, miként a' többi elől is az első betű, melyet az író későbbben kívána oda veresíteni. (Azokat itt vastagbetűkkel pótolám, a' szakok kezdeténél pedig döltekkel.) 'S így foly 22 sorban mind „*Libera nos*“ ettől, amattól. Ez után van *Te rogamus* ezért, azért, 50 sorral. Ez betölt 2 levelnyit. A' 3dikon eléfordul egyéb közt: *Ora pro-nobis bête dominice*. . . memor esto congregacionis tue . . . salvos fac servos tuos et Ancillas tuas Deus meus sperantes in te. A' 4iken: *Concede, ut . . . Bti dom̄icj (dominici) Confessoris tui patrocinio sublevemur*. Továbbá: *Preces quas . . . offerimus intercedente beato Petro martire tuo . . . intende . . . Deus qui eccliam tuam Bti Thomae confessoris tui mira eruditōne clarificas . . . Deus qui . . . beati vincency confessoris tui predicacione . . . beati katherine virginitate et paciencie speciali privilegio decorate*. Az 5diken: *Praetende domine famulis et famulabus tuis dexteram*. A' 6dikon 5 sor van és egy szó latinul, az után jönnek:

II. FOHÁSZOK, IMÁK.

Vram Myndonhato iſten kű emlekozűk megh een rolam Műkoron een eletom megh vegheztetűk

zenth Rufus napján ezor otzaaz, hatod eztendobe

Imagh erottem ees legeek rezes ymadfagodba ky ez konbe olwafanda3 |

3. Jegyz. Itt ezen 6a level másod lapja üresen tisztán volt hagyva, 's erre, 1506beli-nél sokkal időbbi kéz firkantá, „O 3yz Mariank“ kezdettel a' mi alább következik. Téntája elhalaványodott, betűi bajos olvasatnak. Mintha némbéri keze volna, így:

O 3yz mariank egyethlen egű fűa 3ep űefus' vűgaſald megű az megy 3omorodoth edes anűadath Oh 3űz mariannak edes zeolotte io iefus vűgaf-

tald megy a fűonekwl maradoth edes zvedeth Oh műndenneftol megű fo-
 morodoth aldoth zűz mariannak edes fűa vűga,ald megy fűralmas edes anűa-
 dath ha leheth Oh feles vűgastald vűg vűlagnak bűzon vűlagoffaga mű melű
 űgen megű oltatal Oh angűaloknak sep feneflege ees műnden fentteknek melű
 űgen megy herwattal Oh bűzon zentfeges ereűd kűk műndenkoron zent malatnak
 (igy, talán „malasztnak“) folűafawal zarmazanak melű űgen megy zarradanak ||

4. *Jegyz.* Most itt ismét deák tiszta irat áll veresfestékű kezdőbetűkkel. Öt imádság van így két levelen. Ez után jönnek az itt ez Va és tul a' VIa lapon lévőek, magyarul, melyekben mind veressel írják az itten' álló nagy betűkkel nyomtatott kezdő betűk, és közepen dőltekkel levő czímszók, ugymint:

Jűel dichefeeghes zenth leelek thelyedh be a te hyveidnek ziveketh ees
 a the fzerelmednek tűzeeth. gheriezied megh ew benne. kű műnden nűelwek-
 nek kűlembvoltha műatth. nepeketh. híthnek eghgheffeghere. Geűtheel.

5. E' közben levő pontok is mind veresek.

V e r s

Bochaffad a the Leelkedeth ees theremthethnek

Ees meegh; wűoytad a feeldnek zyneeth

I m a d f a g h

Iűen kű a hiveknek ziveketh a zenth leleknek velagoffagawal thaneűtad.
 Aggűad. Műnekenk. azon zenth lelekbe. igazat eerthenewnk. ees műndenko-
 ron az ew zenthfeghes vűgazthalafarol erewlnewk. |

Teghedeth vallonk teghedeth űmadonk theghedeth dicherewnk Mű remen-
 feghenk Mű idueffeghenk Mű tyztheffeghenk O dichefeeghes zenth háromfagh

V e r s

Algűwk atűath ees fywth zenthlelekkal egetewmbe

Dicheerywk es felmagaztawwk ewtheth erekke

y m a d f a g h

Műndenhatho erek 1. űen kű atthead nekeenk te 3olghaidnak ez bűzon hűthnek wallafaban erek 3enthharomfagnak dichefegheeth meghefmernewnk ees felfeghednek hathalmaffagaba egyeffeghet || űmadnonk, keerewnk high ezen lithnek batorfagawal, Műnden haborofagthwl koronkeed megh oltalmazthaffonk

Az otharű 3entfeegreewl

O 3entfeghes lakodalm kybe chriűus eethetyk Megh emlekezthetűk ew halalanak emlekezethű Leleek be thelyk mala3tal ees az revende dichefegnek nekeenk zalaga adatyk

V e r s

Ethethee ewketh az gabonának ly3thlangűabool

Ees az kewbewl mezzel elegheűthe ewketh |

6. Jegyz. A' mi eddig foly, az Valapon kezdűdű „Bocsássad a' te lelkedet“ sortól fogva, aprűb kerek betűkkel van írva az eredetiben. A' kűvetkezű, megűnt szegletes gűtirás.

Sten (mėg nem tevė fel az irűpap I-t) kű nekewnk ez chodalathws 3entfeghnek alatta te halalodnak emlekezetyth hagűjad Kerenk aggűjad a the tefthednek ees veerednek 3entfegheeth azonkeppen tűzelnewnk high az the meghwaltafodnak gűmelcheeth koronkeed műbennenk efmerűwk

A 33onűonk mariarol

Az the feghedelmed ala folyamonk 1. űennek 3enth 3űleűe az mű kenűerghefenketh ne vtalyad meg 3űwkfeghűnkbe es műnden vezedelmtheel Műnketh megh oltalmazű aldoth 3űz maria

V e r s ||

Imagh erethewnk eergalmaffagnak Annűa w' 1. űenhewz

Hogh meltook legewnk chriűusnak ygheretűnek

y m a g f a g h^d

Kewzbe iarýon mýerthewn^k kerewn^k vronk christus ihus The kegelme^f feghedneel Mafthan ees halalonknak ydeyeen az dichefeghees 3yz maria a the edeffeghes anýad kynek ew zenthfeghes lelket az the tyzthelende halalodnak ýdeyeen banathnak thewre althal ýaraa The eretthedh mý vronk kristus ihuffeerth |

7. *Jegyz.* Itt következő lapon és ez utáni levelnek harmadrészen megint latin irat áll. S' e' levél üresen maradt másfelére kezdé későbbben firkálni, talán egy szép de írni nem jól tudott apácza:

Oh zýz maríanak egýetlen egý fýa zep ýefus víga^fald a meg az meg 30:

8. *Jegyz.* 1. Itt félbeszakasztván üresen hagyá az Iróné a' többi helyet.

2. Következik most az eredetiben 14 teljes levelen, és kevés hijával a 15a levél első lapján: Ave Maria... Pater noster... Ave Regina celorum... Salve Regina Misericordie... Credo in deum... Christe qui lux es... Miserere mei deus... Te deum laudamus... Ave regina, az elébbitől különbözö, ... Confiteor deo... et beato dominico et omnibus sanctis et tibi pater.. Misereatur tui omnipotens deus... Pro se: Confiteor deo... et beato dominico... Absolutio pro se... Absolutio pro plib... Ad matutinas... Ad primam... Ad tertiam... Ad sextam... Ad nonam... Ad vespervas... Ad completorium, *stb.* A' 15 levél másod lapján indul meg:

III. BÓDOG SZIZ ANYA SIRALMA.

URnak neweebe kezdetyk a bodog zýz anýanak síralmarol valo emekezet, (*igy*) kyrewl emlekeznewnk gondolnonk ees f^zolnonk kell hog zýwenkbe ees lelkenkbe nag edeffeghes ayoytatoffagot ees ísteny mala^ztnak velagoffagat nýerheffýwk mert ha az octalan allatok megh fyratak ew vroknak halalat mýt mongýonk az keferues anýarol ees mýnd vtanna valo zent || a3zonyokrol Mykeppen sírattak legen meg eez velagnak vranak kennýgath ees halalath kyreel kyreel (*igy kétszer, az első, félíg törölve*) vg monda zenth Bernardinus atyank ees zenth anselmus doctor ig irnak mondwan

9. *Jegyz.* Ez, elejétől eddig veressel írva. **Urnak** kezdőszónál **U**nines kitéve. Másutt is, hol alább, dölt kezdőbetű áll, az eredetiből annak kimaradását érthetni. Mind ar-

VIII

ra mutat, hogy az írópap a' feketeírás befejezésével szándokszék majd egyszerre mind veresbe mártogatni, de őt, vagy eléb mártá el halál, vagy — restelé, későbben.

egfeleggel hy³ywk hogy m⁴ykoron halla az vas verewknek chenghefeth k⁴ywel a was zegheke⁴th vereek ew zenth fyanak kezeibe ees labaíba az ew genghefeghes z⁴ywet Symeonnak meg y⁴ghert elos thewre által hataa | ees nem szenedhethee de wgy m⁴ykeppen holth eleuen a feeldre magath leveth^a de M⁴ynek vtanna a fezeitewk a kenzofanak alola el thawozthak volna eez keferues an⁴ya feel emeltheteek a feedrel az ew hwgaitol ees fel emele zemeit latha három kenzofath feel igazoytwan ees kewzebbe latha az ew zenth fiat fygwen ees az fidoktwl m⁴yndenesteel meg v⁴talvan ees halalra változ || van Ees hogh lata az verrel ky folyo neel⁴y (igy = mély) febeketh jarwla ees kwlchola az ew zenth kezeith monda jay ennekem elyen neem⁴yw latafrol Myre z⁴yltem volt een fiat kyt ekkeppen latok meg zaggatwan lenn⁴y ees te-reite magath az a³zsonyallatokhoz monda

Mynd tyw fyw zilt a³zsony⁴allatok y⁴magyatok az theremthe iftenth hogy a tyw | fyatokerth el⁴yen keferwfegheth ne zenweggetewk ees fogdoffa vala palaftyaval az ala hwllo zentfeghes veerth nem akarwan hogh a feedeth il-letne⁴ye ees annera hogh nem kevefebbe vala megh veresywlwen m⁴ynth a kere³thfan az ew zenth f⁴ya azerth fyrwala az an⁴ya az ew zenth fyaval egethembe az an⁴ya merth ew fyat nem seghety vala az fyw merth att⁴ya ew-teth el hatta vala Otth firnak || vala az bekefegnek ang⁴yaly Mynth ifaias mon-g⁴ya, de termezethnek ellene kyrewl zent bernald doctor ygh mond ky vol-na valyon az bekefegnek ang⁴yala k⁴y termezeth ellen nem firna holoth az iftennek fya termezeth ellen kent zened, Oth fira az nap fetetfeegghel az hold verrel ees firwala mynd az feeld Men⁴y firwala magdalumbeli maria mynd ew baratywal | dee m⁴ynd ezeknek fewlewte firwala az keferues ziz an⁴ya

kýnek keferýwfegheth megh íelentý Ifaias mondwan keferýwfegh fogottmeg enghemeth mýkeppen 3ywe a33onyallatnak keferýwfeghe merth mýkeppen nem twggýa az 3ywelew azz 3ylew (*így*) a33onýallath myth tegen a nagh keferýwfegherth kezeeth ydestova hannýa wety || Kerefwen maganak hyedelmeth ezenkeppen te3envala ez bodogh 3iz annýa merth nýha vetývala magath az atýa 1fenhez nyha az ew 3enth fyahoz nyha az kereztfahoz nyha a halalhoz nýha kedegh az a33oný allatokhoz Merth olý ighen nagh vala az ew keferwfeghe kyrewl wgh mondh vbertmos doctor hoch annera gondolhattýa | embernek elmeye menere egh kyfhangýanak nyoma eez fewldnek 3eleffeghen **L**atwan azerth ez keferues anýa hogy az ew 3enth fya Mendeneftel fogwa eel fogyatkozott volna keezde leaný kenýergheft a mýndenható atyahoz tennye mondwan Een mennýei 3enth atýam ees vram te valazthaal enghemeth telews 3olgalo leanyodda een hozyam angyalth kýlduen azeert Mire hacz el enghemeth ímma ees een 3ykfeghem || nek ydeien Myre feghedelmeth nekewm nem tee33 Te hozýad vram kealtok telyes elmemmel ees telyes 3ywemmel te hozýad foiazkodom kerlek veddel az anýath a fyawal ne 3envegged vram meg halný a fýat annýa nekywl hoch kyknek eegh wolt myndenkoron eez velagha elethok ezzenkeppen legon halalokees monnofeelnek eggh Es lathwan hog az mýndehatⁿo atýatwl megh nem halgattateek Tereíte magat az ew 3ent fyahoz | mondwan oh ennekem zerethew fyam høl nekem az erem kýt hyrdethe Gabriel mondvan Iduezleegh mala3thal telýes ez wigafaagh telyeffegghel eel thawozott een thewlem merth nem mala3thal de keferywfeggel telyes een lelkiem Neziwala az ew thewifkelth 3entfeghes feyeth ees fyrtaba ezt mongyawala

Örewk 1fen mykeppen vagyon eez hoch az mynden3entheknek 3enthfeghes feye ky mennybe dragalatos koronawal koronaz || thatýk eez feelden the-

viffel által veruen coronasztatyk t'j kemenfeghes thewiffek nem arra valatok the-remtwen hogh a t'j vratoknak feyeeth Althaal vernethek Myre hogh a t'jw ke-menfegtheketh el nem hagg'jatok t'j teremteteknek felelemeyert Nem lattyatok-ee hogh a nap hold ees a feeld a ty kegetlen kenzaftokat nem zenwedhetyk ees a kew fzyklak k'jk termezet z'erent nalatoknal kemenbek ew keferew kenn'yan ken'yer'jwlwen meegh hafadoznak | *Es* neziuala az ew zenth orcza'jath ees ew z'yvenek keferewfegheuel ezt mongya vala hen z'erethew fiam t'en theghedeth ez velagra adalak m'ynden emberfyainak felette zepfeghefben Mafth kedeegh laton the zenth orchadat k'j vala z'ep pyroffz'jnnel megh ekefywlven, ha-lalos fargaval me hervadotnak lenn'je ees k'j vala m'yndenneel z'ebb Imma-latom m'yndenekneel eektelembnek lennie ees az zenthfeghes zaad ky enne-kem adott fok apolga || thafokath ees bekelkedefewketh vigaztalafth ees thano-fagoth Immar latom hogh enghometh vigaztaln'ya ees nekem zoln'ya meg fo-g'jatkozoth

es ime a zenthfeghes kezeek kyk feeldeth mennyeth byr'jaak latom hogh a waas zeghekkel által veruen tarthatnak

es yme az zentfeghes zyw k'jbe az 1. fennek m'ynden bewlchefegehenek ees tudomanyanak kenche vag'jon eel reitven Immar egebeth nem twd ha-nem chak halalnak kefer'jwfegheet |

es ymee a zenthfeghes labak k'jknak a theengher raita iarwan hatath vethe Immar latom hogh ezeketh ees az kemeen vas zeghek by'r'jak val'jon m'ykkeppen zenvedheth an'ya'j zyw enne febekeeth ew, fiam latnia hogh ew zyw meg nem hafad. es ennek vtanna tereite magat a kerezfahoz ees ew z'yvenek keferewfeghewel zoluala ekkeppen mondwan kemeenfeghes kerezt-fa ky letteel ez napon een fiamnak ann'ya myre vewted el een thewlem ew-teth een ewteth ewlelghe || themwala een kara'jmmal te ketheegh zoreitottad

hozúad ewteth az kemeen val zeghekkel een ewteth takarghatham Laagh ruhaban te kedeeglen eeltheztetted ennen verenek rwharaba een ewteth eel-tettem een emlemnek theiewel Te kedeeglen ytattad ewtet eczettel ees epe-wel kemenfeghes kereztfa Judas bynefnek valla ma-gath mondwan vetkezem el arwluan eez artatlan veerth, the kedeegh ez veerrel zenveded magadat megh vereffenteńý |

Kemenfeghes kereztfa myt tettel byzon naghra Batorkottal wr chriftoth te read eel thereitween ky myndeneketh teremtett ennek vtanna theereite magat efmegh az ew zenth fyahoz monda neký nagh kenýerýwle-tes zýwlel Immar latom zerethew fyam hogy halalnak vtolfo oraian ideeen vertengheez mongyad megh nekem kynek hagýad te anyadath nemde 101 tu-dodee hogy een ez napon mýnden remenfegthewl ees vígafagtol megh foztá-ton (így) Mongyad megh azeerth zerethew || fýam mýtth tegyen ymmar a te anýad nekem fem atýam fē anýam ees oly melý fenký nynchen ký ennettowa een gondomath výfelýe ees ennek feewlewtthe 101 latod hogy e neepthewl megh vagyok mewetwen ees vialwan Azeerth ímma ergalmazofyam mongyad akar chak azth, hogh halyak meegh the veled mert nekem nalad nekywl elnem halaal, ees the veled megh halnem eleeth

O zerethew fyam myth mýt halgacz myre nekem nem 301az nemde 101 tudodee | hogh een theghed een zýwemnek allatta hordoztalaak ees nagh ze-ghenfeegbe neweltheleek zorgalmatoffaggal ewriztelek nag edesden 301galtal-ak ees 3ywem zereenth zeretteleek Imma kedeegh a keferewfegh een erew-met el vette^r ees labamon ýmar allanom nem hagh merth Simeonnak elews thewre ímmar een 3ywemeth megh hataa ees ezeketh^r mondwan az feewld-re magath Le bochata es kychynded nýwgodalmlnak vtanna esmegh eegh ký-chynded erewth velleite (így) es latwan hogy ew fiatol || megh nem halgattatneyek
2*

hertelenkedeek nagh keferew kenýw hullataffal a halalhoz monda the zeme-
meremtelen halaal Nam the mýnd eez napeegh oriafokath ees nagh erews
vitezeketh megh gewzteel ees imma kelle theghed megh gewrný eegh crew-
thelen leannakee Sok zýveketh the megh therteel zegyed megh imma az een
zywemethees ký thelyes nagy keferewfegghel azerth ezenkeppen firuan ees
kenyeregween ees lathvan hogy a halaltol megh nem vizgaltatneyék Te-
reite Magath efmegh zentfyahoz Monda | Immar een zerethew fyam een beze-
demnek veeghe vagon hogh fem en teneked nem zolhatok fem ennekem te
nem felelheecz edeffeghes anýa fwalyon mýt zolhatwala az the edeffeghes
fýad ký imma chak aleegh vezen vala lelegzetethees mykoron kedeegh ez
keges xp̄us hallotta volna ew annyat firuan ees neeký kenýereghwen ees
ianoft mellette alwan Joollethet telyeffegghel nem lathathwala de maga ew
zemeith kyk a verrel ees a siraffal megh homalýofwltak vala megh nýta ees
výonnan ew edes annýawal fyra annera hogh megh || ewthewze ew zenth
orczaýath es a kenýwrýwletel kenýw hwllatafal kernýwl thekenthwen mon-
da azzonyallath ýme neked fyw Janus ýme neked anya Eezyt akara monda-
ný Mynt Janus doctor magyarazya, Een edeffeghes annyam, ez ianofth kyt
een neked aanleek peeldazya mýnd ez velagbeli embereketh Merth ezewk
kykeerth een imma megh halok ezewk mýnd te fyayd ees micort az een
mennyei atýam ew igaffagazerent, a Bywnesewk ellen hertelenkedendýk
akarwan ewketh el vezthený Te wgh mykeppen keges annýok Annýaý | ew-
lelettel hozýad zorehad ees atýam haragyanak ellene fiaýderth magadath vef-
fed hogh eez een halalomnak eerdeme ew benne heaba ne legyen Myko-
ron kedeegh hallotta volna e keferwes anýa ew fyath zolnýa ees ianofth
neky aianlanya monda zywenek keferewfegghel Jai ennekem zerethew fy-
am mýnemø valtsagoth tee3 ez napon merth yme adateek nekem zolga az

wreerth, thaneitwan a meftereerth, zebedews fya az iftenfyaeert, eembewr az ifteneerth Jaí ennekem zerehew fyam merth fonha nem akartalak een theghedet egeeb fýon eel waltaný || ees egeeb anýath een nalamnal neked adný Jaí ennekem merth ymmar arwava leezewk een anýamtol e3wegge lewzeewk een iegesemteel megh putulok een magzatomtol ees myndenektewl megh fo3tatom

en zerehew fyam myth tegek ees howa legek kyhez fogýam feyemeth edeffeghes fyam ky the3en ennekem ynnettowa feghedelmeeth ees ky ad tanachoth ees thanofagoth es Mynd ezeknek vtanna therente magath az a33onyallatokhoz ees monda ty ty3telendew a33onyok vegeethewk e3ewtekbe ha ez az en fyam | ky fywggh mykeppen a tolwaí azaka3tofan az een fyam dichefeegnek kýralya myre hogh ymma embereknek taknýaval ees nyalawal vasyon meegh fewrthezveen ees a thewifel koronazwan az een fyam angyaloknak zepfeghe erewk velagoffagnak fenyeeffghe ees zeplewtefen tykewr myre hogh ymma megh eektelenywt mykeppen poklos Az een fyam mynden ty3tafagnak thekelletheffeghe ees fonha ew 3aaba artandofagh nemleleteth Myre vasyon eez hogh imma wgh mýnth ighen ghenyeth lator feel akaztatotth ees Mýnd ez elýeten kerdeefekre az a33onýallatok femmýt nem || felelhetnek vala merth keferewfegghel telyefewk valanak Azeerth 100l e3enkebe vegywk mene nagh keferewfegghel vala telyees az angyaloknak a33onýa ees az dichefwegnek kyralya ky fygghvala a magas akazthofan merth nem chak ewteth nehezettj vala az ew kennýanak getrelme de megh az ew 3yleienek ees keferewfeghe eregheitj vala ew kennýath, a3erth a fywnak keenyawala az Annýanak keferywfeghe ees az Anýanak keferywfeghe vala az A fywnak kennýa Mynd addeegh mýgh nem ew lelkeeth ky bochatha | ees ez keferues anýaba marada megh Mynd az fivnak mýnd az ewnnen maganak

keferewfeghe Mynd addeegh Mygnem dichefegghel feel tamadwan zemewel
lata ewteth

Mert mýnek vtanna Jofeff ees nicodemus eez zenth tefot a ker z farol ala
veueek a teer helyen letheweek ees keferues anya leghottan bertelenkedeek
ees ew zenth fyanak thestere le efeek ees ewtet megh ewlelween nagh ke-
ferewfegos firaffal monda en zerethe zýwem lelkem mely dichefeggel zyle-
teel ees mely keferwen megh megh ewleteel en zerethe fyam een theghe-
deth adalak || eez velagnak nagh vígafaggal ees nekewm adamegh ez výlagh
nagh keferew zomorwfaggal edeffegos zýwlettem een theghedeth adalak ez
velagnak nagh ekeffegben ees nekem adamegh ez velaagh testeden mynden-
estewl megh febefewlwen

Lelkemnek ees mýndez velagnak ydveffeghe een theghedet adalak embe-
reknek elewenfeegbe ees ewk adanak teghedet megh een nekem megh ewl-
ween dichefegnek felfeghes kýralya te zýletefednek ideien az ewnek fetet-
feghe nap velagra valtozeek ees ma te halalodnak ideien a nap velagh fe-
theethfegre fordula een feýmnek ekeffeghes coronaýa ees angyaloknak ky-
ralya | kyk te zyletefednek ideien mennyei vígafagoth enekelnek vala ees
fewldre embereknek nagh eremeth hrdetnek vala meegh erwk ees te ha-
lalodat keferewfegghel megh fyrataak es mynd ezen kezben apolgattya vala
ew zenth fianak tefteen valo zenth febeketh neha a thewifkel altal verth
zenth feyeeth kybawl zedeghety vala a bele tewtt thewifkewt ees ezenkep-
pen apolgattya vala az ew keet kezeýn ees oldalan valo zenth febeketh ew
zývenek nagh keferewfeghevel annera hogh mýnd az kernýwl allok latwan
e keferues anyanak ew nagh keferewfeggheth, theznek vala oly nagh kefe-
rewfeghes firafth || hogh fem a zenth azsonýok fem janus ewangelifta fem a

keeth ween Jambor Jofeph ees nicodemus egmafnak nem zolhatnak vala de maga mýerth ianus vala a keferwes anýanak gondvifeleýe zemeth zaiath megh tewrlee azsonýonknak eleibe alla ees monda azsonýom thagohad megh a firaft ees haggyad eel themetnewnk vronknak zenth thefteeth merth a nap efethre kewzelgheth leegottan ezóra mýnth tyzteffeegh efmerew zýz nekyk bochata ew fyanak zenth tefteeth kýth be thakargathanak tyzthafaghws gyolchba zywéwknek nagh kenýerelethews firafawal |

Ees keezre wewen vyweek a koporfohoz ees otth lethewen a keferues anýa magaat rea bochata ees orczaíat orczaíara tewe ees monda een zerethew fyam mýkkeppen hagýaad el magadat, embewrj nemzeteert kyt elyen zeretettel akaral megh valtanod een edes fyam yme eeghmaftol el valonk theghed el temetnek ees een keferues anýa eez vtan howa menýek vayha megh hallhatneek een theweled, ees egetembe teweled el themettetnem hogh hol the wolnal een ees the veled lennek es ezeketh mondwán anne kenwhullatast tewn hogh íncab megh mofa ew zenthfyanak orczaíat ||^e vele Mynt neha magdalumbeli mariam oftavala meegh ew zenth labaith Eennek vtanna megh tewrle ees megh apolgata mýnd ew zemeeth zaiat, ees eegh keezkenewel ew zenth feyeeth be thakargata Ees hozýa bekelkedween a koporfoba helhezteteek nagh keferew firaffal Eez mýkkeppen lewtlegen haggýwk gondolnýa az aíoíthatws leleknek es mikoron az nagy keweth akoporfo zaiara emelneereek eez keferues annýa a feeldre magat le wethe mýkkeppen holth elewen ees hogh el themetteek wolna Monda Janus az zenth azsonýoknak vegetewk feel a keferwes anýath | ees teerýewnkbe a varofba merth az eínek fetheetfeghe el kewzelgheth ees feel emelween az feeldrewl az ew kewnves zemeit feel vetee menbe ees monda Gabriel anak vagon harmicz három ezteendeie hogh ennekem eezt mondad Iduezleegh

malasztal teljés wr wasyon te weled Ime ez idewbe nem malasztal de mýn-
den keferewfegghel een zywem lelkiem telyes ees vramtol a halaal enghe-
meth meegh fo3ta ees ew thewle az kew koporfo ky reke3the ees a 3enth
a33onyok e keferues anýat keeth feleel fogwan Indulanak be a varofba Jo-
seff ees nicodemus elewl menween Janos vtannok a33onýonknak elewtthe ||
ees ezenkeppen Mynth egh gýa3ba ewlthezeth proceffio lassu lepeffel men-
deghelnek a varos felee Eez keferues anýa nem feledhetý el az ew 3enth
fyath hathra fordula ees monda een 3erethew fýam hol hagýalak theghedeth
ees nem mondad megh ennekem hol vasyon az erewkfeegh hol a yozagh
kyth te anýadnak hattaal, kybewl een eletemnek 3ywkfeghe megh 3olgaltaf-
feek hol a haaz ees a hely een 3erethew fyam kyben een feyemeth le hay-
cham Howa mennyek edeffeghes fyam naladnekywl kyheez fogyam een arua
feýemeth ees kyhez haycham magamat yme nem tudom | Ezewket halwann a
kýchýnded fereegh thee3nek vala nag' keferewfeghes sira3th Inneth efmegh
eel yndulanak ees hog' íwtanak a kere3tfa ellenebe Itt ees a keferues anýa
megh alla ees kezde neezny a kere3tfara kýth latwan hogh az ew 3enthfia-
nak verewel megh verewfewlt legottan ew teendeth a feeldre le haytha ees
monda Idue3leegh dragalatws 3enth kere3th ký mynd eez ideigh embereknek
vtalatws voltaal ees ímar a megh valto testnek ees vernek illethefewel fe-
lyebben ekewwlteel megh, Mynth ha nemes gengel arannýal ees ezýwftel
ekewwlteel volna megh Ees mykeppen az ew 3enth fyath ez velagra 3ýlet-
ween || myndennek elewtte ymada azon keppen az 3enth kere3tfath mynden-
nek elewtthe tyztelee ees ymada Ees Inneth feel kelween menenek a varof-
felee ees e keferues anýa gyakorta hatra fordulwala Ees kenýwes 3emmel az
kere3tfa^a nezý vala Ees hogh íwtanak a varofnak kapwara eez kegef anýa
ott ees megh alla ees 3emeit a feeldre fywgghezthe kezde gondolkodnya kyth

ioseph lathwan ees rola^mmegh eertthekezween, monda Tyztelendew a33onyon (*így*)
 ne gondoly femm^űt Mennyewnk be az een hazam te haazad ees femmibe the
 neked mygh eez velagba elewk megh nem fog^űatkozyk ees een | mynd ho-
 z^űam tartozowal ew3we 3olgallak m^űnth a33onyomath monda nicodemus Atyam
 fya ioseph a nem illik hogh a te hazadnal megh maraggyon meerth eez maf-
 thaní ídew felelmes ees athe hazad vendeegfogado haaz ees oda fok iewe-
 iaro vasyon de m^űerth een doctor thewruenbe, ees az neepnek byra^űok
 vasyon azeerth meeg^ű enghemeth tyztelnek ees tewlem felelmewk vasyon
 azeerth wgh illik hogh een hoz^űam hazamhoz ieien holott nagyob tyzteffeg-
 ghel ees bathor^űaggal megh maradhath azeerth a33on^űom teerbe az een ha-
 zam te hazad ees neked femmybe || megh nem fogyatkozyk ezeketh hogh hal-
 la Magdalumbely maria monda een tyztelendew vra^űm nektek az wr iften
 megh halalya ty io akarattokath de ennekewm wgh teczc^űyk hogh íncab il-
 lic az ew 3okott zallafara teern^űe az en hazamhoz ees m^űkeuppen eez ko-
 raigh een nek^ű 3olgalo lea^űya voltam ees m^űndenben nek^ű 3ereteettel es tyz-
 teffeeghel 3olgaltam ezenkeppen matoolfogwa íncab erewkedem een magamat
 m^űgh ewleek nek^ű 3olgalatra adnom azeerth een 3erethew a33on^űom ne vt-
 aal^űad megh te 3olgalo lea^űodath teer be hazadhoz merth az een hazam te
 haazad ees een t^űeed vasyon | ees valahowa k^ű keleende3 myndenewtt vtan-
 nad ees veled lezek m^űnden tyzteffeeghel ees 3olgalattal ees m^űnd ezewk-
 re e keferues Anya femm^űt nem felele Sem kedeegh Jofeffnek ees Nicode-
 m^űfnak kerese^űwkre de chak kenwes 3emmel neez vala Janofra varuan ew
 akarat^űat e dologba Janos kedeegh monda Iftennek valasztottaí keell ennekem
 at^ű io akarattok ees mondaftok de ennekewm vgh teczc^űyk ees alkolmafnak
 lattatyk hogh men^űewnk azon helre holotth tegnap vronk az vachorath
 thewe ees vg^űan ottan var^űwk vronknak 3enth akarat^űath m^űtt towabba
 EGYHÁZI VEGYESKÖNYV, 1506. 3

XVIII

akar velewnk tennye || E keferues anya mynd addeegh femmyth nem felele
 de Janosnak ez akaratyara monda kell ennekem zerethew fyam the io aka-
 ratod ees e mondwan jndula ees kapura hog' utanak az ew keferewfeegghel
 be tewlth zywe vyonnan megh keferedeek ees monda Jefus een edes fyam
 ky vag' feteetfegbe irokknak velagoffaga ees mydeneknek byzon wtha ees
 mynden thewelyghieknek byzon vezeere mykoron een e kapunn the vtan-
 nad ky mentheem ees be iettem, iartam mynden thewelghes nekywl bator-
 faaggal ees ziwemnek mynden nagh vigaflagawal myeerth kedeegh ymma elewt-
 tem nem latlak ees velem nem vagh | azeerth imma budofom ees thewelghek
 Mynth a mezewbe a paztor nekywl valo baran ky feel a fene farkasnak za-
 ratol azeert zerethew fyam howa mennyek nalad nekywlen kyhez fogyam
 een arua feiemeth yme nem tudom Mynd ezekeeth ees ezekhez hafonlo yghe-
 keth oly nagh kenyerewleteffeeghel ees ol nagh keferewfeghes fyraffal mon-
 gya vala hog' az vczanak keeth feleen kyk halyaak vala nemelyek a palota-
 nak ablacara nemelyek a kapura ky^a alnak vala ees kywel ky latyak vala
 nem chak a kenyerywlethews zywyw azzonyallatek de meegh a kemeen zy-
 wyw ferfyak ees hozyaya keepeft teeznek vala nagh keferewfe || ghes fyraft
 ees az aiotatos azzonyallatok^a raggyak vala palaftyokath, hozya egyefewlnek
 vala ees ekkeppen nagy feregghel ees keferew firaffal keweteek ewteth mynd
 az vacharalo haziglan Ees be mene a hazba keeth fele thekenthe ees monda
 Janos zerethew fyam melyyk az zeek kyn ywle meftered az aztal melletth
 eez eftwe kyth neky megh mutathwan nem ewle reara de altal efeek raita
 ees leen mynth holth elewen kyth Janos lathvan eleibe alla ees monda een
 tyztelende^e azzonyom yme noked vagyok adwan fyw vyzett, ky nem vagyok
 melto hywattatnon zolgadnak | keerlek tagohad megh a keferewfeggheth ees
 zerezewnk valamyt ennedvalooth hogh myndeneftheel a keferewfegbe el ne

fogúatkozúaal ezenkeppen mýnd az aionatos azzonallatok vígaztaliak vala ees
 keerlelyk vala ewteth de mýnd ezekbe e keferues anýa femmýt ezebe nem
 veezen vala merth a keferewfeghes fyrafba eel bagúadoth vala hogh be te-
 lyeek az zenth iras kyth ieremias propheta ygh irth mondwan firwan fyra
 mýnd eeczaka ees ew kenýwe orcaýan ala folya ees nem leen ky meegh
 vígaztalhaffa mýnd ew rokonsfaghú kewzzewel ees ew firtaba ygh mondwa-
 la Jefus ihesus kýth feewld || menný ees a thengeer nem foghatwala azth eez
 napon az kew koporfo magaba rekezthee ihfus jhfus kyt mýnden-
 hatho atýa wr iŋen ada ennekewm ees een adaam eez velagnak eez ve-
 lagh adaa a keennak a keen adaa a halalnak ees az ew halala ada mýne-
 kewnk embereknek erewk eletewth amen

Edes anýa bodog anýa veragh zýlew zýz maria

IV. NÉGYES RIMÜ VERSEK, KRISZTUSRÓL.

10. *Jegyz.* Ezen itt alatt következő amollyan, $r + á = rá$ fogd rá rimü versek, az eredetiben aprób betűkkel írvák, 's egy-egy strophának sorai mind csak folytában, megszakasztás nélkül. Én itt, négysorozám őket. A' hajdani magyar irodalom felemlegetésében mint 1506beliek minden esetre feltűnők.

Mýkoron La3lo kýralne Anna A3zon ez velagbol kú mwle Germok agya-
 ba zenth María magdolna a3zon napýa taýaba ezor ot3az hatod eztendöbe | Másodszor jó elé 1506.

Athýanak bølchefege iŋeny Bizonfagh
 vethernenek ideeen chriŋus meghfogattateek
 Az ew thaneithvanýtwl eyel el hagýattateek
 Sidoknak arwltateek adatek ees kenzateek
 Napnak elfew ideeen ihus el viteteek
 pýlatufnak elöthe hamýffan vadoltateek
 kezeeth ott megh kethezwen nýakon veretteteek
 Mýnth megh prophetaltakwolth arczwl hagýaptateek

Napnak harmad ide'en fezeűtenű kealtak
 Megh mewetefnek vtanna barfonűgal ruhazak
 Az ew zenthfeghes feűeeth thewyffel koronazak
 Kennűgath vallan vyfely a kennak helűre ||

Naphnak hatod ideien ihuft megh fezeyteek
 kennűaban megh zoműwla epewel kenzateek
 keeth tolwaűnak kezethe bynefnek iteelteteek
 A kegetlen fydoktwl meegh megh karwmlattatek

Napnak kűlenced ideien keges ihus megh hala
 Ew zenth atűgath kealta lelkeeth nekű aűanla
 Egh vitez ew zenth zyweth am altal ewklelee
 fewld ottan megh remøle nap megh fethetøle

Kereztfarol le veveek vechernűenek űdeieen
 Erøfeghe megh marada ew 1. ðenfeghebe
 Elyen halalth zenvede eletnek orwoffaga
 Oh merth am | hanűgatta fekűk dichefegnek koronaya

Completanak űdeieen koporfoba helheteek
 Chriftufnak nemes tefteeth eletnek remeenfegheeth
 zenth kenettel kenetűk irafok teleenek
 Een zűwemnek nagh gongűa chri. ðufnak halala

Ez zenth űmadfagokath aioűtatoffaggal
 xpe nekød aianlom ees hala adaaffal
 Merth te nagh zerelmedbewl nagh kenth eerthem zenvedeel
 Leegh nekem vıgafagon halalomnak ydeűeen

Emlekeziel kereztien az aldot ihűfrol

Artatlan halalarol nagh keen vallafarol
 Zenth veere hullafarol n'jomorufagarol
 k'yth te eerted zenvede ew nagh zerelmebew

Reghen paradichomba valaal meltofagba
 iſennek malaſt'ya || nagh artatlanfagba
 Azwtan teremteednek efeel fokfagaba
 Mykor gonoffagodeerth efeel haragyaba

Teghed onnan k'wethe eez gyarlo velagba
 Ees síralmnak v'olgebe ew nagh harag'ya
 Te nagh b'nos voltodeerth baromhoz hafonla
 Hogh b'nod megh efmerned ez n'jomorwfagba

Az utan men'yorzagbool teread thekeenthe
 Latwan nagh n'javaladath ra'ytad k'or'ole
 men'bwel eerted le zalla az zyznek mehebe
 Eolt'zeek zerelmedeerth byzon emberfeegbe

Harmiczharom evigleen teneked zolgala
 Nagh n'jomorufagaban eerteed megh farada
 Leen the idweffeghednek zenthfeghes pelday'a
 Ees kefer' byned-nek keges megh valto'ya |

Te erek fokfagodeerth ew megh foghtateek
 Kegetlen byneideerth megh oftoroztateek
 menn'e'y' koronadeerth t'ywyffel koronaztatek
 te kefer' kenodeerth keferwen kenzatheek

A kemen kereztfanak kenn'y'ath rea veve^e
 Ew kenn'yanak helyere nagh kennal vyfele
 A te kegetlen b'ynedeerth ewteth megh fezeyteek

Dragalatos zenth vereeth erteed mýnd ky ötteek

Oh halando kereztýen ezeketh megh mongýad

Edeffeghes ihűfnak kennýath megh gondolýad

Keserő zenth halalaat zývedbe forgaffad

Hogh halalod ideýeen zenth zýneth lathaffad ^{finis.} ||

V. SZENTSÉGES ÉLET MÓDJA.

11. *Jegyz.* 1. Ezen czikk megént nagyob szegletes góthetűkkel van.

2. Az itt szétszedett betűk, az eredetiben, veresek.

4. A' dölt *M* itt csak hozzáadás.

Íhus Maria vrnak neweebe kezdetyk zentfegős életnek
m o g g y a.

*M*Indon 101 vege ezebe hog' embor 1. Istený 103agnak eel halgatafacerth efyk kefertetbe ees ordognek tőrebe kýt ropertus doctor ekkeppen bizoneit mondan hog' meegh az angyalok ees, elfő zileink ees 103agnak eel halgatafacerth efeenek el merth nem adanak halath a termeezeth zereent valo 103agrol kyben az wr 1. Isten ewketh teremthe azeert wgy illeek hog' iftentől ők ees elhagyáttaffanak Myert 1. Istenh őkees el hagyak Azeerth kýký mýnd | 101 ezebe veege hog' akar mel tőkeelletős embornek efete ees vezedelme elyen zereent lezen Tudnýa mierth, kichinded 1. Isteni 103agot el hagyogatnýa hewlagocat zolnya veztegfegheket nem tartania gyakorta nem gýonnýa Imadfa goth thwnýan mondanía ees mýnd veeghygh 103agba meg nem maradnýa mýnd ezek kichindedeknek lattatnak lennýe de maga mýnd ezokbelől ordog ighen nagh bōnōket twd zereznie, veet peldat ez hordorol kýt nagh abrochokkal kethoznek egbe ees az abronchokat appokōtō vezzőkkel || kōtōztek egbe ees ha a kōtō vezzők meg fellendnek az abronchokes eel fefelnek ees ekkeppen mýnd a nagh hordo el omol ezenkeppen valaký e kichýnded veetkōzettel

nem gondol laffan laffan ighen naghra newekedik kyfdednek lattatyk embornek hewolkodnyá ees hewfagot zolnyá Mícoron ne legen kifded vetok de ighen nag' kyról az byzonfag ýgh mond Mynden hywolkodo igheról kyt zolnak emborok okot adnak itelet napian rola zenth Ghergor doctor ees igh mond embornek zara menewel incab meg ferteztetyk az hewfagws zolaffal anneval | kyfdebbe halgattatýk megh ifentól az imadfabga kyfdednek lattatyk az ýmadfagot twdwan resten mondanía Mícoron legon nem kichinded byn de ighen nagh Merth eez el' thwnýaaknak feiere ieremias atkoth kealt mondwan Atkozott az ky az ifeni dolgot chalaardfaggal thezý kifdednek lattatik az ymadfabban ees az zolofman veeghygh nem allany ky mykora nagh veetok legen merth az ew mwncarianak eerdomeet el veztý Merth doctorok ygh tartyak hogh myndon io myuelkoretnek az veghezety koronaztatyk megh || Ezt megh byzonýoitýa az myndenhato atýanak bolehefeghe mondvan valaký veeghygh alya eez iduezól Tudwan kedeegh az ag ellenfeegh hog' mynden iozagnak az veghezety iob, minden thehetfeghewel azzonn meolkodik hog' ezt vezeffe el embortól Noked kedeegh ha ezed leend ellent tartaz neký ees nem hagýod magad megh chalni kifdednek lattatik az veztegfegnek nem tartafa mykora igon nehez vetok legon mert wg' mond zenth Bernald hogh a veztegfegh tartas mynd az zerzetnek fundamentoma ees eroffeghe kyt megh bizonýoyth | Ifaias propheta mondwan az weztegfegbe lezen to eroffegtok azerth mynden zerzetos ky veeztegfeghot nem tarth megh tytott idoknek megh v^atalafbol, eez elýen halalos keppen veetkezyk ha lezen gonoz zokafbol mert az zerzetnek fundamentomat ees eroffegheeth inchelkedyk el tornie Azert iol ezeenkbe vegok hog' veztegfegnek tartafa Jeloffen oth iozagot hoz embornek elfo iozaga veztegfegh tartafnak eez merth embort ifennek valo zolgalafra zerez kýt meeg byzonýoyt ieremias propheta mondwan ||

Jo varnyá veztegeeggel ífennek idueffegheeth, az ífennek idweffeghe az
 ew zenth fya kynek myatta eez velagh iduezele azert ez ífennek ige kí-
 nek okaerth veztegeegot ees zýwnek gondolatýát keresty ees akarýa merth
 wgh mond zenth bernald doctor hogh a kynek ífen belol zol nem sokat
 gondol az kowol valo zolaffal myert ífenth valýa tarfwl nem gondol az em-
 bery nýaýaffaggal ez oka míert ýnt mynketh veztegeegnek tartafara Seneca
 newo mestor mondwan Intlek teghedet keefen zolonak lennye ees kozel le-
 zen hozýad | Ífen Mafod iozaga veztegeeg tartafnak eez mert bolchefegnek
 iege kyt megh bizoneth az zenth iras mondwan az balgatag ha vezteegh
 halgatand bolchnek aleítatýk merth valaký balgatag az vezteegh nem halgat-
 hath azerth hogh zerzethofok balgatagnak ne aleitaffanak ees ne mondaffa-
 nak zent ieronimos thaneitya ewketh mondwan eleeb 1919n a bezeed a reez-
 re honnem az nyelwre mert aký nem akar zolnia kylemben hanemha eleeb
 megh gondolya myt zool eez elien embor ew zaianak kwlchat zýwnek zek-
 renye be tartya || kyrol zenth iras bizonfagoth teezen mondwan Balgatagnak
 zýwe zaiaba vagyon harmad iozaga veeztegeeg tartafnak eez merth embert
 eroffe theezen ellenfeegnek ellene allasba ees ífennek malaztyaba zent pa-
 stor apat ygh taneitya vala baratýt mondwan merth mykeppen a baynak
 ighen nehen ^{zen} awagh fonha megh nem geeztetyk hanemha gonoz bezedetth
 mondand ezenkeppen ordogtol ighen nehezen awagh fonha embor megh nem
 goztetyk ha magaat megh oltalmazangya gonoz zolafthwl Taneýt erre myn-
 ket seneca | Newo mestor ees mondwan Erre hayloob leegh hog' oromesben
 halgas honne zooly Mert a hewfagos zýwnek megh ielonthoie ees mynemor
 embor elmeiebe, elyeetennek mutattya, zaianak chachogafa Neged iozaga a
 veztegeegnek tartafanak ez merth az aioítatoffagoth emborbe meg tartya
 Merth mykeppen zokott az hordoot be zadaznya kybe az forro bor vagyon

hog' a bor erőfőb legen Ezenkeppen keli az zerzetőfnek zoros veztegefeghet tartanýa hog' az aiotatoffagnak buzgofaga benne megh tartafőek Mert ha az ew zana hewfagra ees fok || zolafra megh nýttatandýk valamý aiotatoffagh benne leend az elveez belőle zenth Ghergő doctor yg' mond az fok zolo zerzetős ighen vlatatos 1. fennek ees mynd a mennýei vduarnak előtte zenth iacab apafal ees ygh mondh ha valaký aleitýa magaath zerzetőfnek ees nýelweeth megh nem ehnyeitj ez elietennek hewfagos zerzetőfeghe Iraftőrlitő mestő ees wgh mond elfő lelki iozagot aleitok lennýe a nýelwet meg ehnyetení Qtd iozaga a veztegefegh tartafnak ez mert a veztegefegh tarto zerzetős nagh | bekefeegbe lakozik kýröl ygh mond az zenth iras az veztegefegbe lezon tý bekefeegtők de veztegefegneköl valo kalafstrom olyan mýnth az rekezt neköl valo kerth ký el puztulafra vagon vetteteen kyröl ygh vagýon megh irwan valahol az fowen nýnchen ott el thecozlatýk a tartoman azeert valamely zerzetős veztegefegheth nem tart ký veztegefegh tartaas a kalafstromnak erős kewfala Ez ílieten zerzetőft ighen fok gonoffagh foglalýa megh kýt megh bizonýt az zenth iras, mondwan ky el zaggattýa az foweenth ezt megh marýa az zomak azerth mýnd || ezogbelöl megh tecczyk kyk magokhoz nemlatnak mene vezedelmbe efnek ees mene kart valnak ees mene iozagh az veztegefegh tartaasbol íoion Mert wgh mondateek hogh 1. fennel valo zolafra zerez ees bőlchefegnek íege megh erőfeit ellenfeegnek ellene az aiotatoffagot embőre megtartýa ees embőrt nagy bekefeegbe tarth

VI. NAGYHÉTI ELÉADÁS KRISZTUS ESETÉRŐL.

12. Jegyz. Ez itt megént olyan apróbb irás, millyen a' IV_d szám alatti négyesrimeké; szólama pedig 's írásmódja elüt a' szegletes gótíráásától. **W** helyett p. o. itt **V** áll; tehát itten, *tahát; ti,* vagy *tü,* ebben: *tő; ül* pedig *öl.* — Szövege néhol zavart, alig érthető. De a' nyelvre, gyökök értelmezésére nézve, tanulságos.

Mý vronknak ihus criufnak ew halala awagh kennýa kettetöl thamadott
EGYHÁZI VEGYESKÖNYV, 1506. 4

Sidoneepnek írigfeghetől maftol ew aruloyatol awagh ew arwloóyanak fefwenfeghetől kű megh peldazwa vasyon zenth Moifefnek elö kónveebe, keemeen wad megh martha een fűamath Jofephöt hogh ez bezeedök legenek Syro atűyanak ew fyarol Azeert gono3 vad, fidonepnek irighfeghe, Meerth a fok chodaak kytt the3en vala, Ees ielennen lazarnak feel thama3tafaert Tahaat a neep megen vala vtanna kyerth remölteteenek írigfegre zenth Janus mondafa 3erenth Sido feiedelmek ees 3erzetös fidook golekezenek thanachba ees mondnaak vala Műtt the3önk merth eez embör fok chodath thee3en haötetth|ekkeppen el haggűwk műnd ö benne hı3nek ees el ıonek az romaiak es el veezyk mő helyönketh ees nepönket de maga ev kőzzölök egh Cayfas nevö kű vala az e3dendöbeli feiedelm ıowendöt monda mondvan

Ilık neektek hog' egh embör halıon megh ıobb, honnem műnd az fok nep vezien de maga azt ötöle nem mongűa vala de műeert az e3thendöbeli pyfpek vala ıowendöt mondott vala Ees ıool mondotta vala Merth chrıfus a nepeert megh halando vala Ees nem chak a neperth de mynd embörnek fűai kűk el o3lattanak vala egbe geűtheneűe 3enth Mathe mondafa 3erenth, hetfeen be mene ıhus ıherufalembe Ees az wton lele egh fighefath || levelevel de gűmelchneköl, Megh ehölvén megh atkoza, legottan megh a3a kűnek ıeghe ez vala Merth az Sidonepek leueleztek chak bezeeddel tetemenűek neköl ees ıueffegnek gompölche neköl Azerth atkozot megh a3a, ees ıove ıhus a templomba Napoth esteegh predıcalla Ees fok vetheködefe vala az fidopap feiedelmekkel ees az 3erzetös fidokkal Ees be mene Bethanıaba, keddön regghel menven ıhrlembe öl vala olwetün hegeen ees monda ew thaneıthwaniak Tuggűatok hog' keeth nap vthan hwfweeth lee3en Ees embörnek fűa eel adatűk hog' megh fe3enteffeek Maga gűakorta predıcallotta vala megh nekűk de ma veghezwen

Neged napon azaz zeredan nem 19ve iherufalembe annak okaerth hogh ew nekýk adnaýa, halala | el arufanak heleet Mertha beioottvolna tahat 9ve le nag' vetek9deef9k ees ellenk9deef9k voltak volna Ees hog' 9reflegh9t nem hagyoth volna nekyk tanach 99tený De maga mýkoron 9tet megh nem lelyk vala Tahat 93ve 99lenek az papifeiedelmnek pithvaraba ky mondatyk vala kaýfáfnak Ees thanachot tartanak hogh ihfu,9h chalardfaggal megh tartanaýak ees megh 99neiek ees azt mongýak vala Ne eez innep napon azaz hwfueeth napýan meerth ne talamtan zend9leflenne a neep k9z9tt feltyk vala a nepet mert ighen 9eretyk vala ees Judaft fefwenfeghe keteleneýtý vala hog' ihuft el arulnaýa az nepnek Tahat Satanas hyzelkedet iudafnak Twdwan az 9rdegh || G9lek9zven fid9pap feiedelmeketh ees gondolný ihufnak halaalat Ees el meene iudas a thanachba mondwan Myt akartok nek9m adný een 9tet neekt9k adom kýk ezt halvan yghen megh 999lenek ees fogadanak neký penzt, Az vala zeredan kýt megh byzonýoit zentheghaz hog' a napon olvaffa Ifaias profeciaiat, Im 9 iutalma wala el9tte, Mykeppen azt gondola Judas Mond rola zenth Janus ewangelifta hogh veragh vafarnap el9tt valo 9ombaton 99ve ihus betaniaba holoth lazarth fel k9lt9tte vala Merth megh holth vala kýt ihus fel thamahta ees otth t9nek vachorat Ees martha 9olgal vala Lazar egyyk vala | ees az ev9knek Maria v9n eg' fonth nardosba alkotott nemes kenet9t, ees megh kenee ihu,9 ees ihufnak labat vele ees 9 haýawal megh th9rle labait ees a haaz bee t9ltwala az nemes kenethnek illatyawal monda eg' 9thaneýtvany k9zz9l iudas ký 9tet el arulta wala Myre az keneth nem adatott el haromzaaz penzen Ees zegheneknek adatott volna de azt nem mongýa vala az zeghenýekr9l de maga wrw vala eerzenýe vala ees nekýk mýt adnak vala abban vifeli vala Azert ihus monda hadd-el 9tet az nemes kenetheth tarcha en themeteef9mnek napýara Merth ze-

ghenýek myndenkoron vannak veletok de een nem vagýok myndenkoron ||
 veletok zenth Mark mondafa zereent, Byzon mondom tyneektok valahol eez
 ewangelomot predicallangýaak, mynd velagotmýa mondatyk ees a myth ez
 tot gemplekezetýre zenth Lucach evangelísta wgh mond hogh eez byneerth menth-
 volna Judafba Sathanas ees ezenkeppen egeeb nemobel tyzedeth el vroz va-
 la ees az nemef keneteth keebzette vala haromzaz penzen ítonak Azerth
 ífennek o zemelyewel von igazath az harmicz peenzrol maganak Azerth zent
 Lucas mondafa zerent zola a fe fidoknak ees az doctoroknak hogh my-
 keppen otet nekik adnaia Ees megh zeghodeek velok, kerven a kenetot meneen
 el athatta volna týzeet, ký teezen vala harmicz penzth | Ees kerefvala pof-
 feghot Mykkeppen adnaia nekik otet fokaffagh nekol Ez vala zeredan Mond
 nemýnemó mestor ífenselol bodog Azzonnak ew kepeben

Judas mire nem adad avagh arulad el annýat fyawal o3ve hogh kyknek
 el valhatatlan ees fefelhetetlen oromok hog' az zereim ygenlo lenne monno
 kennýanak Alnak ees heýt íudas ký nem zegenleed anýanak eggetlen eeg' fy-
 at, ely kemen kenra el arulný Azeert nem gondola awagh nem tylocek ve-
 zedelmnek fýa o gonoz ees alnok zandokarol fopt fyam el hagwan ees egeeb
 apaftalokat az fido feiedelmekhöz mene az el arulafth kyt zerzet vala megh
 telhefentený || zenth Agofton bodogh Azzon kepebe wgh mond Judas alnok to-
 feer O íudas gonoz fefwen keerhetteel volna ew annýatol harmicz peenzth
 ees ha ew aýtonkeed íarthvolna noked megh lelthe volna Mynek elotte ew
 fýat íl' zernýen el arulad volna Chotortokon íoveen betaniabol oliuetim
 hegerol bochata el peterth ees Janofth Mennýetok el alkaffatok nekönk en-
 nönk hogh egönk Azok ottan felenek hol akarod hogh alkoffönk Monda gne-
 kýk Im Im bemenett az varosban leltok egh emborth ký egh korfo vizet
 vizeen koveffetok otet az hazyglan a melybe megen ees mongyatok az haaz |

vranak azt mong'ya nek'od meft'or hol vagyon az vachoralo haaz holotth een
 thane'ytwan'ymmal megh ee'zom az hwfuetj barranth ees az megh mutatt to-
 nekt'ok egh nagh vachoralo heelth awagh there'yteth ees ott alkoffatok ne-
 konk, eel menven azonkeppen leleek my'kkeppen ih'us mondotta vala nek'y'k
 ees meg alkotaak az vachorath vechernie megh leven myk'oron ideie volna
 Le ole ees ty'zenkeeth apo'f'oli veele o'zven ih'us veue az ken'yereth megh ze-
 ghe ees megh alda az ew taneitvan'ynak ees monda vegeet'ok ees megh egee-
 t'ok ez een theft'om ees veuen az kelheth, halaat ada ees nekyk adaa mond-
 van Ig'y'atok ebbol my'nd Merth eez een ver'om || ky' to er'ottet'ok ees foka-
 keerth ky' ontatyk My'nden b'onnek bochanatyara de maga mondon (igy) to'neek-
 t'ok hogh matolfogwa nem y'zom ez ve'z'oknek gom'olchebe az napeeglan my'gh
 azt y'zom velet'ok o'zve een aty'annak or'zagaba Ees monda nekyk kevanwa
 kevanam velet'ok enn'y' eez vachorath my' el'ot zenvednek awagh kenzathnam
 Azok vachoralwan bankodeek az iudafon kcfer'oltebe monda By'zon mondom
 neekt'ok hogh eggit'ok enghemeth el adando awagh elarulo Ees bankodwan
 egeby ighen kezdeek mondan'y' My'nem een vagyokee vram ih'us felele ees
 monda ky' een velem a taalba mart'ya ew kezeeth az akk'y' enghem el arwl
 Embernek fy'a elmegen My'kkeppen irwan meegh vagyon rola | de ia' annak
 ky' my'att el adatyk By'zon iobb volvolna annak hogh ez velagra ne zy'leteth
 volna az emb'or, felele iudas ky' el arultavala otet Nemde een vagyokee fe-
 lele ih'us ees monda neky te mondod Itt nem'y'nem'o alazatos doctor wgh
 mond bodogaz'zonnak kepeben te vezedelmnek fy'a my're te b'onidnek nehef-
 feghet nem neezed ees nem latod kenodat by'nben voltodat femmikeppen nem
 zegenleed myre nem feeled nagh b'onidnek kenn'y'at mert teneked iob wol-
 volna hogh ez velagra fem zy'letteel volna my're akarod e peenz't el vened
 bynnel kyt nem valhacz My're hog' bynben telyeffegghel lattatol ky' teghe-

deth megh waltanyú || bynneköl fogattatott O gonoz lelök melý keweess neked ydveffeghed hog' azt ký mýndennek iduezeitöie ely ighen keweess ees nýa-valyas íutalmeerth el attad Ees kezdeek keerdöny ö köztök ky ez dolgot teendö volna Ees a thaneitwanyók közzöl egh vala ký ihufnak ölebe feieeth le tötte wala kýth zeret vala ihus zolala neký pethör ees azt monda neký ký az kýról mongýa Az keppen hogh le fekött volna zenth ianus ihufnak theerdeen, Monda ihufnak ky az ký teghedeth el arwl Monda ihus az kýnek martott kenýeret adök Ök vachoralwan veve ihus az kenýereth es megh | martwan adaa Judas scariothnak ees twggýad hogh zenth ianus nem monda femmýt petörnek az el arulafrol Mert halwan ees lathwan Mykoron xpus weue a kenýeret ees megh marthaa, iudas Scariothnak ada Legottan ew nagh banatýaba wrnak hagýafa mýatt eel alueek wronknak melyeen Mert ha ew megh mondotta volna zenth pethernek ees egeeb thaneitwanyúnak ök ottan Judaft megh ölteek volna ees tagonkeed el zaggattaak volna ees az falat kenýeer vtaan be mene iudafba Satanas, nem elezteeb de hogh tekelletofen getreneye ees byrnaya ötet ees az gondolth alnokfagoth hamaraabban || Megh tökellenýe Ees monda neký ihus ted hamar mýtt tee3 wgh mond zenth An-felmus, vram ez mýnd te enghedelmeffeghed vala hogh ez kegetlenth te thaneitwanyúd között ielöntetný ees alaasztatný nem akaraad de gýorfon fiethný hattad az mýtth töreködik vala de maga ezt az lelötek nem twggýak vala Auagh nem ertýk vala mýre mondanaýa nekýk Aloýtaak hogh erzenýe volna iudafnak Merth mondotta volna neký ihus Veed azt mý kell az innep-napra awagh zeghenýeknek valamít adna Mýnth el veve a falatot legottan ky mene, Eez helion megh teliefödeek az zenth iraa, Merth een bekefegöm-nek emböre ký en kenýeremet ezý vala, hogh ký menth volna Monda ihus | Immaar megh dichöwl embörnek fýa ees iñen megh feeneföl önbenne ees

tön nekűk oly edes bezeedöt ees zola nekyk az zeretetröl ees atűafűwfagrol
 kűtt fonha annak elötte nem töt vala Nemikorth taneűtwaninak mondvan
 oketh, nemikorth fyaűnak Neműkoron baratűnak ewnek nagh kesö ideieiig-
 len megh ielönthven akkűt hallot vala özenth attűatol a Bezeed megh vee-
 ghezween kű bezeed edes ees hozűw vala ees 1.1ennek halaat adanak awagh
 dicheretöt Menenek olwetim hegere Tahat monda nekűk ihus eez eiel ty
 műnd megh veetkörtök een bennem merth irwan vagon Megh veröm a
 paztorth ees el özolnak a chordanak űohű de mű vtan fel kelendök Galilea-
 ba elöl veezlek || Monda ihus Simonpetörnek Sűmon űm tötököt Sathanas
 megh keerth hogh meg roftalna műkkeppen gabonat een keertem eerted hogh
 megh ne fogűatkozneek az te hűted ees te neműkoron megh fordulwan Ba-
 thorohadmegh atyadfyaít felele pether monda ees ha mynd tevelghendnek te
 benned een fonha nem tevelghek monda nekű ihus Bűzon mondom neköd
 hogh ez eiel műglen tűk keczcer zolna, háromzor enghemet megh thaghacz
 Monda nekű peethör Ees ha ennekem megh kellene halmom veled, megh
 nem tagadlak Itt wgy mond zenth Gherghel hogh 1.1eny zerzeesnek műatta
 tugya vala ihus hogh petör, eghaznak özvendö paztora lenne ees kemen len-
 ne, enghedelmre Mykkeppen neműkoron modotta (*igy*) vala vronknac | ha veetend
 een ellenöm atűamfya megh bochaffakee önekű heczör Ees felele nekű ihus,
 hogh nem hetzör de hetwen hetzör Azeert hagűa ihus ötet el efnű hogh ö-
 non bönebe tanolna műkkeppen egebeknek megh bochatna ees öque ihus Ced-
 ron vize altal Getfeman newö faluba holoth vala kerth kybe be mene ö, ees
 taneűtvanű vele özue Tuggya vala kedeegh iudas kű ötet el arulya va-
 la ahelth merth gűakorta golekezyk wala ö taneűtvaníwal oda Eez helien
 zenth iras be thelyk mondwan kűk en ielkomet örizik vala tanachot tarta-
 nak egbe Tahat ihus hogh hamarab ö elaruloiatol megh leltetneiek kű mene

az köz helre ees monda nekűk őlietők le itt ees vigűazűatok műglen oda megek ees ymadkozía... veueen veele peterth ees zebede, || nak keeth fyat keezde bankodnia ees zomorw lenni Ees monda nekyk zomorw az een lelkom műnd halalygh tőrietők űtt ees vigűaziatok een velem, őnmaga el tauozeek eegh haűtafne földet tőlok őczaiara efeek űmadkozvan ees mondvan Atűam ha lehetfegős mulűeek el en rolam ez keen Demaga Byzon nem wgh műkeppen een akarom de műkeppen the Műkoron ihus xp̄us wolna, vanagodafnak keferőfegheen kőnvnek veerneke vereeie ees zyvenek banatűa ew attűanak elotte monda Ŝenth atyam artalan vagűok ees the parancholatodnak vtaat el nem multam, Legottam(igy) dichőfegof nagfaagnak akarattűa bochata angűalth őtet erőfeitenyű monda az angűal o vronk 1. őennek fya the atűadnak feelőle | Bathorogűal megh merth megh kell lennyű hogh eez keenth megh zenvegged embőri nemzetnek iduefegheert Ees műkoron ihus feel kőlth volna az imadfadgrol őket műnd alwan lelee banatnak műatta Ees monda pethőrneke Ekkeppen nem vigűazhataal egg oraiglan een velem Neműnemő doctor wgh mond O petőz hol vagion the batőfagod awagh enghedelmed kű ennek elotte keueffe mefthőzodet elöl vőtted vala, űmmar el feletted fogadafodath vygűaz petőz, egyeeb keppen feelők hogh raítad kefeertet ne hatalmazík Towabba monda ihus, vigyaziatok ees űmadkoziatok hogh kefeertetbe ne effetők Merth a lelők kezz de a tefth koor Mafodzōr efmegh el mene Ees imada azon bezedet mondvan een atyam ha lehet ez || kennak el mennű een tőlem hanemha zenveggem őtetth legen te akaratod Efmegh mafodzōr el őoue ees monda az Angűal, Mynden bōnefnek iduezeitőie Theghedet műnd vaarnak hogh megh zabadulhathnanak ő halaloktool Az elfő zőleek Adam ees ewa Sznak ees kealtyak te el őouetōdet hogh megh zabadohad őket pokolnak kennűatol Simeon kű teghedet reegtōl fogwa kewanth, Abraham dauid ees műnd kűfdedők es nagyok ferűűak ees

Azsonyallatok zenth ianus baptifta kyy teghødet megh korøztølth Myndennek megh ieløtee te el iøtødeth mynem haggyod øketh feteetfeegbe de atyyad bochatotth theghedeth embøri nemzetnek valtafara ees fogatta mynden propheetaknak | Mynem hazugh ees mynd prophetak hazugok leezenek ha embøri nemzet the mygattad el haggyotth leezen ees fonha megh nem zabadul Mynt remenkednek te benned embery nemzetnek iduezeitøie ha te megh foggyatkozol mynd ørøk kealtafba leezenek te keezded az haborutt ees megh gøzied fatanaftth mynem halalt feelz Myndøn zemek neeznek te fegheedfeghødre ees ha te megh fogyatkozol ees Mynd ez velaagh neez theghedett ha megh foggyatkozol Mynd fogfagban leezenek ees Sramban azeerth kyralyoknak kyrallya ees vralkodoknak vra ergalmazy myndennek alaa vetøtteknek ergalmaz te nepeidnek Ees megh iøue ees leele øket aluuan merth ø zomøk megh nehezøltek vala ees nem tугyakvala myt felelienek Ees øket el hagwan Mene ymada harmadzor azon|| bezedøt Jelønek neky menbøl anggyal Bathoroøytwan øtet ees el baggyada ees hozyyaban ymadkozyk vala ees løn ø vereie mykepen földre folyo cheppenek veer Ez helyøn xpus ymadkozyk vala ees ø aruloøya eel køzelyt vala Chriøus rettegh vala Judas vigad vala Chriøus thaneytwany megh nehezøltek vala Sido nepek gonoffagh myya megh vakultak vala Chriøus fyr, Judas azokkal alfaggal meweth Chriøus vereytezyk ees atyyat ymada Judas elarulaft tezen chriøusnak thaneytwany aloztrak Judas køtelet zerez hogh chriøuft megh køtøzieek ebbe vala ø halanak felelme hogh magaat byzon embørnek (*itt két szó kitörölve*) mutatnaøya mykoron ymadfagban az keenth rola el vennyy keeryyvala Imadfagban hogh enghedelmeffegøt Aianlana veerøf verø kybochatafa hogh | Jøuendø mywelkødetøt mutatna megh ielønth anggyalnak vranak byzonyøitanaøya Eez helyøn bee theleek az iras mondwan nappal ees eiel kealteek te elødbe merth feogødelmnekøl vagyyok Itt ees

beetheleek a peldazas Merth chriſt, ýmada 3enth elýeffel Mykeeppen kýrally kónvben vagyon megh írwa Elheefnek ýmadfagara íſten ada fellegnek le folya-
faat Elieef hegen ýmada a földön nýoótozwan Criſtus 3enth lucach mondafa 3e-
rent, le terdepólween Elieef taneýthvanýat feel hýawala Criſtus taneytwanýt
ymadkozný mongýa vala Elhees ýmadfaganak vtanna vereitezýk Criſt, ýmad-
faga vtan kótóztetýk Jowe azert ihus taneythvanýhoz efmegh lele oketh
Alwuan Monda nekýk O petör mýre enghemeth el hagtok O Janus ezen-
keppen || egebeknek ees monda

Harmad3or efmegh íque o thaneytvanýhoz efmegh leele oketh alwan Ees
monda nekýk Alogýatok ees nýwgoggýatok bekefeegghel merth el kózeleýt
az ydew ees embernek fya el adatýk býnefeknek kezeebe kelietokfel men-
nýonk eleiben Ezenkeppen ihus twdwan mýnden íovendoketh o rea valokath
el erede ees monda nekýk, kýth kereftok, ok kedeegh mondanak a Naza-
rethbely ihesuſh Monda nekyk ihesus, een vagyok, Ees hogh ezth monda ne-
kýk een vagýok hatra menenek ees a földre le efeenek Efmegh keerde oketh
kýth kereftok legottan azok mondanak Nazarethbely ihesuſh, felele ihus,
Mondam neektok merth een vagýok Azeerth ha engometh kereftok bochaffa-
tok thaneythwanýmath bekefeegghel hogh a be3eed kýth mondothwala | Bee
telneýeek kýketh ennekem adaal atýam egyeth fem veztettem el o kózzo-
lok Judas megh kezeleýthee hogh ewteth megh apolnaia Monda neký ihus
Baratom mýre íotteel kýth kereftok Nazarethbeli ihuſh Judas legottan íhefuſ-
hoz mene ees monda neký Idwez leegh meftör ees megh apola oteth Mon-
da neký ihesus O Judas apolaffal adod el embörnek fyath Tahath el íowen
a feregh ragadak ees megh tartaak ihuſh Lathwan petör ky weue thöreet,
ees monda, vram ha törrel vynonk, Nem vara petör criſtusnak feleletýth
hanem legottan a pýſpek 3olgaianak el vaga íob föleeth, kýnek neue vala

Malkus Monda nekű ih̄us Teged be t̄or̄det hűwelebe merth műnd azok kűk t̄orth veendnek t̄orműa ve3nek el Awagh aloytod hogh nem keerhethneem || een atűamath Ees adna nek̄om t̄obbeth tűzenkeeth feregh angyalnal Olűan ha azt mondanaűa lehet̄ok az tyz̄onkeeth apaftaloknak feghedfeghē nek̄ol ha igaz megh oltalmaznanak ees kűnek az menneű angűal feregh leheth eegh legio awagh feregh Reghi t̄or̄nembe hath ez̄or emb̄orth te3on Azeerth az tyzenkeeth feregh Angyal hethwen ezer angyalth te3een, kű zamra emb̄orj nűelw ez velagh 3erthe o3lotth aranzaűw 3enth Janus wg' mond ha egg angűal hethwen̄oth feghwer̄ft megh verth Tyzenkeeth feregh angűal tahath meneeth ḡo3ne megh Oly ha azt mondanaia 3enth pet̄ornek nem kell hogh enḡometh feghelyű, fegheelyed magadath mykeppen telnek be az irafok merth ekkeppen kell lennű Ekkenth kyt adoth nek̄om een atűam nem akarodee hogh megh ygűam ̄oteth | Legh ottan hogh f̄olet illetee azonnal megh viga3ta ̄otet, monda ih̄us az fokfagnak J̄ottet̄ok műkeppen tolwaűra T̄or̄kkel ees rudakkal megh fognű enghemeth Műnden napon velet̄ok voltam, a templomba taneithvan ees engh̄ometh nem tartottatok megh de eez atűw ̄ōt̄ok ees a feteefeghnek hatalma Itt neminem̄o iftenfel̄o wgh mond bodoga33on kepebe O kegetlen iudas hygh en keḡos fiannak kű tenek̄od meft̄or̄d vala, orczaűgath 3egenleed megh apolnű Lelkedben, tewen feteethfegnek m̄oelk̄ōdetith nem velagoffagoth Tahath ew thaneűthvani ̄oteth el hag'wan Mynd el futanak 3enth bernald Bodoga33on kepeben wgh mond O keges ih̄us o kegelmes ih̄us O ırgalmas ih̄us O viga3to ih̄us hol vannak ırgalmaffaghyd fenkű nűnchen ky teneked || Irgalmazűon hol vannak 10 ih̄us az emb̄orok ees az a33onűallatok kyketh az ̄oth arpa kenyerral megh elegheűt̄otteel vala Nynchen ky tegh̄odeth megh emerȳon hol vannak az apaftolok 10 ih̄us kűknek tyz̄teffeegh̄ot attaal Ime byzzonnűal ymaar tegh̄odeth mynd el hattanak ees m-

cabb te 3yz anýaddal tharfalkodný kellõth volna 3enth iacob Mondafa 3e-
 renth Een efmerõým mykeppen ideghõnõk el menenek en tõlem Ihufnak
 megh fogafakoron Nemýnemõ yíw megen vala chak egh gyolch ymegben
 vtanna ezth ees az fydook meghfogaak eez kedeeglen nekýk hagwan az gyolch
 ýngheth Mezeythelen el futa tõlõk Nemely doctorok Mongýak hõgh ez em-
 bõr lõtlegõn 3enth Jacab apaftal Nekýk mongyaak hõgh 3enth Janus | ewan-
 gelifta ees õtet eleeb víueek annafpípekhez az Annaf pípek vala kayfafnak
 ípa ky thanachoth adoth wala az Sidooknak Merth egh embõrnek iob megh
 hahný az fok nepeerth O 3enth atýa te fyad kõtõzve vitetik O angýalok tõ
 kyraltok hwztatyk O meny eegh O chullagok O embõrõk O lelõk O 3enth
 atýak Gondolyad azeerth kere3tyen Mely nagh febefseegghel vizikwala õteth
 kõtellel nýakon kõtwhen, nýakon ytýk vala õtet kardfokkal valkõzbe ees,
 nekyk õkõl^{an}lel nekýk bottal palczawal nemelyek õzõgghel veryk vala anne-
 ra hõgh vgy azon helyen ew benne egheffeghõth nem hagýanak, hanem
 vgyan ottan a propheta yraafnak mondafath megh theheseyteek Talpatol fog-
 wa teteieiglen nem vala ew benne egheffegh || Ees a kõues vton Rangattýak
 vala es tazygalyák vala Mezeitelen labbal ees a kõuek neký kõrmeít el tõ-
 rýkvala ees a cedron vizere hõgh íwtottanak volna vgy ranthak õtet altal,
 hõgh a vizbe Arczel be effeek ees õ orczaýa mýndenestõl megh veerõfõle
 Merth wgh mondh nemínemõ aioýtatws doctor hõgh idwezeytenk a vizbe
 kõre efetth volna arczeel ees ott keeth foga ký 3eketthwolna, Hýth be te-
 leek a propheta Mondafa, mondwan a folyo výzbõl az vton yweek Annak
 okaerth fel magaztataa feyeth Ees annafpípek kettõrõl keerde õteth ew ta-
 neýthvanirol ees ew tudomanýarol Taneýthvanirol femmýt nem felele de
 twdomanýarol felele smonda Een nýlwan 3oltham ez velagnak Een mýnden-
 koron taneýtõttam az Sinagõgaba ees | Ees a templomba Ees týtkon femítth

nem zoltam mýre keerdez enghemeth keerged azokath kyk hallottak, merth azok twgýak mýtth mondottam een Hogh ezth mondotta volna egyk az zolgaknak arczwlehapafth ada ihufnak mondwan Ekkeppen felezee a pipeknek (*igy*) Mynd ezok ellen femmý gono3th nem monda hanem alazatus ees edes bezee-deth felelwen monda ha en gono3th zoltam, tanobizonfagoth teegh a gono3-rol ha kedeegh iol zoltam mýre mýre 3t3 engometh olyha azth mondanaýa, ha en bezedombe vetetten (*igy*), mongýad megh melykben (*igy*) ha kedeeglen valamelíghben megh nem eer3 mýre ver3 engometh wgh mondh 3enth agoston doctor ha gondolod ký atta ihufnak az || Arczul ehapaafth Nem akarnadee hogh 3teth mennýeí t33 megheme3theneýe, awagh föld el nýelneie awagh 3rd3gghel be nýe lethneýek Ees Annas písp3k k3lde ihufth k3t3zveen, kayfas písp3kh3z hol az 3erzet3s fýdok ees az ven3k megh g3lek3ztek vala, k3vethy-wala kedeeglen ihuft 3enthpet3r ees maas taneýthwan ký wala efmer3ie az písp3knek ees be mene vele az py3p3k pithwaraba 3enth pet3r alwala k3-u3l az aýton ký mene az mas taneýthwaⁿ ký az písp3knek efmer3ie vala, ees megh monda az aýtotarto leannak ees be bohattata pet3rth Monda pe-t3rnek az aýtotharto lean Nemde thee3 ez emb3rnek taneýtwaný k3zzol vagee Monda pet3r | nem vagiok Onnaton hogh ký^e mene legottan týk 3ola Aal-nak vala az 3olgaak az t33neel merth hýdegh vala ees magokat megh me-legheýtyk vala Ees pet3r 3k3zt3k ees magaath melegheitj vala Mondanak neky Nemde the ees 3 thanetwaný k3zz33l valo vagh efmegh megh tagada mondwan nem vagyok wgh mond 3enth amburus doctor Azert tagada megh peth3r merth oktalan fogada halalara hogh nem tagaggya megh nem 3entheg-hazba nem ew hazaba hanem az fýdooknak pýthwaraba otth tagaggya hol ihus k3t3zve vagon holoth igaffaagh nýnchen Ees kewe3s vartathwan mon-da eegh az 3olgaak k3zz33l Aznak rokona, kynek pet3r el vaktavala f3leeth

XXXVIII

Nemde latalak een teghedeth ew vele a kerben || Ees ew kōzzōlōk valo vagh nyelwed ees awagh zōlafōd ees az mutatt^{ya} hōgh ew kōzzōlōk valo leegh Ees kezdee tagadn^y ees ekōdn^y hōgh nem efmerthe volna ez embōrth akk^yt mondōtak efmegh ottan tyk zōla Itth ees be thelyk az zenth iras ky wgh mond Me^{33e} tōd een esmerō^ymeth en tōlem veteenek enghemeth m^ykeppen v^latloffagoth magōknak Itth be teleek az reghi iegzees merth tahat zenth petōr Salomonnal tagada meg^h 1. nenth merth v^gyon reghⁱ kōnwbe meg^h irwa Salomon kyral azōn^yallathnak z^{awara} zenth petōr leān^yōknak z^{awara} Salomon balwan^yōknak t^yz^{teffeghere} zenth petōr n^yawal^{yanak} felelmerēe de maga m^ynden^yknēk 10th tōth vala Merth Salomonth k^yral^{ya} | tōtte vala Ez velagnak orzagaba zenth petōrth pōpōkke lelōknek orzagaba Jēsus meg^h fordula ees tekeenthe zenth petōrre thestj zemmel ees meg^h emlekōzeek pe- tōr wr ih^ufnak mondafarol Melyeth mondōth vala nek^y hōgh m^yglen tyk zōlna add^{glan} haromzōr ōteth meg^h thagadn^{ya} ees zenth petōr elmene ees ighōn keferwen fyra, ees.. ew k.. czayat vifeli vala kōntōfe w^{ya}.. k^ywel kō- we^yt meg^h ken^y vala ees orczaiat zarraszt^{ya} vala a papifeiedelm ees m^ynd egebek ham^{ist}anofagoth kerēfnek vala ew ellene hōgh ōteth meg^h ōlneiek ees nem lēlenek Ees m^ykōron sok ham^{ys} thanook (*igy*) elōne 1ōttenek vol- egebek kezeth vtōlzōr keeth ham^{is} thanok elōne allanak ees mondanak eez azt monda hōgh meg^h tōrhet^y 1. nennek || templomath Ees harmadnapon az vtan efmegh fel thamazthatt^{ya} ees azōknak nem vala illendō awagh alkol- mas thanofagok Ees fel kele az Sido papifeiedelm ees monda nek^y Semm^yt nem felel^{3ee} ezre kyt ezōk te ellenōd byzōn^yoythnak Ihesus kedeglen vez- tegl wala ees a Sido papifeiedelm monda nek^y een keerdlek az elō iftenre hōgh meg^h mong^yad nekōnk ha the vagh a christus, aldott elō iftennek f^yya Monda nek^y ih^us Te mondod merth een vag^yōk Byzon mondon neektōk hōgh

matolfogwa lattúatok embörnek fyath 9lwen atúga iftennek iogúga fel9l ees
 19nű mennűnek k9dűben Tahath az Sido papfeiedelm megh 3agattaa ruhaíat
 mondwan Megh karomla iftenth Myth kewanonk meegh ees tanooth ym
 haliatok karomlafaath mű lattatyk neekt9k | Legottan 99k halalra iteleek 9teth
 mondwan halalnak b9n9fe ees hagűjapanak ew orchayara ees be f9deek awagh
 be k9teek ew orc3aiath mynth 3enth mathe mongya merth nem verhetűk
 vala 9teth, Lathwan ew nekű kewanatoffagof orc3aiath azerth 9tet be f9-
 deek ees műnd eeth altal az nűawalyaffagos fidok 9tet yghen vereek Arczol
 nűakon Nekű palma agakat, orc3ayahoz verwen mondnak vala Crűs pro-
 phetaldmegh nek9nk ky akkű tegh9d 9the Ezenkeppen eethen eec3c3aka ew
 3enthfeg9f 3akalath kű tűpariak ew ek9ffeg9f haűaűt ky nű9week ees egeeb
 nem9 zertelen kenokath raűta tewen kyket 39rnűwfegherth az ewangelűtaak
 megh fem meertek űrnűa || H9gh be telneek dauid prophetalaafa een hatamon
 faraganak b9n9f9k megh ho33eűtak magoknak alnokfagokath, Itt ees be te-
 leek az iraaas ky wgh mond, Een ellen9m 3olanak gonozokat íookeerth ees
 gű9l9feegnek bezedewel megh k9rnűek9zenek eng9meth It ees megh teleek
 daniel peeldazafa Merth crűs daniellet vadoltatyk vala daniel irigfeegh mű-
 at, crűs azonkeppen daniel hamű feyedelmek műatth, daniel darius
 el9tth crűs fydopűp9k9k el9tth wgh mond 3enth bernald doctor O io
 ihesus te kewanatus orc3adath kűre angűalok kewannak neeznű, nűallal megh
 fertezteteek kez9kkel vereek ruhawal be f9deek yf9gh kefer9 feb9knek fem
 enghedeenek Regghel kedeeglen leewen tanachott tartanak műnd az Sidopa-
 pí feűjedelmek | Ees az Sidoneepnek veenű ihűfra h9gh ewteth halalra adna-
 űyak k9t9zveen el hozaak 9teth ees adaak ponciopylatofnak az feiedelmnek
 (.Tahath lathwan iudas kű 9teth el attawala, h9gh karhozotth volna megh
 ada a harműcz ez9ft penzth a Sidopapifeiedelmeknek ees az veen9knek mond-

wan veetkezem az igaz veerth el arulwan wgh mond 3enth Amburuf doctor Lathwan íudas merth karhozoth tahath megh efmerwen ew gonoffagath Legottan mondanak az Sydook Mý nekõnk benne, the lattad wolna Olýha azth mondanaýak mý mõnekõnk benne, ha igaz, te mýwelkõdefõd megh ielõntetik mýnemõ legen Nemely doctorok wgh uondnak hogh vafaarnapon Halwan az feltamadoth megh holtath kõteellel magath || az napon aka3ta megh.) Tahat lathwan Judas merth õteth el atta hogh karhozoth volna, penitenciará remõlwen megh adaa az fidopapifeiedelmeknek a harmýcz penzth Ees az veen. sydooknak mondwan veetkezeem az igaz veerth el arulwan Legottan azok mondanak mý mõnekõnk, te lattadwolna Ees az penzt a templomba el hagythwan Ees el mene kõtellel magaath fel aka3ta Kýre kealth 3enth Ghergõr papa mondwan O íudas mýndenneel bynefb ees bodogtalamb te woltaal kyth, vrnak ielõn woltha nem vonth az vrhoz de keetfeegh vonth az vrhoz de keetfeegh vonth kõtellebe wgh mond eegh mestõr Igaz bõlcheffegghel elfõ idueffegh megh hadný a bynth Mafõd nem ketõlkodný bochatot megh magaath õrõkke megh õlný ýgaz byronal penitenciará nem fordwl | O iudas gonõz tõfeer hamiff bõnõkbe leleettel orwfagot tõtteel merth te mestõrõdeth arulafzerenth el attad nepeknek alamýfnaiath megh orozvan a felfwneffegh ky teghedeth kezerehtõt vala orwfagra ees el arulafra merth te mestõrõdet arulafzerenth el attad erethnekfegõth thewen merth kerezthyen hýtõt el hagwan ees alnokfagba magadath tõkelletoffegghel výwd embõr halaba (igy) leleteel arthatlan veerth meg õlwen ees banthwan Merth a veer õtleefnek oka te voltal Legottan mýnth magaath megh aka3tha ketthe zakada ees ew bely mýnd ký omla Merth nem melto lõn ew Býnnel fertezett lelke 3aiarol ký lõný ký az aldoth ihus dragalatos 3aiath megh chokolta vala Itt be teleek az iras ky wgh mond Allapanak földnek kýraly || ees feiedel-

mek egbe gølekøznek chriſtus ellen Itt be teleek a peeldazas Merth tahat xpuf Samfonnal ellenfeegnek adatyk ky megh vagion Judit kønwebe iruan Samfon Jazoknak kezeeben Criſtus Sidonepeknek kezeben Samfon megh gøzwen Chriſtus køtøzwen Samfon dalida (*igy*) newg'w parazna m'jatth Chriſtus fido-gølekøzefnek alnokfaga m'jatth Samfonth megh karomlyak vala Chriſtusfth megh mewetyk vala Samfonth akarat'ya nekøl vezankenth zertthe chriſtusfth zabad akarat'yan feiedelmrøl feyedelmre varos zertthe Az Sidopapifeiedelmek az peenzth vewen mondanak Nem illic nekønkhogh ezth az zelenczebe tegyøk merth vernek íutalma, tanachot tarwan (*igy*) a penzen vønek zarandokoknak valo temethø földeth | kynek newe Ghørgøgøl Acheldemak mag'yarwl mondatyk weernekh zanto földenek meegh ma ees Regghel vala ees øk nem menenek be a p'ythwarba' hogh megh ne førtøznenek hanem t'ýzstan enne'yeek megh a hwsuetj baranth wgh mondth zenth agoſton doctor O Sidoknak kegetlen vakfagha hogh a pythwarba be nem menenek hogh megh ne førtøz'jenek feelnek vala, de at'ýokfyanak artatlan veeretth k'ý øtten'ý nem felyk vala Mas embørtøl feelnek vala megh førtøzln'ý ønnøn twla'ýdon bønøktøl nem feelnek vala Ihefus kedeeeglen megh allapeek a feiedelm eløtth ees hogh ew vadoltathne'ýjeek A Sidopapí feiedelmeknek Ees a veen Sidoknak femm'ýt fem felele

Monda pilatus nem hallodee men'ý tanofagokath ellened mondnak || ees femm'ýt nek'ý nem felele vgy hogy chodalkozne'iek ra'ýta az Sidokhoz ees monda mynemø vadolaſth teeztøk ez embør ellen, felelenek ees mondanak nek'ý ha gonøz tewø nem volna øteth nekød nem attvk volna kezdeek ihe-fusfth vadoln'ý mondwan ezt terven'ýønkh el fordø'ýto'ýanak ees nep'ýnknek el h'ýtetøienek leltøk ees chazarnak adoot adn'ý tylto'ýanak ees magat^a mong'ya chriſtusf k'ýrlnak Ees harombol vado'lyaaak vala iefusfth, a kettørol p'ýlat,

EGYHÁZI VEGYESKÖNYV, 1506. 6

nem keerde ihuſth, A neph el fordoýtafrol, merth ha ew el fordoýto volt-
 volna mykeppen egebek, kenzoth megh getrene az mafikrol fem keerde
 chazar adoýa megh tytafrol Merth hallotta vala múkeppen ew az fidoknak
 felelth vala A harmadrol keerde ihuſt hog' múpeppen mongya volth magath^a
 kyrálnak | azeerth monda nekýk pilatus vegetok tenmagatok oteth ees týw
 tóruentok zerenth ytheelyetok megh Mondanak neký az Sidonepek Nem il-
 lic múnekonk valakýth megh olonk ez hwfuetba ees ez hwfuetbnak ýnne-
 pebe pýlatus efmegh be mene A pýthwarba ees elo hýwa ihefuſth ees mon-
 da neký the wage Sidooknak kýralýa felele neký ihus Teen tóleed mon-
 dodee ezth Awagh egebek mondottak nekod een felolem felele pylatus ees
 monda múnem Sido vagiok en Te neped ees te pofpokyd attanak theghedet
 ennekem mútt tóttel felele ihus een orzagom nýnchen ez velagbol, ha ez
 velagbol volna een orzagom Býzonnýal een zolgaým megh oltalmaznanak hog'
 nem adathnam fydooknak de een orzagom nýnchen itth || Awagh innen aaz az
 ez velagbol monda neký pylatus azeerth kýral vagh te, felele ihus een eb-
 be 3ólettem ees erre 1óttem ez velagban hogh tanobizongoth (igy) teghnek az igaf-
 faagrol azerth valaký igaffagtol valo een 3omath halgattýa. monda neky pi-
 latus Michoda az igazfaagh. Kynek eertelmeeth nem eerdómle pylatus Merth
 tóruenth igazan gýakorta tóthvala de igaffaagba nem alla Azeerth hogh ezt
 mondotta volna Legottan kymene az Sidookhoz Ees monda nekýk een femmý
 okoth nem lelök hozýaia Legottan azok rea rohhanwan^v mondanak, feel ýn-
 doýtotta Mýnd Sidofagh zerthe a nepeth Galileatol fogwa múnd eddiglen
 pilatus halwan Galileath megh keerde ha Galileabeli embor volna Ees hog'
 efmere hogh herodes hatalma alol valo embor volna legottan el kólde oteth
 herodefhöz | Merth akkoron oees ierufalembe vala az napokban, Lathwan he-
 rodes ihuſt ighen orole rayta Merth fok odotol fogwa kewannýa

vala lathn^{''} ewteth, annak okaerth Merth hallott vala fok chodakath ew fe-
 lőle ees kewan vala valam^{''}ynemő iegoth őtőle lenn^{''} Ees keerdőze őteth fok
 bezedőkkal $\overline{\text{I}}\text{hus}$ kedeeglen femmít nem felelwala alnak vala az papífidofe-
 iedelmek ees az valasztoth Sídok zonetlen vadolwan $\overline{\text{I}}\text{huft}$, Herodes meghv-
 tala őtet m^{''}ynd ew fereghewel ees megh chufola feieer ruhaba őltőztetwen
 Ees megh kőlde őtet pylatofnak Ees az naptool fogwa pilatus^e es herodes
 baratofok lőnek őzwe Merth anakⁿ elotte ellenfeghefek valanak egbe Annak
 kettő oka m^{''}yerth őők ellenfeghőfők voltanak egbe elő oka merth pylatus
 akar^{''}ya volth Tiberius chazartol herodes orzaganak eegh rezeet fok penzen
 megh venn^{''} Azeerth || mynd az napeeglan ellenfeegők voltanak őzwe mafod
 oka ez Merth nem^{''}ýkoron pilatus őlth vala herodes hatalma alol walo eegh
 embőrth megh k^{''}yn herodes ighen megh haraguth vala ees m^{''}ynd az napeeg-
 lan ellenfegőfők lőnek egbe $\overline{\text{I}}\text{huft}$ nak halala nap^{''}yan megh bekelenek. ees
 $\overline{\text{I}}\text{hus}$ m^{''}yath baratofok lőnek pilatus azerth egbe gőite a papífeiedelmeketh
 ees az veen Sídokath ees monda nekyk ennekőm wgh hozatok eez embőrth
 M^{''}ýkeppen neeph el fordo^{''}yth, Ees en m^{''}ynd tíw elöttetők megh kerdőz-
 ven Semm^{''}ynemő okoth ez embőrhöz nem lelők azokban k^{''}ykben őteth va-
 dolyatok de fem herodes nem lelth Merth kőldőtte őteth reank Azeerth megh
 feddőm őtet ees eel bochatom merth nektők zokastok az hogh eez hwfueet-
 ba k^{''}yth akartok eggeth el bochaffak | Akar^{''}ýatok ee Azerth hogh az Sídook
 k^{''}ýral^{''}yath el bochaffam Merth tugg^{''}ya vala hogh őteth irigfegherth el arultak
 volna az Sídopapífeiedelmek hizőkődenek ees mondanak Az neepnek ees az
 veenőknek hogh barrabafth keerneieek $\overline{\text{I}}\text{huft}$ kedeeglen el vezteneiek felele
 az feiedelm ees monda nek^{''}ýkMelyeth akartok ez kettő kőzzől el bochattathn^{''},
 borrobafthee awagh $\overline{\text{I}}\text{huft}$ k^{''}ý mondatyk cristusnak M^{''}ynd az kőzőfegőfⁿ fokfaagh
 ywőlthe awagh reada ees monda, vygedel eezth esbochaffad nekőnk borrobafth
 6*

el, vala kedeeglen borrobas tolwaŷ ky nemŷnemŷ haborufagheerth ees gyolkoffagherth vettetŷth vala a temleczbe Monda nekŷk pŷlatus mŷtth tegŷek^{ert a} az iefufrool ky mondatik criftufnak mondanak mŷndh Megh fezeiteffeek Itt nemŷnemŷ alazatos doctor wgh mond bodoga³³onnak kepeben || O alnok pŷlatus Melŷ lehetetlen az ok kywel en fyamnak hy³⁰lkŷdel elezteeb mondvan, Aldoth ky 1ŷth vrnak newebe ³enth anfelmus kealtvan wgh mond O hamis valtaagh O alnok tŷrwen wr meghvtaltatyk ³olga megh keertetyk, Igaz megb kenzatŷk Bŷnŷs megh ³abadoytatyk Barran megh ŷletyk farkas kellemetŷf lee³⁰n eeletth el hagyattatyk halal megh tartatyk Efmegh pilatus ³ola nekŷk akarwan ihuŷt el bochatnŷ monda nekŷk Mŷ gonozt tŷtth azok incabb ywŷltnek vala mondwan fezehed megh fezehed megh ŷtet harmad³or esmegh monda nekŷk Semmŷ halalra valo okoth nem leelŷk ŷ benne azeerth megh oftoroztatom ŷtet ees el bochatom wgh mond aran ³aw ³enth ianus O pilatus iool mondod hogh femmŷ nemŷ halalra valo okoth nem lel³ benne | Merth mŷkeppen fel maga³tatta a mennŷeket fŷldtŷl Azzonkeppen fel maga³zatŷk xpufnak elette a mŷ eletŷnktŷl keeth okaerth monda pilatus megh oftoroztatnŷ ihuŷth elŷ oka Merth valaky megh fezeitetik vala elezteeb A megh oftoroztatyk vala romai tŷrwen ³erenth Merth pilatus romai tŷrwen ³erenth iaar vala mafod okaerth, Merth akarwan ŷtet megh ³abadoytanŷ ees akarwan a gonoz neeph akaratlanak eleghetth tennŷ Megh hagyta oftoroznŷ ihuŷth hogh megh oftoroztaas vtan hannaŷa ŷtet a megh elegŷdŷth nepnek awagh wgh mond ³enth Bernald Megh verŷm ŷteth ees el bochatam olyha azth mondanaŷa' kemen oftorokkal mŷglen mongŷatok addŷgh veretŷm || Mŷglen artatlan veerth ³enwettŷk ky ottenŷ ees azoknak ³awa hatalmazŷk vala ees nagh fel ³owal kerŷk vala hogh megh fezeitetneieek wgh mond ³enth Ghergŷ doctor Negŷen voltanak akŷk ihuŷth oftorozŷjak wolth neegh was

retez3el Merth kettei megh farrad volth a kettei megh nűwganw efmech
 vernű kezdyk wolth ees a vitezok viueek otet apűthwarba ees rea gűoűteek
 műnd a kőzönfegős fokafagoth ees le wekőzteteek (igy) onnon ruhaiabol Ees 3e-
 dorűes 3ynűw palastal megh kőrnűekőzeek oteth ees haűtogatanak coronat
 tőwűfben ees feiebe theweek ees egh nad 3alat o 10ogyara | Teerd haűth-
 wan otet megh mewetyk vala mondwan nekű odwōz leegh Sidoknak kűra-
 lűa otet megh hagűapwan nemelű arczwl nemely 3emebe nemely 3aűyaba ne-
 melű 3akalaban ees weweek az naad 3alath ees verik vala ofeieeth vele. Ees
 adnak vala nekű aal oteth wgh mond 3enth bernald felelmes Ielkōknek feieeth
 tōwyfnek gűakorfagawal fuldaltatűk, Embōri allath fōlōth valo 3eeph orcaűa
 Sidoknak nűalawal fōrtōztetűk kűmene azeerth pilatus ees monda nekűk ūm
 ky hozom neektok oteth hogh megh efmerietok hogh femműnemō okoth o
 benne nem lelek ky mene ihus megh oftorozwan vywen feieben tōwifkoro-
 nath es Ees raytha barfon ruhath || Monda nekűk pilatus. Ime embōr Itt wgh
 mond 3enth agofton awagh 3enth Bernald, Marianak (kivakarva) Mongűad
 megh ennekōm een a33onyo^m ha ierufalembe valaal Mykron te fyad megh
 fogattatoth vala ees kōthozwe pilatushoz vitetōth vala, felel ennen Magā
 Māianak kepeben mondwan Ihrlembe valeek Mykron ezt hallam, Mykeppen
 Meheteek hazamhoz ioheteek műnth otet latam okōllei vernű otethoketh ne-
 kű adnű Arczeel hagyapnű tovyffel koronaznű ees embōroknek ellenfeghe-
 lenn, megh haborodeek en 3ywem awagh een enhom Ees megh fogűatko-
 zeek en Ielkōm Een bennem femmi nemō 3okott eerzes nem vala | velem va-
 lanak een hugaűm ees egebek velem fyrook ees enghōmeth tamogatook My-
 kron azeerth Annja lata otet, ky ionű, tōuiffel megh koronaztath, oftoroz-
 tath leegottan fōldre effek Műnth Iatha ihuft a pifpeek ees az feiedelmek
 oWoltwen mondanak fe3ohedmegh fe3ohedmegh otet monda nekűk pylatus

vegetok ton magatok ees fezohtok megh merth femminem o koth o benne
nem lelök, feleleenek az Sidook ees mondanak nekönk törwenyönk vagyön ees
mö törwenyönk (igy) zerenk (igy) meghkell halny merth iften fyawa tote magath
hogh hallotta volna pilatus eez bezedoket incab megh felelmek Bemene az
püthwarba efmegh || monda ihufnak Te vag ee Az sidook kýralya Ihus fem-
mit nem felele neký azeert monda neký pilatus neköm nem zolaz nem tu-
dodee merth hatalmam el bochaatnom teghedeth, ees hatalman (igy) vagýön megh
fezerteni theghedet felele ihus nem volna feminem hatalmad een raitam ha
neköd adatott nem volna fölvi azerth ký enghemeth neked adott nagyob bo-
ne vagyön neky, ees enekokaerth kerefy vala pylatus el bochatny otet az
Sidook kedeeglen ýwolphnek vala es mondnak vala ha otet el bochatod nem
leez chazarnak baratya Merth mynden ký magaath kýralya thezy ellene mond
chazarnak hogh hallotta volna pilatus ez bezedoket ký viue ihuft ees le yle
itelö zekybe ithelný | vgh mond aran zaýw zenth ianos hogh kemenben te-
wolyogh igaffagtól ký ýgekbe incab feel embörth honnem ifenth Nagh pen-
thökön hatod hora koron Likoftratus new helyön. yle itelný zekyben ees
monda az Sidooknak Ime ty kýraltok azok ýwelthnek vala vegeed vegeed
fezohedmegh otet Monda nekyk ty kyraltokath fezelhemee megh felelenek a
pýfpekek es mondanak Nekönk kýralyonk nynchen hanem chak Chazaronk
vagýön, Chak ylwen zekybe kolde hozyaýa felefeghe mondwan Semmy the-
neköd ees ez igaznak Merth een ez eýel latafmat fokat zenvettem o eerthe
wgh mond Rabanus newv doctor hogh ordogh lathwan embörnek enghodel-
meflegheeth azzonýallath mya || Akara megh hýnyá Chriufnak hala zereeth
Akeppen azzoníallath mya zerze embörý nemzethnek karhozatoth Azonkeppen
akarýa vala a megh valtafth, Efmegh ky mene pylatus hozýayok ees monda
nekyk Een femmýnemö okoth nem lelök ez embörbe legottan ywolphwen

mondanak, weged fel veghedfel ve3ohedmegh 9tet Ees er9fe9tik vala 3awo-
kat, Pilatus lathvan hogh femm9t nem haznalna de Incab nag9ob zend9les len-
ne A neeph k9z9tth vizeth vewen megh mofa kezeeth Az neeph el9tth mondwan
Artatlan vagyok een, ez igaznak veret9l t9 lataftokra felele az fokaffagh ees
monda 9 veere m9 raytonk ees m9fyonkon Ith wgh mond nem9nem9 ala-
zatos | doctor 3iz marianak O balgatagfagra adatok t9 bynt9keerth ees t9 go-
no3fagtokath vtannatok valora kyldet9k eleegh vala nekt9k a t9 bynetek de
yth fiatotak (igy) akaryatok rezeffe tenn9, Az artatlan ihus cri3ufnak gezedelmet
kemeenben kerefn9 akaryatok t9wf9jatokon lenn9 Azert vg9an leezen m9-
keppen lenn9 akartatok awagh keertet9k Megh halgatatoth tyw ymadfagtok
ees kereeft9k b9nre Pilatus keddeeg akara a neepnek elegheth tenn9 ees bo-
chata nek9k borrobafth Ihufth keddeeglen megh oftorozwan ada akaratyok-
nak hogh megh fezeiteneiek veveek 9teth ees kyw9week Ith efmegh az fi-
dooknak hyfzelk9defe m9a efmegh le vonwan nek9 ruhaath Ees egh 3ed-
eryef palaftoth rea advan || T9wifkorona9a feiebe tewen Ees az naad3alath ew
ioghiara teerd hay9thwan 9tet mewet9k vala m9keppen or3aglan9 akarth ees
nem thehette, mondwan 9du93leegh fidooknak kyral9a, rea hagyapwan a
naadath feiehoz ver9k wala ees m9nd megh meweteek awagh iaczodwan
9tet karoml9ak vala Levonak rola az 3ederyes palaftoth ees 9lt9zteteek 9n-
99n ruhaaba ees elv9neek hogh meg fezeiteneiek 9teth' Ees w9w9n az ke-
rez9faath nek9 k9 mene az helre k9 mondat9k k9p3to helnek Sidowl gol-
gatanak harmad hora vtan ezkeppen 3erzettet9k sentenciara awagh karho-
zathra Ele3teeb pylatus 9le iteln9 Az vtan el vywe az kegetlen chazar k9te-
le | N9akaban vonwan Ees magaath latatlannak the39 vala az itel9 3eek el9tth
harmad39r k9zel 9we hoz9a a kerez9thfa Neged39ri9nek vala a tolwa9ok ha-
rangoth harangoztataanak kyrt9th k9rt9ltethnek Rem9lef9k m9nden fel9l

XLVIII

leeznek vala es 9 annya vala hathmogol Myndonnek vtanna lathwan ezoketh
 megh keferodeek ew zywe Ees pilatus, ew kezenek el teriedefe myatth
 vethwen veztegfegoth myndonnek Ees fordula ihufhoz mondwan Een ihufth
 karhoztatom halalra marianak fyath eezkeppen hogh elettol megh valieek ees
 vitefseek az helre ky mondatyk copaz helnek az varof kapuynak kywele
 Ees ottogyan megh fezeitefseek ees legon mynd || 9 ruhatol megh foztatotth
 ees nagh valzeghek 9 kezeibe es lababan altal vereteffenek ees thewifkoro-
 nawal meegh koronaztafseek ees onnon magaval az kerezhfa kyvytefseek ees
 fenky 9 rayta ne konyorvlyon ees hozya fenky ne hywattafseek ees fenky
 neky ne zolyon eez keppen oteth itelom ees karhoztatom hogh myndonstol
 fogwa megh valyeek ezoktol Ezth mondwan pilatus tekeenthe ihuft oly
 ighen kegoth kezde eroffen fyrnya ees az nepnek golekozefe kezde lenny
 az zendolefre mondwan megh halyon ees tahat Monda annya zenth Janosnak
 Oh megh fogyatkozeek een lelkom Ees ewkezevel 9 vnokaianak vallara | ta-
 mazkodeek Ees thahath a vitezok a kerezhfath ihufnak vallara teweek es
 fordoytaak oteth az kopaz hegh felee Ees 9 elotte lowagof vitezok ees gya-
 logok fegwerokkel ees kyrthokkel Eez keppen ionekvala az hamyflagnak
 heliere zenth ianos azth lathvan monda ziz manak oh banatof anya te fy-
 ad Immar megyen halalra kynek felele az ziz anya Tarch megh engometh
 fiam merth megh megh fogyatkozom Ees vygh oda hogh laffam my elotth
 megh halok Merth myndonstool eezom magamath megh halny Ees el wy-
 ve oteth az egeeb vton. Ees 9 elol veuen futameek, ees fiat ihufth Maria
 nyakon olelee oly yghen eroffen hogh femmykeppen oketh egmastol eel nem
 valazthatyak vala Mely zoroztaffal || Ees mynd Az mondhatatlan fook kenza-
 fokkal ihus megh fogyatkozvan nem vihety vala towabba az kerezhfaath,
 ees az vitezok az tor feiewel ytyk vala oteth,, Ihus kedeglen ielth ton hogh

towabba nem vihethneie hannemha A keresztfath eel vitethneiek Talanak (így) eegh Símon new embört zenth alexander ees zenth rufus attúgath Azt ketheleneí-teek Ihufnak vtanna vúnnyú o keresztfaúgath Itth wgh mond nemely alazatof doctor sız maria kepeben Een kewanon vala fyamnak keresztfaúgath el vúnnon hogh onekú megh kúffebeúthetnem kennúgath de oly közel nem mehe-teek hozúaú hogh nekú zolhaffak az fok neepnek kornúkeozefetol Annak fölötte vitetyk vala fok neepnek vlatatoffagawal Múnth gonozvl totth Ees bonbe leletotth kewanwan o hozúa zolnom | eegh gúalogh vton elol vom de múnth az helre ıweek a kyn el menend o vala vtanna thekenthween Ees femmúkeppen nekú nem zolhateek een keferofeghomtol hanem az földre le effem múkeppen holtelewen ees hogh az kapwn az keresztfath vallan kú hozyaú keferowala oteth fyrfywnak ees azzonyallatoknak fereghe ees o Annyanak hwgaú Gableatol fogwa nekú zolgalwan fyrathúgak vala oteth Reaúok fordula ihus monda nekúk Iherufalemnek leanú ne fyrúatok een raútam de túnnen magatokon firúatok ees tú fyatokon Merth úm ıonek el napok kúkbem mongúatok Bodogok az mehek kúk nem zıltenek ees bodogok az emlok kúk nem emlettenek ees tahath kezdyk mondanú az hegeknek effetok reank ees az volgeknek, foggetok || be múnket, Merth ha nyerf fan ezth tezúk kún múnden malaztal telyes vagyok ily kemen iteletoth teeznek Myth teeznek tahath az azyw fan azaz ty raytatok kúk malazth nekúvl vatok Byzon nem egeeb hanem kemeen kenzaftok lezen vitethnek vala azeerth a keeth bynes emborok ees o vele hogh megh olettetnenek Mynth íutanak az helre kú mondatúk vala koppažo helnek Ees otth megh fezeittek ihufth Ezenkeppen múkeppen úth megh iegozwen lattúatok múnth rutottak volna a koppaž heghre a porozlok kúrthenek ees az vitezok vdwarth ithenek A fegwerofok es múndh a fokfaagh egbe golenek ees ihus kőzotok lewen kez-

L

deek ɔteth megh foʒtaný ees megh foʒtaak mezeýthelen mýndɔnoʒtɔl ɔteth veerel megh veerhɔteek Merth ɔneky akkoron megh výoýtak ferelmeth | Merth az oftorozaférth ees fokfagof febeýeerth ɔneky ruhaýa, tefteehez ees az febɔkhoz ragattanak es fogtanak vala' Ees hogh ɔ ruhaýth rola le vonak, febeý megh výiwlanak, merth nýhol az hwffá ees hozýa zakad wala ees marada mezeytelen ɔ zenthfegos vere ɔ raýta alafuthwan, mýnth elewenɔn megh nýwzotth barran, Ees nagh hamarfaaggal ragadaak ɔteth ees el nýoýtaak az kereztfan ees vewen eggýk kezeeth nagh temeerdɔk vafzegghel zeghezeek az kereztfahoz' ees vewek a mafyk kezeeth hath az furatoth nem eerý kɔteleth rea kɔthwen addegh huzak vonak' izeth iztɔl ereketh eertɔl ynakath yntol el zagathwan annera hogh a furatoth bal kezewel megh eertetek ees azth az kereztfahoz zeghezeek annak weweek ɔ keeth || labaýth hath azok ees kɔzel fem eryk a furatoth Arra megh azonkeppen kɔteleth kɔthenek mynd addegh hwzak vonak, mýglen mýnd izrɔl izre errɔl erre Inrol ynra ɔteth el nýoýtak hogh a furatoth ɔ labaywal megh eerteteeek ees azokath ees az kereztfahoz zeghezeek Mýnd ezekbe mýkeppen enghedelmeſ barran fenkynek nem panazla hanem Nagh kegef bezeeddel ɔ zenth atýanak kɔnyɔrɔgh vala mondwan Atýam bochaffad megh ɔ nekýk merth nem tugýaak myth teʒnek ʒenth bernald doctor wgh mond hogh az zeghek nem woltanak elɔfɔk hanem themeerdɔkɔk Nem wolth femmý elɔffeghe ees nem chak az hwfth hatya wolth altal de megh az ýnakath es a hwffal egetɔmbe ký zaggagyak volth nagýobb faýdalmeerth | ʒenth Gherghɔr wgh mondh Az Sidook veteek a kereztfath a fɔldre ees chriſtus kezeith ký nýoytwa rea fekɔteek ees tef-
 tenek mertek^eke ʒerenth harom furaſt tɔnek az kerezthfaan Ees az kereztfai ghen kemen vala Az val zegheknek femý ely nem vala hogh az artatlan tef-
 tɔth kemeenben zaggathatnayak Eleʒteeb ew kezeinek fel zeghefeert mynd ew^{ze}

teftenek ūnai Sogorganū kezdenek Ees mūnd ew teūeeth megh zoroūtak hogh az bal kezeeth által akarnayak zegheznū nem eri vala A furatoth tahath hwzyak vala zoroūthwan kūtellel Genghe teūeeth ees az nagh hwzaf mūūath kezde ew teūte teteme egmaūtool el o3lanū ees el zakadoznū perczegwen hogh lattathnak vala mūnd 9 tetemū Azonkeppen labayt || huzwan az furathra kūtellel ezonkeppen nagh vaf zeghghel által zeghezeek Nekyk labbal nūomwan, nekūk kezzel 9tet veruen Merth a kereztfa zeltelen vala azeerth eggyk labath mafyk ala teweek Ees 93ue kemeny9n zeghezeek ees a zeghek oly themer9k9k valanak hogh a feb9kat mynd be telyk vala ees veer femmū ky nem 19heth vala ees edes 31z anūa halwan az wer9knek chenghefeeth Merth az fokaffagnak k9u9le vala ees az fokaffagtol nem lathatūa vala ihuft Mūkoron a ver9knek chenghefe be mene f9lebe ees az 31znek 31weben tahath megh z9rolanak ees monda Oh ennek9m een f9yam meghalok ees mūkoron halla a veroknek mafod cherd9lefeet Es megh Azonkeppen monda Labam es kezem | Ees ez 3okath kū bochathwan f9ldre le effeek mūkeppen holth eleuen chak 3ūwe alūgh lebegh vala, Ees vaf vellakkal felemeleek az kerezt-fath mūglen a fa a f9ldbe menth vala addeglan a feb9k megh nūlanak a teūtnek neheffegheerth megh nūlanak a feb9k ees 9 vere kezde thahat ky 19nū Azerth gondolyatok zeghenū9k Chriūfufnak ferelmeth es 9 faydalmath Ees annūanak mūkoron latha fūat ruharabol megh foztani Mezeitelenvl a kereztfara le thereitenū kezeit ver9 mūat zeghekkel által zegheznū ees a tol-waū9knak eggiketh yob fel9l mafikath balfel9l fezeithven k9zebbe ihufth It be theleek az 3enth iras Gonozokhoz hafonlatoth || Ees be theleek az iras kū wghmond Megh afaak een kezeimeth ees en labaymath ees megh 3amlalaak mūnd een tetemeūmeth, Mond vala ihus atūam bochaffad nekūk merth nem twggūak mūth tee3nek Azeerth kereztūen emb9r tanolū Chriūuftol bekefe-

ghot awagh zenwedetoth Merth palmakkal megh veretoth oftorokkal oftoroztatoth Tiuis coronawal koronaztatoth val zeghekkal zegheztetoth nyalakkal fortotzetott ees megh karomlatott ees halalra karhoztatoth de magamynd ezoketh el feledwen wgh mond atyam bochaffad nekuk Azerth ne mongya valamely, keresztjen embornek magaat ha criusufth ellefeghenek zerelmebe ne koretendj | Ees pilatus a keresztfara neweth ekkeppen ira Nazarethbeli ihus fidooknak kuralya vala irwa fidowl Gorogvi ees dyakwl merth az varofhoz kozel vala a hel holoth megh fezeitottek vala oteth. eez neweth kedeglen fok fidok megh olwafaak ees mondnak vala a papifeiedelmek ees a zerzetos fidook pilatufnak Ne iriad fidok kuralyanak, hanem eztiriad hogh o mondotta Sidok kyralya vagyok, felele nekyk pylatus A myth megh irtam megh yrtam, hogh ez ielon valo iras be telneiek A myth irtam megh hyhatatlan irtam

A vitezok hogh megh fezeytottek volna otet weweek o ruhat ees theweek neegh felee ees az neegh viteznek iuta egegh benne Azeerth mezeitelen Az || az keresztfan fygh vala Ees mynd veerrel megh verofvlth vala ees feketvl vala Azeerth ihus harom zynq vala Azeerth oh alazatof lelek Nezyed the zeretodeth ihufth verefeegnek kennyawal Ees lassad otet zarandokfaggal, harom zynq zazolwal, Merth ew siz testenek ferfeeghe ees oftoroknak feketo helye ees vorof veernek ky otlefe oteth mutatyak harom zynqnek ees a kontos vala varratlan folol kothoth Azerth mondanak a vitezok egmafnek, ne meteehok megh oteth hanem vefonk nyilath raytha kye legen hogh az iraf be telneieek mondwan Megh o3taak een ruhaymath ees rayta vetenek nyilath Alwala a neeph varwan el mulwan oteth Megh karomlyakvala feioket ingatwan | Ees mondnak vala vav ky megh torod usennek templomath ees harmad napon esmegh fel tamasztod ha istennek fya vagh zabadohad megh ten magadath Ees zalle mafan az keresztfarol

ees hyzónk neköd azonkeppen az papy Sidofeiedelmek megh mevetyk vala A bõlch ees veen fidokkal mondvan egebeketh megh zabadoytott on magath nem zabadoythatýya megh ha Sidoknak kýrallya zalyon le a kereztfarol ees hyzýók öteth Istenbe byzotth zabadoha megh ötet maftan ha akarýa a Tholwaý eggýk kynek Gestas vala newe megh karomla ihufth mondvan ha te vagh a xp̄us zabadohad megh magadath ees mýnketh felele a mafik ky 100b felõl vala kynek dýfmas vala newe ees feddi vala az bal felõl valoth mondvan Te fem felõd ífentth ký azon karhozatba vagh Merth mý igazan tete-menýonkeerth valýwk ekkentth || de 9 femmý gonozth nem totth ees monda ihufnak vram emlekõziel megh een rolam mýkõron íutanda3 te orzagodba wgh mond zenth agoston ky thaneytýa volth öteth chak az akký mellete fýgh volth Monda neky ihus Byzon mondom te nekõd hõgh ma velem lee3 paradichomba wgh mond zenth Bernald bodogh az3on kepeben Lathvan Maria ew fyath hõgh ýmmar mýndõnõstõl fogwa megh fogýatkozyk vala Ees femmýt nem mondvala neký Nehezelve hõgh a tolwaýnak zolna ighen megh kezde nehezõlný ees mondaný Een fýam hallatyk te zood en fylembe nem kõnýõrõl3 en raytam Inhodnak keferõfeghewel hyedelmnekvl enghõmeth megh fogýatkozný had3 ees ala foly vala a veer neegh felõl a farol kezeirõl ees labarol a megh zehezefrõl (igy) Ees az 9 orczaiabol mýnden zepfegh ký kõlthvala |Merth Mynden embõri allathnal dizefbnek lattatýk vala ees ýmar dyztelemnek teczczyk vala Ees latam vala en magamath el valný' tõle kyth zõltem vala Merth egeeb fem vala hanem nekõm chak eggetlen egh vala azerth fogoth vala engõmeth banath ees nem vala honnan valmý kewes vígafagoth venneek O fyam te elmenefõd által yara Az een zyvemeth ees en lelõmeth te zaud megh keferhõtenek eghõmeth (igy) de mondon vala zerethõ fyam ky adnaýa Een nekõm hõgh een megh halýak erted eedes fyam Oh en nyawalyas

mýth tegek megh hal een fyam Myre nem hal itt vele 93ue megh 9 banat,
 annýa Oh 3ereth9 fyam O egyetlen egh edes fyam ne akary engometh el
 hadný Avagh hwz vtannad te hozýad hogh halyak veled 93ue megh Oh ha-
 lal ne akarý ennek9m enghedný || teen magadath ennek9m Mynd9nnek föl9t-
 te engheggyed ees ennek9m ky vagyok telyes mýnden kefer9fegghel 3akazd
 megh er9met awagh agh kennak auagh fyammal 93ue ely megh Oh en 3e-
 ret9 eggetlen egh fyam egetlen egh 9r9mem Een lel9k9mnek elete ees mýn-
 d9n vigafagom teged hogh een halyak megh maftan itt ky tegh9det halalra
 39ltelek O een edes fýam efmeried megh te nawalyaf Anýadat halgafd megh
 een ymadfagomath Illucc hogh fyw megh halgaffa 9 elhagyot annýath keerlek hal-
 gaff megh eng9meth fogagh az te kereztfadra hogh ky (igy) eegh tefb9l eelnek egy
 3erelmel eegh ma9h 3eretteek eegh halallal halyanak Monda az fidooknak Oh
 kegetlen Sidook O nawalýas fydook ne akariatok | ennek9m enghedný Meerth een
 eggetlen egh fýamath megh fezeit9ttet9k Annyath ees megh fe39hetok Awagh
 akar mýnem9 egeeb kemeen halallal megh 9lyet9k Oh ennek9m merth eleth
 meghhal Ees 9du9ffeegh 9letýk ees 9ldeb9l ky vettetyk Annýanak mýnden hie-
 delme Annýath fýawal 93ue el veget9k O dragalatus fyam O kegelmes 39l9ttem
 O ergalmas fyam fogaggýad Anýadnak ymadfagath Ne leegh anýadnak kemeen
 ky mýnd9nnek mýnd9n koron voltal kegelmes, fogaggýad anýadath veled 93-
 ve az k9r9ztfan hogh el9n veled halalnak vtanna Mynd9nkoron Semmý
 ed9fb ennek9m hogh tegh9deth az kereztfan 9lelven megh halyak Semmý
 nek9m kefer9b Mynth halal9d vtan valo elet9m Oh ennek9m 3eret9 ihufom
 ym megh halok hyedelnekyl ees Simeonnak t9re een 3ywemeth altal verj ||
 Oh ennek9m melý banat9f atte el menes9d en t9lem Oh en 3eret9 fýam
 megh feketýle nek9m az nap ees ez velagh megh fogýa Oh ennek9m Merth te
 ennek9m atýam, iefefem, fyam vram ees Mynd9n9m valal Immar el9k atýam

nekýl iegpóm nekøl oꝛuegyíol magzatomtöl el puꝛtulok vramtöl el valaꝛtatom Myndõnth el veꝛtøk Oh en edõs fyam Myndõn nekõd lehetõ te nem akarod hõgh een veled oꝛwe meghhalyak Nekõm hõgh valamely kegef thanachoth, kynek felele $\overline{\text{ihus}}$ ðenth irafbol mondvan Aꝛꝛonýallath íme te fyad, vala ðenth ranos otth zomorw orcaual mýndõnkoron firwan olyha azt mondanaýa Oh een edes anýam ky gýarlo vagh firaфра te tudod hõgh arra igttem ees arra ꝛvlettem te tõled embõrj tefõtth arra fogattam hõgh kereꝛtfan valtanam een megh embõrj nemzetõtth Mykeppen telnenek be az irafok akkenth kýth adoth nekõm een atýam nem akarodee hõgh megh zenveggem azt harmadnapon nekõd dichevwen megh ielõnõm halattaýmbol fel tamadok ne akarý Sírny. Monda neký Ime te fyad Janus, ees Janufnak monda Ime te Anýad. O Janus een atýam fya nekõd õtet hagýom bannýal vele, fonha el ne hagýad Neký zolgal ees õteth vígãztalyad Een keþõmbe' Latam õteth bankodny nagh banath ees nagh nehseeg zalla een keferõ ꝛvremeth Im halalomhoz kõzel vagýok ees megh fogýatkozom tõbbeth sem elhetøk Janus megh õlele Mariath mondvan O banatus anýa ergalmaz ennekõm ees veegh valamý kewef erõffeghõth || Ees batorfagoth Chriꝛtus lata hõgh egmafth megh õleleek. õ akkereꝛtfan fyrwala Annýa a földõn ees ðenth Janus vele õꝛue Oh mely valtfagh nekõd ꝛiz maria, Janus nekõd adatek ihesufertth zolga vreerth thaneywan (*igy*) meftõreerth zebedeus fya iften fyaerth tyzta embõr a tyzta ifteerth, Ees az ydõtõl fogwa az taneýwan vewe õteth anýawa wgh mond ðenth agoftõn hõgh aꝛꝛonýõnk marianak megh herwadoth wõlth banath mýa orcaýa ees zaýa megh veerõfõlth volna $\overline{\text{xpus}}$ nak veretõl Merth megh chokolyavala az õ febõs verenek ceppenefeeth Tahath $\overline{\text{xpus}}$ Annýanak mondhatta volna, Mýnem adatýk ioerth gonoꝛ Merth vermõt afanak een lelõmnek Im een dragalatos Anýam Myth vallok te nemzetõdtõl een adeek te nepednek

kyrally | koronath Qk nekõm adanak feiembe tõwis koronath Een adeek õ ke-
 zokbe (*igy*) kyrally ve33õth õk nekõm adanak megh awolth nad3alath Een ruha-
 zam nepedeth neghven e3tendõigh õk enghõmeth megh fo3tanak ees ruhamon
 nõlath vetenek Een az kyetlembe mennawal elteteem õketh, Qk nekõm az
 ethõkerth epeet adanak Een az kõ3iklabol vizeth adeek nekýk õk enghõ-
 meth eczettel itatanak Een ký3abadeýtam õketh egiptom nepenek kõzepibõl
 õk enghõmeth helhõzteteenek keeth tolwaý kõzõth Een õketh ký 3abadei-
 tam pharaho kýrlnak hatalmabol õk enghõmeth ponciusplatusfnak adanak ym
 een 3eretõ Annýam melyeketh ennekõm en 10 tetõmerth adanak merth megh
 lika3taak kezeýmeth labaýmath Ees ruhamon nõlath vetenek Vgh mond 3enth
 agofton hoch xpõs a kere3tfan fygwen testamõtomoth || tõth volna Myndõnnek
 kegeffeegnek mýwelkõdefeeth õ3thwan apõstolõknak haborufagoth Sidoõknak
 testeeth attýanak leelkeet 3iz marianak vezerloth 3enth Janõfth az tolwaý-
 nak paradichomoth bõnõfõknek pokloth penitencia tarto kere3tyeneknek ke-
 reztfaat hagnya hatõd oratõl fogwan kylenczed oraýglan feteetfegh lõn mýnd
 ez földnek kerekfegeheben Ees megh feketõle a nap mýnth velagotmýa (*igy*) Ees
 kylenczed oran kealta ihõs nagh 3õwal ees monda Eeen iftenõm een iftenõm
 mýre hagýal eel enghõmeth Az oth allõkban nekyk halwan ihõfnak kealta-
 fath mondnakwala Ilicefth hýia ees nekyk mondnak vala. had laffuk ha ilces
 eel 1õ megh 3abadõytya õteth Twdwan ihõs hoch myndõnõk megh tõkellet-
 tek volna hoch íras megh tõkellethneiek Monda 3õmehõzõm | Vgmond 3enth
 Bernald Byzon 3õmehõzõl nem vizeth fem egeeb nemõ venerekõth hanem
 bõnõfõknek ergalmas hyteeth kyknek idueffegheerth magadat oly kemenýõn
 kenzatad Az idõben vala eczeth az yfõppal kõrnýwl tõltõth adaak 3ayahõz.
 Ees adnak vala neký innýa bõrth meregghel ees epeuel megh elegyõytwen
 hog' be telneiek a ppheta mondafa Een ethelõmre adanak epeeth Ees een

zomehfagomra eczetoth hogh zaiaba votte volna nem akara megh ünnyá Az
vitezok megh mewetyk vala eleibe menveen Ees az eczetoth nekű advan
mondnak vala nekű ha te vagh krisztus fidoknak valasztott kűralya zabado-
had megh magadath egebek mondnavala veztegű laffwk ha el 19 elies ees
megh zabadoűtűa othet Azzonkeppen az papyfeiedelmek Az veen fidokkal megh
mewetűkvala mondvan Vaw ky megh thöröd iftennek templomath Ees har-
madnapygh || efmegh fel allatod ha iftennek fya vagh zalle maftan az kerezt-
farol ees hyzok te neköd hogh ihus votte volna az eczetoth monda Be töl-
tenek az zenth irafok Tuggya vala ihus hogh o kennyarol mynden irafok
mýnden peeldazafok Myndon mondafok iftennek myndon mondafa es paran-
cholatya megh tokellotenek volna on teftheen mýndon neheffeghok, mýndon
nem o tefok myndon vlatatoffagh Myndon zarandokfagok Myndon lankatfa-
gok ehfeghok zomehfagokees hogh Myndon tefthewel kennak neheeffeegheeth
vallotta volna nyelwe fem marat artatlan, merth vlatatof venerekokkel ita-
taak Ezenkeppen megh emezteteek o tefthe Efmegh kealta ihus nagh fel zo-
wal ees monda atyam te kezeidbe aýanlom een lelkometh Vgh mond Beda
hogh krisztus az ordogoth az kereztfanak iogyan latta volna azeerth monda |
atýam tekezeidbe aianlom Eeen lelkomet wgh mond zenth bernald magafra
haga ees eroffen kealta hogh mezeeb hallaneiek ees fenkű magath megh ne
mentethneie de kealtafnak konhullatafth ada hogh embor vele o zue törue
ees az neheffegnek zawa kyerth myndonth ez velaghű allatoth megh fesslenű
lattatyk, foldek yndulnak kokek hafadoznak Coporfook megh nylnak Tem-
plomnak Soporlaha le zakad, ees mennűeegheo velagofagokbol megh fete-
tolnek Chak embor nem konyorol kyerth krisztus megh oletűk ees azth mond-
wan fereeth le haythwan ky bochata zenth lelkeeth Im templomnak fopor-
laha le zakada folol mýnd ala Ees föld megh indula es kozyklaak le zaka-
EGYHÁZI VEGYESKÖNYV, 1506. 8

LVIII

dozanak ees coporfook megh nýlanak || ees fokaknak tefte kyk megh holtan-
 nak vala feel thamadanak ees az ferokból ky 19wen 9 feltamadafoknak vtan-
 na 19venek az zenth varofba ees ielonenek fokaknak Ees centurio oth ky
 alvala Ees kyk 9 vele otth valanak orizik vala ihuft Lathwan földnek indu-
 lafath ees egeeb chodakath kyk leeznek vala, Ees hogh kealtaffal megh holth
 wolna ighen felenek ees dichereek 19enth mondvan Byzon 19en fya vala eez
 igaz embor ees mýnd az fokassaagh kyk valanak otth Ees varyakwala az
 chodakath, Lathvan kyk leeznek vala meloketh verikwala Ees az varofba
 be theernek wala Ees 9 efmeroý alnakvala thawolý tole Ees az azsonnepek
 kýk 9teth k9uetteek vala Galileatol fogwan, 3olgalwan neký | egetombe men-
 nekvala maríauaal ierufalemból merth az fídoknak nagh innepok vala hogh
 ne maradna 9 tefte 3ombatra Merth nagh Inneph vala az 3ombath kereek
 pilatufth, hogh megh t9rneiek labokath ees el temetneiek hogh az innepre
 oth ne maradnanak eel 19venek a vitezok ees az tolwayoknak megh t9rek
 3arakath, hogh mýkoron kedeegh mentek volna ihufhoz hogh latak hogh
 megh holth volna nem t9reek megh neký 3araýt hanem egyk az vitezok-
 nek kynek longinus vala newe Lanchaval ew oldalath megh nýtha azaz
 vallara megh 9klele Ees legottan 19 vala* az febból veer ees vyz Ees az vitez-
 nek vala vak 3ome hogh megh 9klelte volna ihufnak oldalath az Lancha-
 rol cheppene egh cepp veer 3omere legottan megh nýleek || 3ome ees neky
 wgh tetteek hogh olyan 3ome 19n mýnth germok voltaban ees olyan 10l
 lathna ees azeerth benne hywn. Annak vtanna martirumfagot valla kapado-
 ciaba Cefarea neiw varofba, ees nagh choda hogh holt teftból veer ees
 vyz 19neký ezt ky latta byzonfagoth t9t rola ees igaz neký byzonfaga Ees 9
 twggya merth byzon a mýth mond hogh ty ees huggetok lezok arra 19ttek'
 pphetaknak irafy be telnenek Tetemeth megh ne t9rietok 9 belole, Ees mas

iras wgh mond Lattak kybe gyakdoftaak Hogh kedeehlen eſthwe letth wol-
na merth nagh peentok vala Joue neminemø embør aromatiaboI kÿnek vala
Jofeph neue kÿ vala Jambor ees igaz embør vala ees ihufnak vala titkon
valo taneÿthwanÿa fidoknak felelmeerth ees iſennek orzagath varando vala |
eez embør nem enghedott vala a fidoknak chelekedefenek ees tanalchoknak
be mene pilatufhoz ees Byzwan kere otet ees kere oteteth pilatus legottan
ada merth tuggya vala hogh megh holth Jofeph vøth vala Gyolchoth, Joue
ees leweve ihufnak ßenth teſteeth Ees ioue Nicodemus ky ihufhoz eleeb iot
wala eiel hozwan nemes kenetoketh mÿnt zaaz fonth volna kÿth vøt vala
ihus teſtenek Ees be takarak tÿÿta gyolchba ees megh keneek nemef kene-
tokkel mykeppen fidoknak zokafa vagyon temeteefre Ees a helyøn holotth
ihus megh fezetetotth vala ott keerth vala ees a kerbe vÿ koporfo, kybe
meegh fenkyth nem temettek vala || azeerth otth az fidook innepeiere teme-
teek el ihuſ ees iofeph tewe ihufnak ßenth teſteeth ønnøn vy koponfoiaba
kyth ky faragothwala kobøl Ees az koporfonak aytoiara nagh køuet tamaÿth-
wan ees el mene valanak otth thauol nezwen kÿk køzøt vala Maria køſfeb
ßenth iacob annÿa ees Jofeph annÿa maria. Ees falome leanyá ylwen a ko-
porfo ellenebe Nezyk vala holotth teneiek a pentok el mwltwala zombat-
ra verrad vala elmenenek ees alkotanak kenetoketh hogh mÿnth az zombath
el mulneiek ionenek megh kennÿ ihuſh ees zombaton veÿteglenek az paran-
cholat zerenth Mafod napon a papifeidelmek ees iraftudo ſydook gølenek pi-
latufhoz Ees mondanak neky vram Megh emlekøztønky merth az hytetø vgh
mondwala eleunte |harmad napon fel tamadok azert ørizteffed a koporfooth
harmad napigh merth ne talantan el ionek taneÿthwanÿ ees el vroÿÿak øteth
ees az nepnek azt mongÿak, hogh fel tamadoth halottaÿbol Ees az vtolfo
tewølghees gonozb lezen az elebinel. monda nekyk pilatus Menÿetok el es

pletanak ideien Elthemethven Immar annýa fekszen vala az feron awagh az koporfon keze el teryeztwen ees wgh mond vala Aldoth legh en zeretø fyam ees aldoth legen a theý akkýth nekød attam Ees aldoth a gymølch Ees mýden(így)munka kyt te veled tøttem een zeretø edes fyam Tahat zenth Janos keferø feraffal fel emele Annýath ees haza víue | Ees fok azsonnepek keferýkvala øteth firwan

Azerth gondolyatok mýnd Mykeppen mardoth ziz maria puztulvan ew fyatol hyzom hogh mykoron zenth Janos hyýa vala øteth tahath ziz maria nagh keferø firafokath tezen vala mondvan nem een zeretø fyam zawa eez Nem eggetlen eggen zawa eez Azeerth eez anýath Azaz Chriřusnak keferwes zýleiet keeryøk hogh mýnketh bynefeketh aýanlyon ew zerethø zenth fyanak' ký Aldoth ørøkkøl ørøkke

A m e n

Ezøø øtaz hatod eztendøbe zenth vilhelmus napyan ||

Harmadszor
fordul elé
1506.

13. Jegyz. Ezen itt a' XXV^a laptól e' LXI-ig folyó nagybéli eléadást kétféle kéz írta, miből e' czikket tehát, másolatnak is lehet nézni, elébbi eredetiről. Az elején járt kéz 32 levelet írt bé, a' folytató 17et. Ennél *uu* és *üü* helyett *u* 's *y* áll.

VII. ÁJOITATUS GONDOLATOK.

Kezdetnek ayoitatus gondolatok awagh ymadfagok mýnden orakra ees eløzøø completara veternye eløtth

14. Jegyz. Ezen irszakeczim az eredetiben veres nagybetűkkel áll; valamint az is, a' mi itt középen látható. 'S a' közbepontozások is veresek.

URam ihuf chriřus ky az te halalodnak eløtte weerøf verøkkkel vereitøzel, Agh ennekøm ez elettnek nyawalýaffagaban veled vereitøznøm. hogh hewfagos nýwgodalmaal el ne lankaggýak, hanem az een orczamnak veeree-

ben te veled eelűek elő kenűerrel' Ees a te vereitekűdnek dragalatos vrvf-
faga vűgazűon megh enghemeth koorth. ees helhűzstefűon a mennyei vdwarba
Ees kű akaral űdafnak apolgatafanak műgatta az kegetlen fűdoknak kezeben
adathny Ees vitethű kűtűzwen Annas hazahoz hogh az őrűk halalnak kűte-
leith mű rolonk el venneed: keerlek teghedeth ne akarű enghemeth adnű az
een | ellenfeghymnek kegetlen kezűben Ees zaggaffad megh az een veetkűzűtth
lelkűmnek őr kűteleith. hogh batorfaggal kealthaffam, dauid prophetanak mon-
dafath. Megh zaggataad vram űfen az een kűteleimeth, Annak okaerth di-
cherethnek aldozattűawal aldozom te nekűd amen

Veternenek űdeien

Vram űhus xpűf kű ewnek ew vadaban, Annafnak elűtte az alnokfag-
nak zűlgayatol az archwl chapaafth el zűnvedeed Ees enghedeed tennen ma-
gadath kűtűzwen kaűfafhoz vűnnű, ees műnd eeth altal fol (űgy) bozűzűfagokath
ees nűawalűaffagokath zűnvedeel: kelek aggűad ennekűm bűnűnek, hogh az
te zűnth newednek dichűfegheerth hafonlatos bozűzűfagokath őrűwengek zűn-
vednű. hogh eerdűmlyek őrűk őrűmekkel elnű Amen || Ees kerlek hogh az te
kegeffegűs zűmeiddel kűkkel petűrth az megh tagadaafnak űdeien tekeenteed
engűmet nűavalyas gyarlo bűnűfth Gyakorta megh thekench, ky theghedet
megh tagattalak gonoz gondolatűmmal Bezedűmmel művelkűdetűmmel ees
tunűafaghűmmal, hogh esmeerheffem megh En az en fogűatkozafűmath ees
tarthaffak penitenciat ew rolok hogh ekkeűpen bochanatűth ees malaztűth nűer-
heffek te nalad Amen

E l f ű o r a n

Vram űhus xpűf kű napnak elűű horaűgan enghedeed te magadat kűtűz-
uen vűnnű az Sűdoknak gűlekűzetűbe Ees fok bozűzűfagoknak ees bozűzűbezedűk-

nek vtanna ka'phastol pilatofhoz akaraal v'itetn' , holotth az fidoktvl go-
 noztewonek ees halalra meltonak iteelteteel, Ees fokakban | Vadoltataal ha-
 m'iffan Ees pylatofstol herodefb'oz vitethn' ees otth vadoltatn' ees bolond-
 nak akaraal ale'itatn' ees megh vtaltathn' ees feyeer ruhaban zenvedeed ma-
 gadath megh chufoln' | Annak vtanna ezonkeppen megh chufoltatvan es feyeer
 ruhaban olt'oztetwen esmegh pylatofhoz bohattatal Kerlek teghedeth agh en-
 nek'om bozzufagokath ees bozzubezedoketh az te zenth newednek dich'ofe-
 gheerth Bekefegghel ees orvendet'offeghel elzenvedn'om hogh een iel'oheffem
 oruendet'offegghel az te zenth z'n'od elotth Ees nezheffem m'und'onkoron az
 te kewanatos orchadath Amen

Harmad oran

VRam ihus xpuf k'y napnak harmad ora'yan akaraal m'y erottonk megh
 oftoroztathn' zabadoh megh engh'ometh az orok haragnak || oftor'ytol Melye-
 keth een eerd'omlottem Ees az te zenthfegh'os feyednek fan'jargatafynak m'y-
 atta. melyeketh zenvedeel az koronazathnak ideien San'jargaffad megh az een
 elmemeth hogh az arto gen'y'erofegoketh el tauoztathaffam ees ky fokkeppen
 megh chufoltataal, Ees veghezetre halara karhoztatataal. Aggyad hogh tavoztat-
 haffam el pokolbely ord'ognek chufolafath ees az orok halalt'. Ees v'ifeleed
 vram az te korozt'odeth. Aggyad nek'om ees vram i'fen v'ifeln'om Az een kor-
 ozt'ometh Ees tegh'odeth k'ouethn'om Az en'y'meth mondom k'y az een bon'p-
 meth illet'y, kyth a'y'eatatoffaggal ees zabad akarattal fel vezok hogh ennek
 m'yatta iwffak az orok dich'ofegre Amen

Hatod oran

VRam ihus xpuf k'y napnak hatod ora'yan Az kereztfanak el'otte m'yrra-
 wal awagh merogghel elegyeit'ot | Borral itataal Ees te ruhaitol megh fozta-

taal Ees az te kezeidben ees labaidban kemenfegős vafzeghekkal által vere-
teteel ees kegötlenwl az köröztfhához zeghezteteel ees az köröztfan figwen
fokaktol megh karomlatal ees megh chufoltataal efmegh eezettel itatāl Aggýad
ennekõm vram ıfen ký Az en bõneymerth az gõtrelmeth eerdõmlõtem hõgh
te read neezven mýndõnõftõl fogwan teltbe es lelõkbe megh fanýargattaf-
fam hõgh mýndõn bõzõwfagh ees bõzõubezeed ees gýalazath megh vtalwan
te veled az köröztfhához zegheffem hõgh femmýt ne zereffek hanem tegõd
megh fezõlth xpuf Amen

15. Jegyz. Az itt következõ imák kezdõ U hangzóit az író azért hagyá el, 's tevé:
Uram helyébe csak Ram, mivel U hangzót késõbben akará veressel beczifítani.

Ram ihus xpuf ký napnak kýlenczed oraýan köröztfan fygghele ees nagh
felzõwal kealthwan Atýadnak kezeiben || Aýanlad az te zenth Lelkõdeth Ees
fered lehaýtwan azon te zenth lelõdet ký hochataad ees megh halwan az
viteeznek lanchaýa által veveed az te zenth oldaladnak ew febeeth kerlek
vram ıfen meltolý maftan ees mýndõnkoron az een lelõmed (igy) nalad
aýanlwan tartanod ees meltolý az zýwemeth zeretethnek twzewel megh gher-
ieztenõd ees meltolý az een zywembe Az te telednek ew febeýth be nýom-
nod hõgy ezoknek myatta zertelen gondolatokath Az een zywembõl ky re-
keztheffek ees ennek vtanna Az een eletõmnek veghen Az een lelõmeth Az
te zenth kezeidben Aýanlhaffam hõgh meltolyad õteth az angyalokkal hel-
hõztethný Amen

Ram ihus xpuf ky vechernyenek ydeiien Jofephnek altala az köröztfarol
az ew karýaý kõzõtth | Akaral le vetethný ees az the zomorufagos Anýadtwl
ees egeeb baratýdtol Sıratataal kerlek, teged, engõmeth naponkenth ýõza-
gokban enghegh õreghõlnõm ees aggýad hõgh az bynõketh kykeerth megh
fezeiteteel ees kykerth wgh mýnth výõnnan megh fezeitetõl, megh fyrath-

van ees el hagwan eerdómlyelek teghð az kereztfarol le vennom, Ees theghedeth mykeppen az dragalatof mýrranak ew kòthòlekeeth az een zerelemnek karýaý kòzze zoroýtanom, holoth een zeretom meltoly mýndenkoron megh maradný ees meltolý engomet orizný pokolbely ordoghnek ew torýtól hogh fe itth fe az maf velagon toled el ne zakadhaffak Amen ||

II.

Ram ihus xpuf ký kompletanak ydeien dragalatof kenetokkal akaral megh kenettethný gyolchban ees egeeb lepedoben akaral be takartathný Ees te Anýad ees egeeb baratýd fyrwan temetefre akaral vitethný ees el temettethný kerlek teghð Vram Iñen aggyad ennekom hogh draga kenetokkal teghð megh kennýelek buzgofagos aieitatoffagomnak ees yo eletomnek mýatta Gyolchban ees lepodokban tegð be takarýalak tyztafaguf kewanatomnak Ees týzta lelký esmeretomnek mýatta fyraffalak teghðdeth penitēcia tartaaftak ees raytad valo konyóroletnek mýatta ees hordozýalak karomon zereletből ees alazatoffagbol zarmazotth mývelkodedhnek mýatta ees temeffelek el theghedeth az en zýwembe gyákorta valo megh emlekózetnek myatta | Hogh een ees tenekðd el temetotth te veled eerdómlyek ýwthný az fel tamadaaftnak dychofeghere Amē

III.

16. Jegyz. 1. Következő IV_d imádságban eléjövõ „szolgáló leányod“ szó, megint mutatja, e' kéziratot, (régiesen mondva) asszonyemberek számára készültnek. Némely imádság sorraiban, költéri elme, egész fellengzetre fog ismerni, neki kerített felbuzdulással. Forralmas képzelmü zárdás ömlengésig hevült a' Jézussal szerelmeskedésben. Illyen az V_d VII_d IX_d XIII_d számúnak eleje.

2. Eredetiükben nincsenek kirómaiszámozva, itt azt azért tevém szélen, hogy a' rájuk hivatkozás könnyebb lehessen.

3. Kitól létükről a' bevezetést méltóztassék emlékezetbe venni.

Dicheretoketh ees hala adafokath adok tenekðd orok mýndonható Iñen az een teromtesomnek ayandekýrol kyben ennekom meltalan zogalo (igy) leányodnak testot ees lelkoth attaal ees engometh az te hafonlatoffagodra ees zemedre teromteel ekofon ees kereztienoknek kózybe zamlalal az een oth er-

IV. zeköfneghűmbe eköfön ees telyefön zerzeel, műn (igy) oktalan terömtött allatok-
nak fölötte helhözteteel az te zenth Angyalodath mennűörzagbol meftörwl ees
zolgawl neköm adaad ees engömet naponkeenth veetközöth ees az te || Paranc-
holatodath megh töröth megh nem götreel hanem ergalmaffaggal enghö-
meth magam megh feddeefre varal kegefén megh hywal malažtoth eerdö-
momnekvl adaal az eletöth ees ergalmaffagoth kyth az te valažtöttydnak
öröktööl fogwa žözzel (igy azaz: szörzél) enneköm ees ighereed Mely ado-
manűokeerth ees ayandekokeerth felfegöf ıfen legen dichereth ees diche-
feegh teneköd műnd örökköl örökke Amen

Ihesus کریستوس tegöd zeretöknek örök edöfleghe műnden erömeth felűwl
mulando vígafaagh ees kewanath Bűnöföknek idüfleghe ees zeretöie kű the
genűeröfeghed mondod | Emböröknek fűawal lennű Embörökeerth embörre-
lööl űdönek vegheben emleköziel műndön gondolatűdrol ees melfeghös žo-
moruffagödroöl kűketh embörű testben ženvedeel idweflegös kenod ideienek
elötte Emleközieel megh az banatrol ees keferöfegröl kűth lelködben tennen
magad valwan ženvedeel Műkron vtolfo vachoran taneűthwanűdnak te te-
ftedeth ees verödet adaad ees labokat megh mofaad ees edöfön ewketh víg-
aztalwan önekűk rokonvalo kenodath elöre megh mondaad emleköziel az
režketegfegödroöl kűketh te genűerw testödben kerežtfanak kennűa elöth
ženvedeel Műkron három űmadfaagh vtan Ees veröfveröd vtan tulaűdon
thaneűvanűodmya el arultatöwala Ees valažtotth || Neped műgath megh fogta-
tolwala három bűroműgath haműffan íteeltötöwala Valažtotth varofban hwfueeth
idöben testödnök veraglo űűűwagaban artatlanul karhözttöl wala hwzattöl
wala tazűgaltöl wala hagűaptöl wala tulaűdon ruhadban föžttöl wala, űde-
gön ruhakkal ruhazttöl wala Nűakazttöl wala nűakon chapaffökkal Ees ar-
chulchapasökkal verettötöl wala Öžlophöz köžöttötöl wala, oftorozttöl wala,

törvifkoronaval koronasztatol vala, Naddal aggyon verettetöl vala, ees zamtalan patwarokkal zagattatol vala, Kerlek ez elööl mondoth kenyédnek kyyketh keresztfanak eleyn vallas emleközettyerth Aggyad neköm byneymnek bochanatyyath halomnak elotte zyyvemnek byzon törödelmeeth tyzta gyyonafth meltanvalo eleghtetelth ees myndön byneymnek bochanatyyath Amen |

Ihus angyaloknak Byzon zabadfaga genyyerwfegnek paradichoma emleköz-iel megh az iedeörol ees irtozafrool kyth zenveczvala Mykkoron mynd the ellenfeghyd mykenth erös orozlanok teghödeth környöl foganak ees haý nyuefökkal pögöföfökkal körömlöfökkal ees egeeb hallatlan bynökkel tegöd edes xpuf ihus zomorwytanak Ees myndön ghenyyet bezeeddel keferw verefegökkel kemen kenokkal vram ihus kykkel teghödeth myndte ellenfeghyd illetenek kerlek teghödeth O ihus xpuf hogh mench megh enghömeth myndön ellenfeghymtöl lathatöktöl es lathatatlanöktöl Ees aggyad enneköm te zarnadnak arnyeka alatth te ydueffeghödnek oltalmath Amen ||

Ihus vilagnak gyaratyya zyyveknek edöföfeghe elmeeknek nagh lassufaga kyth fem egh merteek igaz kerekfegghel megh nem meerheth ky földeth arazodban berekeztöd emleközziel keferw kenödrol ees zerelmedrol kyth zenvecz vala io ihus mykkoron zenth kezeideth keresztfahoz tompa zegghelezebe be zeghezeek ees te genyyerw labaydath altal furak merth nem valaal illendö ö akaratyyöknak, fem teghöd illetny meltok valanak, ferelmet ferelmedre te febeidnek adanak ees oly kegotlenöl hwzának ees kyfezeitenek keresztfanak hozyyaban ees zelere hogh myndön te taghydnak yyzy el ferölnek vala keerelek teghödeth keges ihus edös xpuf. Ez zenth ees keferw keresztfan valo zerelmednek nyomorwfagaerth hogh aggyad enneköm te felelmedeth Ees zerelmedeth Amen

Ihus mennyyey orws emleközziel az faydalmrol, febökrol ees ferelmröl

LXVIII

VIII. kyth kereztfanak magaffagan aka^ztofara emeltetven zenedeel mýndõn tagh-
 ýdhan el zakadozwan kýknek ereie igaz allafban eggýk fem maradothvala
 Vgh hogh feregh ferelm te ferelmedhõz hafolatos nem leletyk vala Merth
 talpadthwl tetedyglen nem vala te benned egheffleegh ees tahath mýndõn fe-
 relmed el feledwen atyadath ellenfeghyderth, kegýõfõn ymadad az mondvan
 Atýam bochaffad megh nekýk merth nem tuggyaak mýth tee^znek eez ergal-
 maffagodeerth ees az zerelmednek emlekõzetýerth enghegyed nekõm || Kegyõs
 ihus xpuf hogh te keferw kenodnak eez emlekõzetý legyõn nekõm mýndõn
 Bynõmnek bochanatya Amen

IX. Ihus õrõk fenõffegnek týkõre emlekoziel az zomorwfagrol kyth vallal
 mýkorth te nagfagodnak tykõrebe megh nezted, te valaztottydnak, kenaýd-
 nak erdõme mýatth õduõzwlendõknek õduõzoleteketh ees gonõzõknak halal-
 atlanfagõknak mýatta karhozatýõkath kywel mýnekõnk el vezteknek ees
 keetõs bynõfõknek tahath kenýerwleel ees ielõnnen az ergalmaffagõdnak mý-
 atta kýth a kereztfan teghõd vallo tolwaýnak eezth mondwan Ma velem lee^z
 paradichomba kerlek teghõdeth keges xpõs hogh teegh een velem ees er-
 galmaffagoth en halalomnak ideien Amen |

X. Ihus zeretõ kýral ees mýndõnõftõl kevanatus Baraath emlekoziel bana-
 todrol kyth vallal mýkoron mezeitelen ees nýawalýafwl a kereztfan fyggheel
 ees mýndõn te baratýd ees efmerõyd te ellenõd allapanak fenkýth teghõd
 viga^ztaloth nem lel^z vala edes ihus hanem chak te zeretõ zyledeth lelkenek
 keferwfegheben te melletted hýwfegghel alloth kýth te taneytwanýõdnak
 aýanlaal eezth mondvan azõnýallath ýme te fyad az taneýtvanak kedyg-
 len, ýme te Anýad Kerlek teghedeth kegef xpuf ez banatferelmenek terhe
 mýath, ký tahat ew lelkeeth alta (igy) iara hogh kõnýõrwl en raytam mýndõn

banatýmba ees getrelmembe testiekbe ees lelkýekbe Ees aggyád een nekóm ||
te Vigažtalafodath mýndõn banatomnak ydeien Amen

̄Ihus žýveknek edõffeghe elmeeknek nagh kewanfaga az eczetnek ees
merõgnek keferõfegheerth kyth mý eertõnk halalodnak ideien ženvedeel ees
koftolal enghegyed ennekõn (*igy*) te ženthfegõs testõdeth ees verõdeth hozyam XI.
vehethnõn een lelkõmnek orwffagara ees vigažtalafara Amen

̄Ihus ký wagh merhetetlen kegõffegnek kwtha ký ký melfegõf žereteth-
nek aieitatoffagabol kereztfan mondad žomehozam embõri nemzethnek õd-
uõffegheeth Keerlek Gheriezied kegelmef xpus mý kewanatonkath mýndõn XII.
tõkelledõf dologra Ees testý | keuanathnak žomehfagaath ees ez velaghy žere-
tethnek bužgofagath mýndõnõftõl megh hýwõhed ees megh olchad Amen

̄Ihus kýraly erõ ees elmebeli nagh vigaafaagh Emlekõziel nõomorwfagod-
rol ees ferelmedrõl ký (*igy*) ženvedeel Mykõron halalnak keferwfegheert ees fi-
doknak õrõleseerth fok kõnw hullataffal magadath atýa 1.ñentõl el hazyoth-
nak kealtad ezth mondwan een 1.ñenõm een 1.ñenõm mýre haggýal el engho- XIII.
meth eez nõomorwfagodeerth teghodeth io ̄ihus kerlek hogh een halalomnak
nõomorwfagaban ne haggħ el engõmeth een vram 1.ñen Amen ||

̄Ihus kýralý erõ alpha et o kenet ees iožagh mýndõn keeppen emlekõziel
hogh teteettõl fogwan labad talpayglan te magadath mõ erõttõnk a kenžen-
vedefnek melfeghõs vizebe be mereiteed Te febeidnek želeffegheert ees XIV.
hožývfagaert, Tanoh engõmeth bõnokbe el merõlteth Az igaz žeielm mýa õriž-
nõm te ighen želõd parancholatodat Amen

̄Ihus 1rgalmaffagnak merteekhetetlen melfeghe keerlek tegõdet te febeid-
nek melfeghe mýa kýk te žiz teñõdet altal folyaak tetemeideth ees ve-
lõidet ees belydet altal hataak hogh enghõmeth bõnokbe el merwltet ky me- XV.

røh ees eel reych te febeidnek melfegheben a the haragodnak | zýne eløl
mýglen el mulýk te haragod een vram chriſtus ihus Amen

xvi. *I*hus Bizonfagnak tykøre eggeffegnek iege zeretethnek køtele Emlekoziel
the zamtalan febeidnek fokfagarol kýkkel feiedtøl fogwan labyd talpaygla
megh sephøtteel ky ferelmnek ees ferefnek nagfagaath te zizefegøš testødbe
zenvedeel mý erøttønk kegyøf *I*hus Mýtt kelle tøb Beth tennød kyth megh
nem tøøl keerlek teghedeth keges *I*hus Irýad megh A te dragalatos verød-
del mýndøn te febeideth een zyvembe hogh azokban olvaffam te zerelmedeth
ees een eletømnek veghezetiglen zønetlen maraggýak hala adafokban Amen ||

xvii. *I*hus erøš Orožlan halaltalam (*igy*) ees gožhetetlen kýral emlekoziel ferelmed-
røl kýth zenvedeel mýkoron myndøn te zýnødnek ees testødnek ereý mýn-
dønøftøl fogwa megh fogýatkozanak ees feied le haýwan halalos ferelmed-
del mondaad megh tøkellettøth Ez nýomorwfagodnak ees keferw ferelmed-
nek mýatta Vram *I*hus xpuf ergalmazy ennekøm halalomnak vtolfo tøkelle-
tyben Mýkoron een lelkøm megh zomorodyk ees megh haborultatýk Am

xviii. *I*hus felfegøš atýanak eggetlen eegh fya ees ø allatýanak fenøš abraza
emlekoziel az bizodalmas aýanlafodrol kývel te lelkødeth atyadnak aýanlad
ezt mondwan atyam te kezydben aanlom een lelkømeth Ees testød megh za-
kadozvan Nagh erøš kealtaffal zýwed | Megh zakadozwan te ergalmaffagodnak
bely megh nýlwan mý erøttønk valtandøkeerth lelkødeth ký bochatad Te
dragalatos halalod mýa keerlek tegødeth zentøknek kyralya erøfeych enghø-
meth ørdøø ellen eez velagh ellen ees verøm ellen allany hogh tyžta zywel
ez velaghnak megh halwan teen magadnak eelýek ees halalomnak vtolfo
ydeien fogagyad te hozýad, een terendø zamkývetøth ees el idegonivlth lel-
kømeth Amen

*I*hus Bizon ees therømtø zøø tøke emlekoziel te zøpora ees bewfegøf

veerodnek hwllafarol kýt te mykenth megh facharth 3019 feb9l bew9n kýt
 9tteel mýk9ron kere3tfaan Saýttoot teen magad ný9mal ees vitezý czvcaual
 te oldalad megh 9klelwen mýnek9nk veerth ees vizeth fenk9leel wgh h9gh
 chak || egh kychyn cheppeneth veer the benned fem marada Thahath az vtan
 mýkenth mirranak k9tholeke magafra fel aka3thatwan genýerw test9d megh
 heruada ees the chontydnak veley megh azanak Ees draga ver9dnek ky 9t-
 leseerth een ergalmassagus vram, keges ihus fogagýad een lelk9meth te XIX.
 hozýad een halalomnak ideien O ed9s ihus Seph9ffed meegh een 3ywemeth
 h9gh penitencianak ees 3eretethnek k9nveý legenek ewý ees napý kenýe-
 reym, ees fordoh eng9meth mýnd9n9999l te hozýad h9gh een 3ýven legen
 tenek9d 99k lakodalm ees nýayaskodafom leg9n nek9d kellend9 ees foga-
 natus letelnek veghezety | oly dicheret9s h9gh ez eletnek vtanna een kegel-
 mes ees ergalmaf vram ihus xp9s el9 199ennek fya Myndenhato 199en Atýa-
 nak ees 3epl9telen 3iz marianak fya eerd9mhelek teg9deth lathný ees di-
 cheerný 99kwl 99kke Mynd te 3entydde (igy) eget9mbe Amen

Ram Mynd9nhato atýa 99k 199en Engheggyed ennek9m h9gh te 3enth
 fyadnak vronk ihuf cri99fnak 9 3enth testeeth vehesssem een lelkomnek 9d- XX.
 uoffeghere nek9d kellemet9s aieítatoffaggal, Mýnd9n 99neýmnek bochanatýa-
 ra Am ||

Ram ihus cri999s az een 3ýuemeth a the febeiddel feb999hed megh, az
 een elmemeth a te veer9ddel rez9g9hed megh h9gh valahowa magamath for-
 doytom mýnd9nk9r teg9deth laffalak megh fe3wlwe ees valamýth latandok
 nek9m tesseek az te ver9ddel megh ver99wltnek h9gh ygh ez 3errel mýn- XXI.
 9n9999st9l read ige999zuen femmýth t9lett9l megh valvan ne talalhaffak hanem
 chak a te febeideth lathaffam Ne 39nnýeek az en 3ýwem io ihus mygnem

tegodeth megh talal ees ew megh elegodyk holoth megh nýwgogeeek holoth az ew kewanfagath megh veghezýe Amen |

xxii. Edeffegof ihus O ighen zerelmes ihus te een velem keerlek megh maragh eez eiel en velem nýwgogýal ees fonha az een zýwven el ne alogeek de koronkeed te hozýad vigýazyon teghed yelõnvalud (*igy*) lasson ees mýndõn gonoztol magaath megh oggya engometh Angýal õrizýõn Innen Az fathan eel fuffon ees chak te ihus it maragh ký koronkeed enghemeth megh õrizý ees az kyketh een zeretõk fogagyad te hozýad az zywnek agyaban nýwgoffad Sem enghõm fe õketh el ne hagh de megh aldwan oltalmazyad ees õrokke megh tarthad konyõrgheffed ees õrizied Amen ||

xxiii. Te faydalmadnak fogladlattýaban melyeth az een faydalmameerth ees az een bõneimnek megh feeddefeerth zenvedeel vram ihus xpuf Mýnd kõzõnfe- gõs bynõkrõl bankodokkal ees penitenciatartokkal ees tegõdeth igaffagba kerefõkkel vadolom tenekõd mýndõn byneýmeth tetemeen zerenth valo veet- kõzetymeth ees yoknak el hagýafýth awagh nem tyztan ees twnýan valo mýelkõdetimeth Mykeppen te õketh efmerõd zam zerenth, therhezerenth ees mertecletõffeghe zerenth ees vadolom az en eletõmnek el vezõtth napýth kýkben een teghõd megh bantotalak ees a te dichõfegõdeth megh kõffebeý- tottem ees te tõled felfeghõs iotol el estem Ees baratomat efetre vontan | Fogagyad Azeerth vram mýndõnhato ifen az en gýarõfagof eletõmbõl az een eztendõýmnek megh maradekýth Az napokrol kediglen kýketh gonozwl elwem (*igy*) eel vezõttem meltõlý theredelmes ees alazatos zýweth adný, merth az een napým el haylottanak ees gýmelmch nekwl el multanak Lehetetlen dologh hogh azokath megh therõhem de legen kellemetõs te zenth felfegõd- nek hogh thereýtheffem megh õketh az en lekõmnek keferõfeghebe vram az een gýarõfagomnak vtalatos melfegbe hya te ergalmaffagodnak felfegõs ma-

gaffagaath Ne tartoztassad megh azeerth haragodba atte ergalmaffagodath ees
 atte kú mereűthhetetlen ergalmaffagodnak || ew kwth feűeeth Az en Bűneű-
 merth ne haggűad en hozűam megh fogűatkozűű ky ergalmaűű műndonok-
 kel ees femműt nem gűwlolű ew koozzolok kyketh teromtettel el halgath-
 wan emboroknek ew byneith A penitenciaerth Tulaűdonfagod felfegof 1űen
 tenekod a bynoketh megh bochathnod ergalmazy ennekom Maftan vagyon
 Een edes vram teromteem Az malaűthnak ees ergalmaffagnak ydeűe Ees myg-
 len az megh feddeefnek leűon ydeűe aggyad az megh aldafnak dychofegheeth
 eerdomlenom hogh halalomnak űdeyen Ne illefon enghometh az orok atok-
 nak ygheűe agűad vram az een gonooű zokafymath el hagnon (űgy) ees tenekod
 keduef műelkodetoketh tennom hogh en | Een eletometh kűth edeeglen byn-
 ben elmulattam te feghodelmeddel innegtoua a te akaratodba foglalyam hogh
 holott a vetok bewolkodott ott űmar incaab bewolkoggyeek a malaűt Ees
 keerlek tegodeth tennen magadadeerth (űgy) ees a the kegefűegos anűaadnak dichof-
 egos űűmarianak űerelmeert ees mynd a the fok űenthűűdnek ees valaűtot-
 tidnak efedofeseerth hogh bochaffad megh ennekom myndon byneűmeth ees
 fogűatkozafimathees ne veűteűs el engometh az een alnokfaghűűmal ees ne
 tarchad megh haragodwan een halalomnak ydeiere az een gonoffaghymath
 Emlekűziel megh vram ihuf xpuf merth nem twlaűdonod nekod el veűtenod
 valaműt azok koozzol kyketh || a the űenth atűad Eenghedottth te nekod de
 tulaűdonod te nekod ergalmaffagoth ees kegelmeűegottth tennod Senkűth el
 nem veűtened de műndonoketh iduozotened mert bochatott tegodeth atte
 űenth atűad ez velagra nem ez velagoth megh iteelnod, hanem hogh ele-
 totth nűerűonk te műattad hogh leegh mű erottonk nem mű ellenonk Am-
 művel mű tartozonkvala vram azt te megh fyzeteed Amműt veetkozűonk vala
 te arrol űenvedeel Amműt twnűan elhattonk vala te azt megh telyefeűteed haű-

nalýon azeert vram mýndenható ıfen Mařth ees az een vtolfo napýmon a te tkellets eleegteteld A the keferwfegs halalod ees a te ký tlotth zenth veerdnek ew Jutalma | Haznalion te elegteteldnek emlekzetý a te týztlend zenth testdnek ees veerdnek meltofaga ky naponkenth nekd aldoztatyk Anýa-zentheghazban az hýwknek idvffegheerth kyben ten magad vagh az pap ees az adozath (igy) te wagh ky aldozol ees ký aldoztatol. Haznalýon eez ielnvalo idben malařthnak eerdmletire ees nýerefere kýth nem eerdlottem ees az mas velagon nýwgodalmnak ees díchofeegnek eerdmletire kýth a a te kegf keen zenedefd nýere vram lataak atte zemeid az een tkelletlen voltomath de te kegs ıfen ne tulaýdoneýchad ennekm az rk keenra ký mýndnketh a felfegs ees tkellets yora eleytl fogwa zeepfeegghel || Ees tkelletffegghel zrzeel ees ne hagh enghmeth ky vakarný az el knvbl de admegh ennekm az reezth ký engmeth illeth a the dragalatos veerdnek iutalmabol merth akarad embrý allatth rkfdnek lenný az elethnek ew flden vram Mýndenható ıfen ýnchn ergalmaffaagra tegdeth embrj gýarlobagnak gondolatýa te efmerd mý leegýn az embr Ees hogh nem heaba termttted emberj allatth ez fldnek  zýnen ees tarch megh een bennem a te kegeffegs munkalkodafodath hogh heaba ne farrattal legýn een erttem ees ne legýn haznalatlan een bennem a te zepltelen veerdnek ký ontafa | Te teed feelfeegf ıfen a bynkbl valo ký týztulafth aggýad azeerth hogh bynknek fertezetffeghebl megh týztulwan ees elme zerent megh velagofulvan efmerielek megh tegdeth ees magam megh efmeerveen az een zývemnek vezerlefeben znetlen te hozýad folyamýak hogh bodogh kymulaffal íuthaffak te hozýad İhuf xpuf, ký atýaıfen nel zenthlelknek eggeffeghebe eelz ees orzagolz mýnd rkkl rkke Amen

VIII. SZENT EVANGELIOMOK.

17. Jegyz. A' kezdőbetűk megént több helyen kihagyvák.

ÿth kezdetnek zenth ewangeliomok

Ez ewangelhomok írta zenth Lucach ewangelista kőnuenek hwzon neged rezebe

3 űdőben, Ihufnak thaneÿthwanÿ kőzöl kettő megen vala azon napon az kaftellumba kÿ vala hatwan keed földön ihrlémhoz kÿnek newe emaus. ees ők zolnak vala egmafnak mÿnd azokrol kÿk törtentenek vala ees lőn hogh mÿkoron egetőmbe bezellenenek ees egmaft keerdőzneieek vronk ihuf ees kőzelghethwen megÿőn vala ő velők Azoknak kedőglen zőmei tartathnak vala hogh őteth megh ne efmerneiek Ees monda azoknak mychodak eez bezedők kyketh egetembe bezellőtők iarvan ees wattok zomorwk | Ees felelwen egyk kÿnek newe kleofas monda nekÿ tees iherufalemből 1909 zarandok wagh fnem esmertedee mÿnemő dolgok lőnek ő benne ez napogba kÿknek vronk ihuf monda Mÿnemők, ees mondanak az nazaretheli ihufrol kÿ vala hatalmas propheta tetemenÿben ees bezedeben, 1. őennek ees mÿndőn embőrnem előtte ees mÿkeppen eel arwlak őteth az fel papok ees mÿ feiedelmÿnk halálnak iteletÿre ees megh fezeiteek őteth Mÿ kedeglen remenlÿwk vala hogh ő volna fidoznak megh valtoia ees ymmar hogy mÿnd ezők lőnek ma harmad napya vagÿőn de meegh mÿ kőzzölők valo Azzonÿallatok Mÿnketh megh rettentenek kÿk verrattaanak előtte voltanak az koporfonal | de ő tefte megh nem lelwen 19uenek mondwan hogh Angÿaloknak latafÿth ees lataak volna kÿk mongÿak őteth elnÿe ees menenek nekÿk az mÿeÿnk kőzzöl Az koporfőhoz ees vgyan lelteek mÿnth az Azzonÿok mondottaak őteth kedeglen megh nem lelteek ees vronk ihuf monda azoknak O heÿtok ees kefődelmes zÿwÿeek hitelre Mynd azokba kyketh zoltanak prophetak Nem-

dee 3wkwfegh lőnee mőnd ezőket zenwednő chriřufnak ees wg' be mennő
 ő dichőfeghebe. Ees elkezdwen moyfefről ees mőndőn prophetakrol hafoga-
 taft te3őn vala mőndőn irafokrol ky ő rola valanak ees kőzelghetenek az
 kaftellumhoz howa mennek vala | Ő kedeeglen tettete magaath towabba men-
 nő ees kezereiteek őteth mondvan vram maragh velőnk merth eftwe felee
 vagyon ees el haőlotth őmmar a nap ees be mene ő velők veue az kenőe-
 reth, ees lőn mőkoron leylth volna ő velők wewe az kenőeret ees megh
 alda ees megh 3eghee ees ő3togatőya vala azoknak ees legottan megh nőla-
 nak ő 3őmeik ees megh efmereek őteth ees ő el enőzeek ő 3őmők elől
 Ees mondnak vala egmafnek Nemde gheridőz valaee mő 3yvőnk mő bennőnk
 Mőkoron 3olna az vton Ees hafogathnaia nekőnk az irafokath ees fel kelwen
 azon oraba megh terenek irfaőomba (*őgy, de kell: Jerusalembē*) ees lelek
 egbe gőlwen az őőzeneggh Apařtalokath ees azokath kők ő velők valanak
 mondwan || hogh Bőzonnőal fel tamadōth wr 1řen ees 1előnth Simonnak Őők
 kedeglen 1elōntők vala meliek tőrtentenek vala az vton ees mőkeppen megh
 efmerteek őteth az kenőeer 3eghefben

Ez ewangelhomoth őrta 3enth Lucach ewangelıřta kőnvenek elfő rezeben

3 időben Bochattateek Gabriel angőal 1řentől Galileanak varofaba kynek
 newe nazareth a firfywnak megh 1egzōtt 3ızhőz kynek newe vala Jofeph da-
 uidnak hazabol ees az 3ıznek newe Marıa ees be mene az Angyal ew
 hozara monda | Iduetz leegh malařtal telyes wr vagőon teveled kőketh mőkoron
 halloth volna meegh 3omorodeek ő be3eeden ees gondolya vala mőnemő
 volna eez kő3őneth Ees monda az Angőal ő nekő Ne feelő maria merth ma-
 lařtoth 1őlteel wr 1řenneel, őme fogacz mehodbe ees 3w13 fyath Ees hőwod
 ő neweth ihufnak Ees le3őn nagh ees felfeegnek řőyanak hywattatyk Ees ag-
 gőya ney wr 1řen ew atőyanak dauidnak 3ekőth ees orzagol 1acobnak hazaba

orokkól ees ew orzaganak nem leezon veghe Monda kedeegh maria az Angyalnak Mykeppen lezon ez merth fyrfyath nem efmerok || Ees felelwen az Angyal monda nekű zenthlelek fölwl zaal te read, ees felfeghof ıfennek hatalmaffaga megh arnekoz theghedeth annak okaerth annű tetöled zenth zwletyk hűwattatyk felfegos ıfennek fyanak ees ýme elfeböth a te rokonfagod oees fogadotth fűgath o venfegheben ees eez ho az hohoz athod (igy) ho kű hywattatyk meddwnek Merth nem lezon lehetetlen ıfenneel fem egh yghe Monda kedıglen maria, ýme vrnak zolgalo leanűa Legyon nekom te bezedözerenth |

Eez Ewangeliomath írta zenth Mathe kónuenek othod rezebe

3 ýdöben lathwan ihuf az Seregoketh fel mene az hegre Ees műkoron le wlyth volna Jarolanak ew hozűaria ew thaneűthvanű Ees megh nűthwan ew zaűgath taneitűa vala oket mondwan Bodogokh az lelkű zeghenűok Merth oveek mennűeknek orzaga Bodogok az kegosok Merth ewk byrűak az földet Bodogok kyk firnak merth ok meg vıgaztaltatnak Bodogok kyk ehözyk ees zomehozűak az ıgaffagoth merth ook megh elegheitetnek || Bodogok Az ergalmafok merth ok ergalmaffagoth kőuethnek Bodogok az tyzta zwwwpek Merth ook ıfenth latűak Bodogok az bekefegofok Merth ıfen fianak hűwattathnak Bodogok kyk haborufagoth zenvednek ıgaffagheerth Merth oonek mennűeknek orzaga Bodogok leeztok műkoron mondandnak nektok emborok ees haborgatandnak titoket ees mondandnak műndon gonozfagoth tű ellenotok een eertom, hazudwan orohetok ees vıgaggűatok merth az ty eerdomtök nagy ees bewfeghes mennűekben |

IX. ABGARUS LEVELE 'S KÉPIRÓJA KRISZTUSNÁL.

Lwaftatűk zenth Simonudafnak eletiben abagarws kűralrol Műkoron xpuf predicalwa Sidofagba Jerufalem taűan halwan ezt abagarus Ediffaű

kýral hogh xpuf. fok chodakath tenne fidofagba. Ez felöl mondotth abagarus yra kezenetott ihufnak

Hallottam az eghesseghokrol kyketh orwoffagok nekyl ees fywek nekyl teezz ees zoddal vakokat velagofotyaz Santakath yartacz poklofokath vigaftaz halottakak (igy) eleweneytez kyketh mynd halwan te rolad megh tokellem een lelkombe || Ees ez kettö kozzyl eegh leegh awagh te leegh iflen menyörzagbol hogh ezoket theeöd vagh hogh iflennek fia leegh hogh ezoketh mywelködöd Azert kerlek tegödet io ihuf eez lewel zerenth hogh meltoyal een hozyam munkalodnod ees een korfagomath kyth reegtöfögwa zenvendök Awagh vallok megh vigaftad merth az byzonfaghgal megh hallottam hogh az Sidook ellenöd zwgodnak ees akarnak ellenködny the ellenöd Azeerth iyü een hoziam vagyon ennekön egh kys varofom de eekös ky eleegh lezön mynd teneköd fmynd eeneköm | De wr ihuf xpus ekkeppen felele nekü Bodogh wagh te ky een bennem hytteel myerth nem lattal Merth megh vagyon een rolam yrwan Bodogok kyk enghometh nem lattanak ees hyttenek de maga azokrol mellyeketh enneköm yrtaal hogh en te hozfad mennek, elözör kel enneköm myndönoketh be telyefetenöm Melhekeerth een bochatotth vagyök annak vtanna attol el vetetöm ky engometh bochatotth Mykoron een ees mennyörzagba fel menendök Bochatok te hozyad eggeth een taneytwanym kozzöl ky tegödet megh vigaftyon ees megh eelteffön Lathwan ymmar azeerth Abagarus hogh xpufnak || zyneet awagh zemelyeeth nem lathatnaüa Nemynemw keep iroth bochata ihufhoz hogh vronknak kepeeth abrazaath chak yrwa lathathnaüa kyth zemeel zeret nem lathata de Mykorth a keep yro Chriufhoz 19th volna ees chriufnak orczaianak fenöffeghetöl nem igeközhetyk vala megh irnyä mü abrazw awagh mü zabafu xpuf volna ees mynth ew neky hatta vala megh nem irhata Lataa chriuf a keep iro-

nal a ruhath, veue ees o orczaiához nyóma ees ekkeppen o zenth zýneth
 Abagarus kyrálnak az ruhara nyómvá kylde Mynek vtan-
 na ýmmar chriſtus mennýorzagba mene, mykkeppen nemýnemw irafba ol-
 waftatyk hogh zenth Thamas Apaſtal | Tadeufth ký mondatýk íudafnak kylde
 abagarus kyrálhoz íſennek mondaſa zereſth ký mykoraſon latta volna íhuf-
 nak Taneýthwanýgath o hoziaia ioný A io íhufnak ígheretith, Laatha Abaga-
 rus keral Tadeufnak orchaýan nemýnemw íſený fenoffegoth kýth lathwan
 megh feelelmeeek ees megh rettene mondwan Byzon te a yo íhufnak az
 íſennek fyanak vagh thaneýthvanýa ký mondotta vala ennekom Bochatok
 eggeth een taneýtwaným kozzól te hozgád ky tegodet megh vígazýon ees
 te nekod eletoth aggyon, kynek Thadeus monda ha íſennek fyaba hyz zy-
 vednek myndeek kewanatoffagath megh nyerod || Kynek monda Abagarus ky-
 ral hyzom Býzonnýal ees az ídokath kýk megh fezeytotteek otet, oromeſth
 mynd romaý hatalmnak ellene megh gotrom

X. MONDÉKOK v. MONDATOK.

18. Jegyz. Közben itt három deák mondat kerül elé, 's behagyám azokat, mutató-
 sul miként lön magyarrá fordításuk. A' dóltbetük itt, pótlékok.

*Eftote fortes in bello et pugnatē cum antiquo serpente et Accipietis re-
 gnum eternū*

Legetok erőffek a hadba ees vyafkoggyátok az reghý awagh agh kygyo-
 wal ees weeztok orok orzagoth

Delicata est diuina cōſolatio et nō datur admittentibus aliena |

Nomos gyonghefegos gyónýorkodees A íſembe valo edofkódees ees nem
 adatyk annak ký egeeb ydeghonoketh be bocfath o zýwebe

*Diligentibus deum omnia cooperantur in bonū hys qui ſcdm propoſi-
 tum vocatj funt ſancti*

Az iftenh zeretoknek mýndonok yora fordulnak Azoknak kyk akarath^{re} zenth hýwattathnak zentoknek

Myndon ýdon iftennek hala adaaffal tartozonk merth mýndon ydon tole voth 103aggal elonk || Valaký yth ez velagba on keien byneyerth nem zened Jouendobe kethelen kel zenedný Annak merth valaký yth a byneerth magath^a megh nem fegelmezý Azth 1ouendoben Az igaz byro megh fegelmezý |

19. Jegyz. Itt féllapnál több marada üresen.

XI. ELMÉLET, KRISZTUS PATIKÁJÁRÓL.

Mýndon Atýanak Tarhaza ihuf Chriřufnak paticaýa kyról Apařtal ygh mond kybe vannak řfennek mýndon bölchefeghenek ees tudomanýanak keenche el reythven

Azerth valaky akar mýndon lelký 103aggal megh kazdagulný haath ennek wgh keel hogh gýakorta mennýon be eez mennýeý kyrálnak kadagfagos (igy) tharhazaba ees otth megh lely az iftený zenth zeretethnek aranýath tyztafagh tartaařnak zepłotelen gyongeet Alařtořfagnak (igy) ees enghodelnek (igy) gyokereeth mýndon malařthnak ees tudomannak bewfegheeth elmenek byzon velagoffagaath elethnek || zenthfegheeth ees mýndon 103agnak zamtalan kencheeth Mýnd ezoketh az edos bezedw zenth bernald doctor megh efinerte vala Ees o benne ygh edokodik vala mondwan

Jo ennekom vram chriřuffal lennom ees ew vele megh maradnom ees ew benne harom haylokoth chenalom egyeth az kezeibe Mařth az labaiba harmadoth ees zonetlen valooth az oldalaba otth akarok nýwgodnon (igy) ees alonnom Eennom ees Innom otth akarok olwařnom ees ímadkoznom ees gondomat ees dolgomath otth akarom tennom | Otth een zolok edokodwen (igy) vígadozwan ew zwuenek ees valamýth akarok tole megh nýerom

Azeerth fenkynek ebbe ketseghe nŷnchen hogh valamely lelök yde 30-kandyk ees yde efmerkodendŷk ees ebbe gyakorlatoffaggal edöfködendyk ees yth az felfeghös kernalnak edöfdön ees mynd ew 3ŷŷwe 3erenth könŷŷorghend hogh az ammŷ yduoffeghre valo megh nem yerneie (igy)

Ezth 3enth bernald doctor ygh eertötte hogh embör yth le3ön mŷndönöftöl 3ŷ3efeghös ees myndönöftöl 3enthfeghös ees mŷndonöftöl iftenös Azeerth ez az kriftufnak 3enthfeghös || paticaia kybe vagŷŷon mŷnd földnek mennŷnek tenghörnek eeghnek tŷznek vyznek teromtesenek bölchefeghe Eez az 3enthfegös patica kybe mŷnd földön mennŷŷon ees tengörbe valo allatoknak 3erzefenek tudomanŷa tartatŷk Eez az 3enthfegös patica kybe myndön embörökbe valo bynöknek ees io3agoknak 3ama ees ees mene volta twdwan vagon Eez az 3enthfegös patica kybe mynd kezdettöl fogwa mynd ez velaagh vegheygh valo efönnek ees mŷnd a tengör vizeenek 3amtalan cöppenetŷnek 3ama vagon Eez a 3enthfegös patica kybe mŷnd az eeghy madaraknak ees mynd ö | tallaŷnak Mynd földj beftŷeeknek ees mŷnd ö 3oroknek 3ama vagŷŷon eez az 3enthfeghös patica kybe mŷndön mestörfegnek Mŷnd irafoknak varrafoknak faragafoknak ees mŷndön egeeb tudomanŷoknak bölchefeghe tartatyk Ez Az 3enthfeghes patica kŷbe mŷndön bynöknek lelkŷ orwoffaga vagon

Iften bely nagh edöffegös gondolath ||

20. Jegyz. Ez után most itt ismét EVANGELIOMOK folynak, mellyek a' VIIIa szaknál megkezdettekhez tartoznának. A' kezdöbetük, ezen evangeliomok elején is kihagyvák.

Ez Ewangeliomoth 3enth Lucach írta könvenek heted rezebe

3 ydöben megien vala ihuf egh varofba ky (igy) eztetik vala Naŷmnak ees mennek vala ew vele ö thaneythvanŷ ees fokaffagos neep Mykoron közelghethne az varofnak kapwyahoz ŷme halotth vitetik vala ew annŷanak

LXXXII

egetlen eegh fya ees az a33onýallath 9zwegh vala ees az varofbol fok nep ew vele kúth mýkor latoth volna ihūf irgalmaffagra remole monda neký ne Akary Sýrnod ees yarwla ees illete az no3olýath azok kediglen kyk vízyk vala megh allanak, ees monda ýfýw nek9d mondom kely fel ees fel ýlte-peek | ký megh holth vala ees kezde 3olný ees megh ada 9tet 9 annýanak Megh ýte mýnd 9keth az felelem ees dicheryk vala 14enth mondwan Merth nagy propheta tamadoth mý k9z9tt9nk ees merth 14en megh latogatta ew nepeeth

Ez ewangelomoth 3enth Janus irta megh k9nvenek neged rezebe

3 yd9be J9ue ihuf Samarianak varofaban ky mondatyk Sykarnak az telek melleth kyth Jacob adoth vala 9 fyanak iosephnek vala kediglen otth Jacobnak kwtha Ihūf kediglen az wthnak myatta megh farradwan ýl vala az kwth f9l9tth hol mýnth hatod hora koron J9ue a33oný allath Samariabol || vyzeth mereýthený Monda neký ihūf aggh ýnnon eenek9m ew taneýthwany kedeeglen mentenek vala az varofba h9gh eethketh vennenek Monda azeert 9neký az Samaria bel a33oný allath h9gh leheth az myeerth h9gh te fido leegh, en t9lem ynnod keer3 Merth een feel hýtw a33onýallath vagyok Merth az fidook eegbe nem ylnek az Samaritanofokkal felele ihūf ees monda neký Ha tudnak 14ennek aýandekath ees kychoda akky mongýa nek9d az ennek9m ynnon Ne talantan te kertel volna 9th9le ees adoth volna nek9d eleuen vyzeth Monda neky az a33onýallath vram íngen fýnchen mýwel mereyteneed az kwth tediglen (*igy*) meel | Azeerth honnan vagyon elo vyzed Nemde te nagyob vagee my atyanknal Jacobnak ký nek9nk atta ekkuthath ees 9 ebbol yth ees 9 fyay ees 9 chordaý felele ihūf es monda neký Mýnd9n ký ýandýth (*igy*) Az vyzbol efmegh megh 3omehozýak Az ky kedeeglen ýandyk az vyzbol kýth een adok neky nem 3omehozik 999kke de A viz kyt een

adok neky lezon o benne feel bonto kwtfew orok eletre Monda nekú az
 a33onúallath vram add ennekom az vyzeth hogh ne zomeho3úam Sem ke-
 diglen yde mereytenú íoiek Monda nekú ihuf ereggel hýad yde a te fer-
 edeth ees 19ú yde felele az a33onúallat ees monda nynchen feeriem, Mon-
 da nekú ihuf || Jol mondad Merth nynchen feeriem merth oth feeried volth,
 ees a mely maſth vagyon nem te feeried ezt igazan mondad Monda ne-
 kú az A33onúallath Vram amúnth een laton (igy) propheta vagh te a mo
 atyaúnk ez hegyon ymadkoztanak ees ty azt mongyatok hogh iherufalembe
 vagúon a hel holoth illic ymatkoznú Monda nekú ihuf A33onúallath hýggh
 ennekom merth el 19th az hora Mykoron sem ez hegyon sem kedeeglen
 ihreembe ymaggúatok atyath Tw ymaggúatok azth akkúth nem tuttok, mú
 ymaggywk akkút tudonk Merth fydofagbol vagúon az idwezfeegh de el 19th
 az hora ees maſtan vagyon Mykoron a byzon ymadkozok | ymaggyak atyath
 leelokben ees byzonfagban Merth atyaees elyenoket kerel kúk úmaggyak
 oteth Lelok az 1fen, ees azok kúk úmaggyak oteth leelokben ees byzonfag-
 ban illic úmadnú monda neky az a33onúallath Tudom hogh a meffias el 19th
 kú krisufnak mondatyk Mykoron Azeerth az el 19wend, nekunk múndon-
 ket megh hýrdeth monda nekú ihuf een vagyok ky zolok veled ees legot-
 tan el íutanak o taneythwanú ees chodalkoznak vala hogh az a33onyallattal
 bezeellene Senky kedeeglen nem monda mútth kere33 awagh mútth bezelle3
 oo wele, el hagyta Azeerth ew vedreeth az A33onúallatth ees be there az va-
 rofban ees || Monda Az varofbeli neepeknék Joýetok ky ees laffatok emborſth
 ky múndonoket megh monda ennekom valamelyeketh tottem nemde oe a
 krisuf, kú ionenek azerth az varosbool ees ionek vala ew hozúara ezon-
 kozbe kerúk vala otet ew thaneitwanú mondwan, Meftor egeel, ew kedyg-
 len monda nekúk ennekom ennom valo etkem vagyon. kyth tú nem tuttok

Mondnak vala azeerth ew taneűthvanű eghmafnek nemde valakű ennű hozotte ew nekű Monda nekűk ihuf een etkem eez high een tegem Annak akarattűat kű engomet bochatotth high megh tokeelyem az ew műwelkűde-tyth Nemde tű mongűatokee high meegh neegh honapok vannak | Ees az aratas el 19 Ime mondom tű neektok emelyetok fel tű 30műtűketh ees la-
fatok az thartomanűokat Merth ymar feierűk aratafra, ees kű arath jutal-
math wezű ees gyűűth gűmolchoth őrűk elethre ees ky veeth ees ky arath
egetűmbe őrűnek Merth ebbe all az byzon íghe Merth egeeb kű veeth ees
egeeb kű aratys Een el hochatalak tytűketh arathnű kűkben ty nem mun-
kalkottatok egebek munkalodanak ees tű az ew munkaűokba be műntetok
az varofbelyek kűzzwl feel hytwek fokak hűwnek ew benne Az azonűgallath-
nak bezedere tanobyzonfagh tewen Merth műndűnoketh megh || Monda vala-
melyeket tűttem mykoron kedyglen ew hozyaya 19ttenek volna az Samari-
tanofok kerek wala őrűeth high ottan maradna ees marada ott keeth napon
ees naggyal tűbben hywnek ew benne ew bezedenek okaerth ees az azonű-
gallatnak mondnak vala Merthűmar nem atte bezedodeerth hű3onk ew ben-
ne Merth yme műnen magwnk hallottwk ees tuggywk Merth eez ez vilag-
nak byzon megh valtoűa

3enth Mathe yrtha megh kűnvenek tyzűn otod rezűbe

3 ydűbe ky mene ihuf Tyronnak ees Sydonnak tartomanűra ees űme
eegh kananeabeli azonűgallath az varofoknak | ew hatarybol kű19we kaűalt-
wan mondwala vram dauid kyralnak fya kűnűorűwl een raűtam een leanyom
űrdűtűűl (így) gonűzwl gethretyk, ky nem fele (így) neky ígheeth ees íarwlanak
ew taneűthwanű keryk vala őrűeth mondwán Bochasű el őrűtet merth vtan-
nonk kayalt Ew kedeeglen feelelven monda nem vagyok bochatotth hanem
az íohokhoz kyk eel vezűtenek íraelnek hazabol Az azonűgallath el 19we ees

ymada ɔteth mondwan vram fegeel engometh ky felele monda nem io fy-
aknak kenýereeth venný ees vethný ebeknek Az A33onýallath monda, wgh
vagyon vram, Lam az kɔlk kechke is e3nek az morfa3eekbol kýk || le hwl-
nak ew vroknak a3talyrol Tahath felelwen ihus monda neký Oh a33oný al-
lath nagh az te hytɔd Legyon tenekɔd mykeppen akarod Ees megh viga3eek
az ew leanýa az horaba

3enth ianos irtha megh kɔnvenek kýlenczed re3eben

3 ydɔbe el mulwan Jhuf latha eegh vakon 3yletotth embɔrth ees ker-
deek ɔteth ew taneýthwaný, Mestɔr ký veetkɔzɔtth eeze awagh ew 3ýlei
hogh vakon 3iletneýek felele ihuf Sem eez nem veetkɔzɔtth Sem ɔ 3yleý,
de hogh megh ielɔnteffenek 13ennek mýwelkɔdetj ew benne, |
Ennekɔm illik mýwelkɔdnɔm annak mýwelkɔdetith ký enghometh bocha-
toth mýgh nap vagyon el 1ɔth az ew mýkɔron fenký nem munkalkodhatyk
Mygh ez velagba vagyok ez velagnak velagoffaga vagyok ezoket mýkɔron
mondotta volna hagýapeek a földre ees farth chenala az hagýapaafbol ees
kenee a faarth A vaaknak 3omeýre ees monda neký ereggel es moffad megh
fylocnak ew folyo vyzeben ký magýara3tatýk Bochatotth eel mene Azerth
az vak ees megh mofa ew 3omerɔl ýowe megh ew 3om3edy kedeeglen ees
kyk lattak vala ɔteth annak elɔtte merth kwldus vala mondnak vala Nemde
ezee ky yl wala ees kwldwl vala || Neekýk mondnak vala merth eez neekýk
kedeeglen mondnak vala femmýkeppen nem eez de hafonlatos ew hozýaia
ew kedeeglen mondwala merth een vagýok Mondnak vala azeerth ɔ neký
Mýkeppen nýltanak megh te 3emeýd felele, Az embɔr ký mondatyk cri3uf-
nak Saarth chenala ees megh kene een 3emeýmeth ees monda, ennekɔm
ereggel Silocnak*) ew folyo vyzere ees moffad megh ees el meneek ees megh

*) Azaz: Siloam kutfeje Jerusalemben, a' Sion hegye tövében.

mofam ees lateek mondanak azerth ew nekű, hol vagon az, monda, nem tudom, vűweek 9tet az iraftudo fydookhoz eezth kű wak, vala kedeeglen ynnep Mykoron ihuf az Sarth chenalta vala ees 9 39meit megh nűttavala | azerth efmeghenth keerdyk vala 9tet az iraftudo fydook műkeppen latot volna, ew kedyglen monda neekűk Saarth kene een 3omeűmre ees megh mofam ees latok Mondnak azerth nemelűek az iraftudo fydook k9zz9l eez emb9r nem 19fenthol vagűon kű az űnnep9t nem 9rizi Nemeliek kedűglen mondanak vala a byn9s emb9r műkeppen thehet ylűen chodakat ees vethek9dees vala ew k9z9tt9k Mondanak azeert efmegh az vaknak Te műth monda3 ew rola kű megh nűtha te 3emeidet ew kedeeglen monda, Merth propheta Nem hűwnek azeerth az Sydook ew nekű Merth hogh vak voltvolna ees latot volna Műglen el hűwak ew 3űleűt || kűk lattaak vala ees keerdeek 9keth mondwan Ezee az tű fyatok kűth tű mondatok mert vakon 3ylet9th Azeert műkeppen laat maftan felelenek nekűk ew 3ylei ees mondana Twggűwk merth ez a mű fűonk Mykeppen kedűgh maftan laffon nem tuggűwk ees kű nűtta megh ew nekű 39meit mű nem tuggűwk 9n magaath kerget9k kora vagűon ew 9n magarol 3olyon Ezoketh mondaak ew 3űlei merth űmmaar tanachoth tartottak vala az fydook hogh valakű 9tet chri9fufnak vallanaűa, az g9lek9zeth9l kű vettetneiek Annak okaerth mondak ew 3yleű merth kora vagű 9n magaat keerget9k | Azerth legottan elo hywaak az vakon 3ylet9th emb9rth ees mondanak nekű Agg dicheret9t 19fennek Mű tuggűwk merth ez emb9r bűn9s monda azerth a vak ha byn9s nem tudom eezt tudom merth műkoron wak volneek űmar latok Mondanak azerth nekű, műtt t99n nek9d Műkeppen nűta megh te neek9d 3omeideth felele nekyk Lam mondam neektok ees hallatok Műth akartok efmegh hallanotok Nemde ty ees ew taneűtwanű akartokee lennű Megh atkozak azerth 9tet ees mondanak nekű Te 9

taneýthwanýa leegh My kedygh moýfes taneýtwaný vagýonk My tugýwk merth mofefnek 30lth 1.1en eezth kedýglen nem tugýwk honnan valo || legon felele az embor ees monda nekýk Eez byzonýaban chodalatos dologh hogh ty ne tuggýatok honnanvalo legen ees megh nýtha een zemeímeth Merth tuggywk hogh 1.1en a bynorfoketh megh nem halgattýa de azt akký 1.1enth tyztoly ees ew akaratýat thezý az halgattýa megh Eez velagnak keezdetytwl fogwan nem hallatoth, hogh valaký vakon zyletoth zomeit megh nýtta wolna ha 1.1entol nem volna eez embor nem thehethne valamýth felelenek ees mondanak neký Myndonofol fogwa bynbe zylettel ees te taneytazee mýnketh Ees ky wzeek oteth Megh halla ihuf hogh ky wzteek volna otet | Ees mýkoron megh thalalta volna otet monda neký hýzze te 1.1ennek fya-ba felele o ees monda kychoda vram hogh hyggek o benne monda neký ihuf ees lattad otet ees az aký teweled bezeell Az embor monda hyzom vram ees le efwen ýmada oteth

3enth Mathe irta megh konvenek hýzonkettod (*igy*) rezeben

3 ydoben iarwlanak az iraftudo fidok ihufhoz ees keerde otet eegh torwen tudo doctor kefeerthwen oteth ees monda Mestor a torwenben meliik nagyobb paracholath (*igy*) monda neký ihuf, zereffed te vradath 1.1enth Myndon te || telýes zýwedbol Mýnd te telyes elmeedbol eez az nagyobb ees elfo paracholat A mafodyk hafonlatos ehöz zereffed te fele baratodath mýkeppen tennen magadath eez keeth paracholatban fyggh mýnd kozonfeghos torwen ees prophetaknak mondafy egbe gyolekozuen az iraftudo fidok keerde oketh ihuf mondwan My lattatik týneek (*igy*) a kri.1ofrol ký fýa mondanak neký daude monda nekyk Mykeppen azeerth dauid lelokben hýa otet o vranak mondwan Monda wr een vramnak ýl een ýobbom felol Mýglen a te ellenfeghy-deth | veffen a te labaydnak famolya ala Azerth ha dauid hya oteth vranak

LXXXVIII

mykeppen legyön ew fya ees fenkű nem felelhet vala nekű ygheeth Sem kedeeglen mereezkődeek valakű az naptol fogwà valaműth tőle keerdenűe

Ženth Janos írta Ewangeliomrol valo kőnvenek nűolczad rezeben

Az ydőben mene ihuf Oliuetin hegere, ees reghel efimegh 19ue a templomba ees műnd a neeph 19ue ő hozűaűa ees űlwen taneűtűa vala őketh, hozanak kedeeglen a papűfeyedelmek ees az iraftudook egh a33onűallatoth paraznafagba megh fogtath ees allataak őteth kőzepben ees mondanak nekű mestőr ez a33onűallath ma paraznafagba fogtatoth megh az tőruebenⁿ || kedűglen nekőnk parancholth moyfes ylyetenth megh kőweznű Te kedyglen műth monda3 Eezth kedyglen mongyaak wala kefeertwen őteth hogh vadolhathnaűjak őtet Ihus kedeeglen le haűta magaath hathra wűawal irwala a földőn műkoron megh maradwan őteth keerdwen feel ygazodeek ees monda nekűk valakű tű kőzzőletők bűn nekűl vagűon elő3őr az vefőn kőweth ez a33onűallatra Ees efimeghenth le haűwan magaath űrwala az földőn, halwan kedygh ezőketh egmafwthan kű mennekwala kezdwen az venőkről Ees megh marada ihuf őn maga ees az a33onűallath alwan kőzben fel ygazoűta ő magaath ihuf monda nekű A33onyallath hol vannak kyk tegődeth vadolnak vala | Senkű tegőd nem karhoztata, kű felele, Senkű vram monda kedygh ihuf een sem karhoztatlak tegődeth ereggel ees ymaar towabba ne akaryű veetkőznod

Ženth ianos írta ewangeliomrol valo kőnvenek őtőd rezeben

Az ydőbe vala fydoknak innepnapok ees ihuf fel mene 1rfalyomba^{la} vagyon (igy) kedeeglen ifalyomba^r megh byzonűoytoth tho kű newesztetűk fido nűelwőn betfaűdanak walwan őth gadorth ezőkben fekőznek vala koroknak vakoknak fanthaknak megh a3taknak fokaffaga varuam az vyűnek indulafath, wr ístennek kedeeglen angűala ydő 3erenth le 3al wala a thoba ees megh indwl

vala a wýz || Ees ky elozor az thoba be megyen vala az vyznek indulafa vtan megh vıgazyk vala Akarmynemw korfaagban thartatot wolna vala kedygh nemynemw embor otth harmycz nyolcz eztenooy koor eezt mykoron latta volna ihuf fekwen ees megh efmerthe volna hogh fok ydey volna, monda neky akarzee megh vıgaznod, felele neky Akarok, vram nynchen emborom hogh mykoron megh indwl a vyz, vynne enghometh a thoba Mykoron een oda iwtok egeeb een elottem belee megen Monda neky ihuf kelfeel vedfel te nozooyadath ees yary ees legottan megh vıgazeek az embor ees fel vewe o nozolyayath ees yaar vala vala kedegh ynnepnaph az napon Mondnak vala azeerth az fydook annak akky megh | vıgazooth vala Inneph vagyon nem ilyk tenekod fel vennod te nozolyadath felele nekyk akky enghom megh vıgaztha a monda ennekom vedfel te nozolyadath ees yary Megh keerdeek azeerth oteth ky choda akky mondotta tenekod ved fel te nozolyadath ees yary a kedeeglen ky megh vıgazoth vala nem twggawala ky wolna Ihuf kedeeglen el mene az gyolekoretol megh zorzoth helre Annak vtanna megh lele otet ihuf a templomba ees monda neky Ime megh vygaztaal ymaarne akar y veetkozny hogh gonozban valamy nekod ne tortennyek Eel mene az embor ees megh monda az fidoknak hogh ihuf volna ky otet megh vıgaztotta volna

3enth lucach ırta ewangeljomrol valo konvenek heted rezebe ||

3 ydobe ker y vala ihufth nemynemy zerzetof fydo hogh o vele enyek Ees el mene az Sydonak hazaban le yle Ees yme egg Azzonyalath ky a varofban lakozyk vala de bynef hogh megh tutta volna hogh ihuf az Sydonak hazanal volna woon alabftrombol (igy) chenalth zeloncebe kenetoth. Ees megh allapeek hatwl ew labaynal kezdee konw hullatafawal ew labayt mofnya Ees kenettel ken y vala, Latha kedyglen az zerzetof Sido ky hyttha va-

la 9tet Gondolwan 9 benned9n monda ha ez propheta volna Byzonjaba twd-
naya ky ees m9nemw volna eez az9nyallat ky 9tet illet9, merth bynef Ees
felelwen ihuf monda nek9 Symon een nek9m vag9on valam9 mondafom te-
nek9d ces 9 monda, Meft9r mond9ad Ees felele ihuf monda keeth adofa va-
la nemynemw kolch9nz9nek egg9k 9th zaaz |penzel vala adoof a mafyk 9t-
wennel, hogh nem volna azoknak honnan megh fyzethn9ok megh hag9a
m9nd a ketth9nek azeerth mel9k zeret9 9nkaab 9teth felelwen Symon mon-
da alytom hogh az akkynek t9bbeth hag9oth megh ees ew monda nek9
9gazan itheleed ees fordwla az az9nyallathoz monda Symonnak Latodee eez
Az9nyallatoth Be 99week te hazadba vyzeth een laba9mnak nem adaal eez
ked9gh k9nw hwllatafawal mofa megh een laba9math ees 9 haya9wal za-
raztha megh, Apolafth nek9m nem adaal, eez kedyk hogh be 99th nem
z9nth en laba9math apolgathn9, ola9al en feyemeth megh nem keneed eez
kedeeglen kenetthel kenee megh een labaymath k9nek okaerth mondon (*igy*)
nek9d megh bochattatnak nek9 fok b9ne9 || Merth yghen zerethe Akk9nek ke-
dygh keweess bochattatyk kewefbe zereth Monda azeert ihuf az az9nyallat-
nak Megh bochattathnak nek9d te byne9d ees k9 otth eget9mbe le telepot-
tek mondnak vala k9choda ez ky meegh az bynth ees megh bochatya mon-
da azeerth az az9nyallathnak atte hyt9d ydw9zeit9tt teghedet men beke-
feegghel

fykeet pentekre

21. Jegyz. 1. Ezen két szót: *siket péntekre*, későbbi kéz irkántá e' lapra, de meg az, vagy más kéz, ki is vakarintá, 's most alig olvasható.

2. Két level pedig e' felebbiben különböző kézé, elsárgult ténával.

3enth Janus Irta ewangelhomrol valo k9nwnek tyzeneg9ed rezebe

3 yd9be vala nem9nemw betheg9s lazaar bethaniaba Marianak ees mar-
tanak ew hwgaynak varofca9bol valo Maria vala ky megh kenthe vala vron-
kat kenettel Ees 9 laba9t ew haa9wal megh zaraztotta vala | Kynek att9a-

fya lazaar beteglyk vala kyldenek ihuf, Lazarnak o hwga'' mondwan vram
 ym akky''th zerecz vala megh korwlth, halwan kedigh ihuf monda nekyyk
 eez korfagh nynchen halalra de ifennek dichofeghere hogh ifennek fya tyztol-
 teffeek o my''atta zerety'' vala ihuf Marthath ees ew hwgath Maiath ees lazarth
 hogh kediglen hallotta volna hogh betheglenejek Thahath azon helyon la-
 kozeek keeth napon Annak vtanna monda ew thaney''twanynak Mennyonk
 esmegh Sydofagba Mondanak neky'' a thaney''twan''ok vram lam az sydook
 kerefnek vala tegod meegh kowezn'' ees esmegh oda meeghee felele ihuf ||
 Nemde tyzenkeeth oraja'' vagyonee az napnak Akky yarand nappal nem bot-
 rankozyk merth a napnak vylagoffagath latya'' ha kedygh yarand eyel megh
 botrankozyk merth vylagoffagh nynchen o benne ees ennek vtanna monda
 nekyyk Lazaar a my'' baratonk alozyk de el megek hogh almabol fel ferken-
 chem otet Mondanak azerth ew thaney''thwan'' vram ha alozyk megh vig-
 azyk Mondotta vala kedygh ihuf o halalarol, ok kediglen aleytak hogh alom-
 nak alafarol volna Tahath Ihuf nylwan monda nekyyk Lazaar megh holth ees
 orylok ty eertetyok hogh hyggetok merth nem voltam otth de mennyonk
 el o hozya'' monda azerth Thamas | ky'' mondatyk keethfeghofnek o thaney''t-
 wan tharfynak Mennyonk el my'' ees ees halyonk megh o vele el iowe
 azerth ihuf ees lelee oteth hogh neged napya volna hogh a koporfoba fek-
 yennejek vala kedyg betanya'' ihrlem melleth holmy''nth tyzon otth futamath-
 ny'' foldon Sokak az Sydook iottenek vala Marthahoz ees mariahoz hogh vig-
 aztalna''jak oketh o attyok fyarol Martha azerth hogh halla'' hogh ihuf el
 iorth eleybe folyameek onegy Maria kedigh a hazba yl vala monda azerth
 Martha ihufnak vram ha y''th voltalvolna Az een atyamfya megh nem holth
 volna de iol tudom merth valamyth kerendez ifentol ifen agya nekod || Mon-
 da neky'' ihuf fel tamad atte atjad fya Monda nekyy'' Martha Tudom merth fel

tamad az vtolfo fel thamadafnak napyan monda nekű ihuf een vagyok fel thamadaf ees eleth ky hyzon en bennem meegh ha megh holthvolna ees, eel ees myndon ky eel ees hyzon een bennem orokke megh nem hal hyz- edee ezth Monda nekű Martha, hyzom vram, een hyttem Merth te wagh krisztus elo istennek fya ky ez velagra 10ttel Ees mykoron ezoket mondotta volna eel mene ees el hyywa Mariat o occheeth Swgwa mondwan Mestor ielon vagon ees theghodeth hyyw Maria kediglen high halla fel kele hamar- faggal ees mene o hozyaaya Meeglen ihuf | Nem month vala a varofkaba de meegh azon helyon vala a howa eleibe month vala Martha Az Sydook kyk vele valanak az hazban ees vygastalyakwala oteth Mykoron lattakwolna ma- riath high hamar fel kothwolna ees ky month volna kowetek oteth mond- wan merth el megyon az koporfohoz high fyryon oth Maria azeerth my- koron iwtoth volna oda holoth ihuf vala Lata oteth efeek o labayhoz ees monda neky vram ha yth voltalvolna een atyamfya megh nem holthwolna Ihuf azerth high latta volna oteth fyrwan ees az Sydokath kyk o vele 10t- tenek vala Sirwan, meegh yzamideek lelkeben ees megh zomoroyta || o ma- gatth Ees monda hol temettetok el oteth Mondanak nekű vram 10yel ees laffad ees konweze ihuf Mondanak azeerth az Sydook yme melighon zerethy wolph oteth nekyk kedeegh o kazzolok mondnak vala Nem thehette volnae eez ky megh nytha a vakon zyletothnek zomeith, high eez megh nem holth- wolna Ihuf esmegh megh yzamideek on benne, 1owe a helhoz vala kedygh verom ees ko tetetoth vala reaia Monda ihuf vegetok fel az koweth Monda nekű Martha Annak hwga ky megh holth vala vram ymar dohos merth ne- ged napy halatth Monda neky ihuf nemde mondamee nekod | Merth ha hy- endod latod istennek dychofegheeth fel weweek azerth a koweth Ihuf ke- deeglen fel emelee o zomeyth monda Atyam^a halath adok nekod merth megh

halgattal^a enghometh een kedig twdom vala merth enghometh mýdön koron
 megh halgacz de a nepeerth ky kornýwl al mondam hogh hyggeek mert te
 bochattal enghometh Mykõron ezõket mondotta volna nagh fel zowal kealta
 Lazar 1õyky ees legottan ky 1õue ky megh holthwala kezeý labay megh kõ-
 thõzwen Sydoknak ew zõkafok zerenth ees õ neký orchaýa keezkenõwel be
 kõthwen vala Monda nekyk ihuf, oldozýatok megh õteth ees bochaffatok el ||
 Sokak kedygh az Sydook kõzzõl kyk 1õttenek vala Mariahoz ees Marthához,
 ees lattakwolna melyeketh tõn ihuf hýwnek ew benne,

õenth Lucach irta meegh ewangelyomrol valo kõnvenek tyzõnnýolczad
 rezeben

õ ydõben fel wewe ihuf tyzõnkeeth thaneythwanýt ees monda nekýk,
 yme fel megyonk iherufalembe ees be telyefõdnek mýndõnõk melyek yrwan
 vannak prophetak mýatth embõrnek fyarol Merth aroltatyk pogan nemzetõk-
 nek ees megh mewettetyk ees megh õfõroztatyk ees megh põgdõstetyk | ees
 mynekvanna megh õfõroztatyk megh õlyk õteth ees harmad napon fel
 thamad ees Apaftalok femmýth ebbe nem eerthenek vala kedygh ez bezeed
 el reythwen õ tõlõk Ees nem eertýk vala melyek mondathnak wala ||

22. Jegyz. 1. Itt a' lapnak felénél több marada béiratlanul.

2. A' rákövetkező levelekből valaki hármat szakasztaki, miként benmaradvá-
 nyukból látszik.

3. A' harmad levél aljára lehetett írva: „Mária epeségei, „és“ elő epeség“ mert
 e' czímet csak én szerkesztő tettem fel ide, szöveghez és az alább meglevő „másod, harmad
 epeséghez képest.

4. A' kezdőbetű itt sincs téve mindenikhez.

XII. MÁRIA EPESÉGEI.

Iduõz^e legh maria criufusnak kegos annýa kerõnk azzõnyõnk ziz maria
 eez elõ epefegõdeerth kýth te hath vallaal^a ziz maria Mykõron negwen naph
 be telven templomba ha meneel Simeon propheta tegõd oth megh lata ne-

kōd iŵwendōōth monda hōgh te edōs fyad kennŷa lathwan Sidone^e mŷa te
 3ŵwedeth elōs tōr megh folŷa hōgh a te edōs fyad ihuf xpuf. Mŷnketh o
 zenth kennŷanak eedōmeben rezelteffōn ees ez te dichōfegōs elō epefegōd
 nekōnk remenfegōnk legōn Amen Salue regina Aue maria

mafod epefeegh |

duoz leegh maria chriŷufnak kegōs annya mennŷōr3agnak kyralne a33o-
 nŷa te vagh ez velagon firok^anak vi3a3taloya ees arw^aknak Annŷa mafod fi-
 ralmas epefegōth te haath vallal 3iz maria Myk^aron edes fyaddal ihuf cri-
 ŷuffal egiptomba futal 3omorofagoth nagŷōth vallaal ees nagh keferwfe^agoth
 3envedeel kerōnk azeerth mŷ nemes a33onŷōnk 3iz maria ez te mafod fyral-
 maf epefegōdeerth hōgh a te edes zenth fyadmŷ oltalmonk legōn ees mŷ-
 koron ez velagbol ky mwlonk mŷnketh hozŷaya vegōn amē Salue regina
 Aue Maria

harmad epefeegh ||

duozleegh maria atŷa iŷennek leanŷa Mennŷōr3agnak a33onŷa fōldo (*igy*) va-
 lo Bynōs adam fyaŷnak nagh remenfeghe harmad Sirmas epefeeghōth te
 haath vallal 3iz maria Myk^aron a the edes fyaddal ihufcriŷufal Iherufalem-
 be be meneel oth te zenth fyadath el tewe3teed ees harmad nap el mulwan
 te zenthfyadath iōsephfel nem lataad harmad napeeglan nagh keferwfe^agghel
 kerefeed keerōnk nemef a33onŷōnk 3iz maria eez te fyralmas harmad epe-
 fegōdert ees edōs anŷa voltadeerth hōgh kōnyōrŵletōf leegh myraŷtonk ees
 kered te zenth fyadath mŷ | erōttōnk hōgh tanohon megh mŷnketh mŷkep-
 pen my oteth 3abadon kereffheffŷk Amen Salue regina Aue Maria

neged epefeegh

Idwōz leegh maria chriŷufnak kegŷōs Annya te vagh a kegōf anŷa kŷ

mýndon nyawalyaafokon kōnōrwł; neged kerwŷfegos epefegot te haath wallal 3yz maria Mykoron a the 3enth fyadath fogwa cayphafnal hallad, Arczwl ees nŷakon vereek ees onnan pylatufhoz viueek kew o3lophoz kō-tōzeek kegyōtlenw (igy) oftorozak Tewyf koronawal koronazaak kerōnk nemes a33onŷonk 3yz Maria ez te negyed fyralmas epefegodeerth || hogh keeried te 3enth fyadath hogh a te aldoth 3enth fyad ihūf xpūf mýndon byneŷnknek megh olgýa kōteleyth Mýkeppen my oteth 3abadon kerefheffwkw ees o 3enth-
 thyvel my oteth dicheerheffwkw Amen Salue regina Aue Maria

otōd epefeegh

Iduoz legh Maria Mennŷor3agnak vıgafaga prophetaknak irafa te wagh az kegōs Anya ky mýndon nŷawalyafoknak firafaath megh halgatod ees ymadfagaath Otōd firalmas epefegot te hat^a vallal 3yz maria ha edos fyadath kere3tfan fygwen lataad mezeytelen, fōldrōl fel emelwen ees o 3enth teŷteeth | 3aggathwan nŷwzwan ees o 3enth 3ŷweeth czwczawal megh oklelwen ees o 3enth feyeeth tōwis koronawal megh koronazwan kezeith labayth vafzegghel zeghezwen az kegyotlen fydook tegōdet oda nem ere3tenek hogh fya-dath fedezyed folyo vereeth tōrōhed farrattfagaath, kynŷebehed kerōnk nemef a33onŷonk 3yz maria ez te otōd firalmas epefegodeerth hogh a te aldoth 3enthfýad aggýa ew 3enth verehullafanak eerdōmeeth hegh ky legōn mŷ^a lel-kōnknek oltalma ees mŷ byneŷnknek el mofoýa Amen Salue reg^a Aue Māia

hatod epefeegh ||

Idwōz leegh Maria iduōffegnek peldaýa Angýaloknak a33onýa 3izeknek koronaýa Martırok^anak palmaya Apoŷtoloknak moŷtōre ewangelıftaknak tanei-toýa confeŷŷoroknak tŷkōre te wagh az 3eplōtelen Anya kyth iftenfeegh nekōnk remenfeegh vızet hagy^a hatod firalmaŷ epefegot the haath vallal 3yz

maria Mykoron edos fyadath ihuſt chriſtuſh ioseph karodra ada kyth te zenth zyleel banatnekwl vifeleel Annak kennyan kegef Anga epedozeel keronk azerth my nemes azsonyonk ziz maria ez te hatod fyralmas epefegodeerth hogh keeryed se zenth fyadath | hogh a the edos fyad my oltalmonk legyon ees halalonknak vtanna mynketh hozyaia vegon Amen Salue regina Aue Maia

heted epefeegh

Iddwez leegh maia chriſtufnak kegyof Annja azsonyoknak azsonja Bynefneepnek oltalma te wagh az alazatos zeepeh viola kyth Myndonok kewannak, kyralyoknak kyralya heted fyralmaf epefegot tehath vallaal ziz maria mykoron te zenth fyad mennyorzagba feel mene te ez foldon maradal nagh firalmal lakozaal Mygh fyadath ihuſt xpufth zemeyddel nem lataad, kennya helieeth myndon nap megh || holoth ziz Maria keferw konvet hwllataal fyad kennyath edofon firataad zenth halalath eltodiglen zenth zyvedbe tardaad (igy) ymaar nekod zywed zomorwfagoth nem laath ees keferwfegoth nem wall keerynk Azsonyonk ziz maia hogh engheztelied a te zenth fyadath, hogh veheffyk o zenth orzagath ^a Amen Salue regina Aue Maia

23. *Jegyz.* 1. A' lapon mellyen ennek vége szakad, keves beiratlan üresség maradt.
2. A' „sziz Mária“ dicsérő szent ének czíme nagyobb veres betűkkel van írva.

XIII. ÉNEK, KI DICSÉRI SZIZ MÁRIÁT.

vr ihufnak newebe kezdetyk zenth enek ky dicheri zyz mariat ees az o zenth fyat Igon edos a 100knak ees az tyzta lelkoknek kyk zeretyk iftenth ees az ew zenth zieleiet ees az iften malaztyath ky kezdetyk ekkeppen mondwan

Kegoffegos zyz ees ighon nagh zepfeegh teghod iften valazta meegh kezdethek elotte nagyon teghod tyztole merth te nekod kozone angyalnak my-

atta kőzönetőt ilűeteenth velaagh fonha nem hallotth mynd kezdettől fog-
wa ||

ozűad mene Az Angűal be rekeztotth haazba ees elötted megh alla nagh
zeep fenőffegghel kőzönetit el kezdde ighőn nagh tyztőffegghel ees ekkeppen
mōda Idwőz leegh te maria vagh te malažtal telyes wr vagűon te veled

agh tyztőffeggh ez nekőd azzonűom maria ees ighőn nagh vīgafaagh mynd
őrőkwł őrőkke hogh mynd az zenth haromfaagh nekőd igen kőzöne Angyal-
nak műatta ees teghődet megh alta (*igy*) azzonűoknak kőzötte ees műn-
dőnnek főlötte

Maria zeep veragh ees zizeknek győnge az mennűei vdvarnak nagh zeep
fenőffegge | Merth vagh ıfennek annűa angűaloknak azzonűa nagh melto-
fagh nekőd kyneel nagyob nem leheth ıfennek vtanna fem földőn fem men-
nűon

zeretethnek rofaűa teghőd ekőfeíte zenth alazatoffagnak violaűa zepete
tyztafaagnak lilioma ighen teghőd tyztőle ees myndőn űőzagnak iamborfag-
nak zenthfeegnek edőffegős illatűa tegőd mynd el hata

ekőnk eez nagh tyztőffeggh ees ighőn nagh őrőm hogh mű ıhen zeeph
Azzonth valyōnk földőn ees mennyőn kyth ighőn kel zerethnőnk es ighőn
kel tyztőlnőnk ees neky zolgalnőnk hogh || Mynekőnk aggyon yoth ees megh
oltalmazűon műndőn ellenfeegtől

te kegyős io chriűuf ees edős zeep ihesus menűből földre tekenteel ray-
tonk kőnyőrwluen zenth atűadnak kebeleből hozűgank ide le zallal az zize-
nek mehebe eez velagra zyleteel nekőnk műndőn ioth adal kű wagh ten-
nőn magad

efus nagh felfegős keench kynel zebb ees iobb nűnch te zenth zűved pa-
tica ees kyraly taarhaz kybe az ıfenfeegnek műndőn kenche tartatyk ees
EGYHÁZI VEGYESKÖNYV, 1506. 13

o bolchefeghe kerõnk azon teghõdet hogh a te zenth zywedeth aggyád my
zyvõnknek

kýt fel nýta longynos te fe ellenfeghõd ees ky afa A kenchõth | zelõs
nagh lanchayáwal kyvel lõn nagh kazdagga merth o megh igazwla býnebõl
týztwlwan ees megh koronaztateek az zenth martiromfaggal ees ekkeppen
zenthe lõn

o te kegyõs zenth atýa ký wagh nagh hatalmas zebbeth iobbath nem
athataal mynth atte zenth fiadath kybe vagyon myndõn io ees myndõn bol-
chefeegh kyth my ighõn zereffõnk ees chak neký õrõlõenk mynd õrõkke Amen

vigafagnak ez napya merth kyrál zileteek ký zarmazeek ez napon ziz-
nek o mehebõl chodaltatos ez germõk ký myndonnek kedves lõn o embõr-
feghebe ees ky aleythatatlan es o megh mondhatatlan o ifenfeghebe ||

ifen fya zileteek tyzta nemeff ziztõl Mykent rofa liliõtõl termezeth cho-
dalya kýth zyle yfyw lean ký wõlth ez velagh elõth myndõnek zõrõõie
tizta zyknæk emlõý neky teieth adanak reghi nagh ifennek

ngyal a paztorõknæk chordaiok õrõzwen nagh õrõmeth hýrdete ihõs
hogh ziletõth A iaõolba teteteek földnek mennýnek kyralya poztookba takar-
wan nenýbõl (igy) teyel tõlth emlõk fel neweleek õtet ekõs nagh zepfegghel

ýnt az yvegh nem tõryk nap feen altal hathvan ezonkeppen Maria zy-
zen megh marada Bodogh a zylõ anya kynek zenthfegõs mehe | ifen fyath
zyle ees Bodogh az emlõk kýk o genghefegõkbe wr xpõfth emleteek

ez dicheretõs germõk ez napon zileteek eegh zepõtelen zyztõl my id-
woffeghõnkeerth ha nem ziletõth volna my mynd el vezõnk volna enghõdet-
lenfegherth O en edõs ihesufom ky my ertõnk zileteel oltalmaõy pokoltõl

efus fekzyk iaõolba mennýekbe õrõagol A bõchõbe kõwekõl angyalokath

vygáztal kezei kötöztetnek A genghe 3yz Annýatol hogh megh ne verheffon
de my velonk kegelmezýon ees chak ergalmazion ees || mý velonk legyon

3 3yz anýa ees lean onnon atyaath 3yle ezt chodalya mený ees fold
hogh ilyen nagh felfeegh magat ygh megh alaza hogh teromtö 3yleffeek at-
tol kyt teromtött zeretetnek nagh íege kynel nagyob nem leheth femmý
termezetbe

° felfegös fenöffeegh ees nap velagoffaga halhatatlan kýf germök ees ilyen
nagh bølchefeegh ky hallota ees latta hogh ylien nagh hatalmas legyon erö-
telen, ka3dagfagos 3eghennye es az 1fen germökke kyth chak chodalhatonk

az zenthfegehös zereteth ezth gyakortha tötte hogh a te zenth | feiedet az
ihufnak feiere le haýttottad edöfdön ees te könw hullatafod öteth megh ötöz-
te ees az ew zenth orczáyan ala gögödözött ighon nagh bewfegghel

ýnch embörj bølchefeegh ký azt megh mondhatta mely 1fený edöffeegh
3ywed lelöd megh folta mykor az edöf ihū 1 appolgattad chokoltad ees ööth
olelghetted zenth 3yvedhoz 3oroytottad ees ötet emletted nagh zenth edöf-
fegghel

yoiczad napon kys cri1us körnýwl meteelteteek az ew genghe tefteböl
vereeth ky bochata veghezetre kereztfan a többit ees ký ontha Mynketh
ygh 3erethe hogh lelkönket megh || Mofa Az ö zenth verewel hogh mynd
ydwözöhon

^a melkedo nagh choda hogh ylien nagh felfeegh magaath ygh megh alazya
hogh feen afaan figíon Ees hogh ez nagh fenöffeegh ýgh megh homalyofog-
geek ees meegh fetetílyon hogh myndönök ne tuggyak es megh ne esmer-
teek hogh ö 1fen legyon

mýndön fölöth nagh choda hogh nagh bølchefeegh velagoffagh fenöffeegh
ees myndön díchöfeegh ygen magaath el haggya hogh ötet megh wtalyak

C

ees megh zydalmazyak ees ylien nagh edoffegh ygh megh keferoggek ees o
megh vtaltaffeek |

te kegyos kys keral ees ighon nagh 1fen ez velagra ziletwen approdo-
kath gyofytel 3az ees negven neegh ezerth kyketh tol mynd viteezze ees
megh koronazat (igy) ees elotted bochatad ylien edos feregot a mennyei vd-
warban

hefus hozjad 1ovenek harom zenth kyralyok hozwan aiadekokath meegh
hogh germok volnal, ylwen 3iznek olobe vgh mynt kerali zeeke, be men-
ven a hazba le efeenek elotted ees wgh ymadanak nagh zenth tyzteffeggel

hefus teghod herodes akara megh ony kyth megh monda az Angyal a
te hyw zolgnadnak hogh fel kelyen almabol || ees fel vegyon tegodeth ees
te zenth zyledeth elbe fuffon veletok egyptom orzagba hogh ideigh oth leegh

o maria genghe 3yz a te kyf fyaddal nagh munkara kyldenek ees nagh
hozjw wtra ne bankoggyal a3zonyom veled vagyon nagh kolchseegh ees a
nagh vigaafaagh hatalmaffagh batorfaagh ky tegodeth megh feghell myndon
nawalyadba

o es hogh menneel a3zonyon az zenth tarfafaaggal zeep ihuffal 1ofepel
mynd egypton fele Jutal a nagh pu3takra ees kyetlen erdokre fene vadak
kozze kyket ihuf ehnyte ees megh zelydeite | Lonek oly mynth baranok

egh efmerwen vrokath ees o a3zonyokath zolgalatoth mutatwan ees nagh
zeretetoth merth elotted vtannad ees keethfelol melleted yarnak tyztoffeg-
ghel iaczado3wan viga3wan ees ekkeppen keferwen alkalmas ideygh

es ymar my myndnyayan ebbe edofkoggyonk a zeretoth zereffyk ees
az yoth kewan3wk Az 1fentol my felyonk hogh ellene ne veffonk hogh myn-
keth zereffon ees my nek3nk aggyon 1oth myndfod3on mynd mennyon myndh
orokkwl orokke Amen ||

XIV. ASZTAL SZENT DICSÉRETE.

asztalnak szent dicherete

3 szent alazatoffagh szerzetes asztalaath ekofeytű dicheri ees fel magasztattya Az szent veztegefeegh tartaaas oteth ighon gyongyozű ees megh veragozűya az szent acitatoffagh otet megh edofeitj ees eerdomofeitj Az alazatof szerzetof nagh edofdon ezyk mert o melto reaya aműt ezyk 13yk ees o nekű a xpűf nyajafkodo baratűya ees o asztalnoka Mert elotte mű vagyon műnd az chriűuf szerzotte kyrol aggyonk nagh halaath

XV. JÓ ÉS GONOSZ SZERZETES.

Jo ees gonoz szerzetofnek dicheretj ees zydalma |

A űo szerzetofnek zűwe kriűuf kerthe Merth o benne plantalta veragoknak zeepfegheeth Merth szent alazatoffagh veragozyk o benne műnth keek viola szeretethnek rofaya tyztafagnak lihoma benne kewelkodnek Szerzetofnek gonozsa műt te rolad mongűonk, telies zűved merogghel ees nagh alnokfaggal mert az enghodetlenfeegh ees az gonoz gywlöfeegh teghod műnd el gyozotth az kewelfeegh megh hatotth ees ekkeppen ordogh bűr kiuel vizon nagh kenra

XVI. SZIZ MÁRIAHOZ IMÁDSÁGOK.

24. *Jegyz.* 1. Az eredetiben itt, cím nincs, valamint a' XVII^d szaknál.

2. A' kezdőbetűk ezen czikkek elején is elhagyvák.

Edos Maria leegh te orok aldomaffal mert sziz vagh szilefodnek elotte sziz vagh szilefodbe ees sziz vagh szilefodnek vtanna Annak okaert aldoth leegh te merth anűya ees sziz vagh. Myndon || Angűaloknak folotte tyztafagofb Apoftoloknak folotte hyttel telyefb Martiromoknak folotte zywednek faydalmawal keferw-

fegőfb Confessoroknak fölőtte zenedetőfb Myndőn zyzeknek fölőtte zepőte-
len tyztafagőfb Annak okaert aldot legh te Algyon tegődeth az en zywem
merth te mőjatta (*igy*) a terőmthő embőre lőth te mőjattad az iga3 mala3tot lelth
A Bynő3 bochanatōth a holth eletőth A zankywetōth (*igy*) megh teerth az őrők
hazaba Amen

valakő tőrődelmefegghel megh gyonvan ez őmadfagot az3onőnk maria-
nak tyztaffeghere o kepe elōtt teerdon megh olwafangőya kentol Byntol va-
lo oldozatōth vezőn |

Alaath adok te nekőd een vram ihőf merth mőjkoron hozyad tereek en-
ghōmeth penitenciarā hozőad fogadal

Alaath adok tenekőd een vram ihőf merth ennekőm tehetfegőth adaal
az idwőffegő3 io3agba veghygh meg maradnom

alaath adok tenekőd en vram ihőf merth ennekőm adaal mala3toth te-
gődet ees ennőn magamath megh efmeretre

alath adok te nekőd en vram ihőf merth ennekőm adal hytōt ees re-
menfeghōth az őrők dichőfegnek vallafara ees megh nőrefere

XVII. SZ. BERNALD HÁLAADÁSAI.

őenth Bernald doctor 1. őennek heeth ergalmaffagarol ekkeppen aad vala
halath mondwan ||

Alath adok nekőd en vram ihőf merth enghōmeth fok byntol megh tar-
tōttal kykben efhettem volna ha megh nem őriztel volna

alath adok te nekőd en vram ihőf merth en megh teerefōmeth el varōd
vala mőjkoron een kegyōtlenfeghōmbe el iarok vala

alath adok te nekőd een vram ihőf merth ennekőm adal tőrődelmeffe-
gōt ees byneőmnek megh efmeretīth mőjkoron en őrōlők vala a bőnnek te-
temenebe |

25. *Jegyz.* Itt féllap üresen maradt.

dichofegnek azzonjá o vígafagnak kyralne azzonjá o kegelmeffegnek ees ergalmaffagnak kwtfere o menűorzagbak fenoffeghe paradichomnak edoffeghe o ifeny orom Angyaloknak dichofeghe zenthoknak vígafaga zizeknek tyzta gyonge te nekod aianlom dichofeghos azzonjom ziz māia ma ees myndon ydobe een lelkomet een testometh telies eletometh halalomath ees feltamadafomath Te aldonth ziz maria zyzen orokke megh maracz ||

V É G E.

26. *Jegyz.* E' következő hat levelnyi, későbbi irás. Sem eleje pedig, sem befejezte. Nyelve 's kivált írásmódja is egészen elüt a' könyveétől.

BESZÉDEK TÖREDÉKE, TISZTELENDŐ SZÍZEKHEZ.

tekelletes zerelmeeth meeg akarandjok heerűznj wr űfennek fegedelme mjat az heerech hazanchba mehetench. Towaba zeretnech keel mynekench az mj ellenfegenchethes űfenerth, mjkench ew mondja az ewangeliomba, zereffetek ellenfegteketh, űol tegetek azoknak kjk titeketh gjlelnek ees űmagyatok azokerth kjk titeketh njomorgathnak ees haborgathnak, hogj legetech az tw athyatoknak fja ű mj menűorzagba wagjon Annak okaerth tyz-telende zjz űgen zjkefes mjnekench az zereteth kjnekwl fenchi űfennek kellemethes nem leheth. Ifenth nem zerethi akj emberth gjlel. Ifenth nem zerethi az kj ifennek parancholathjath meg wtalja az zereteth mjnden űozagoknak gjekere Merth az zereteth nekwl akar mjnemw űoth tegench femith nekench nem haznal, a mw tanvfagwch hejaba walo haa zerelmwch njnchen kj enenmaga az vr űfen. Ooth orzagwl a tefthi zereteth a hol az ifennek zerelme njnchen: Akoron ember tekelletes mjkor zeretetwel teljes de bjzonj zeretethnekwl, bator walakj tekelletfen hjggen, meges az heerek bodogfagra nem iwthhath Wlj űgen nagj az zeretethnek ew űozaga hogj

ha ew meg fogyathkozādik heeaba leznek emberbe az egeb űozagokees haa űelen leend egeb űokees űgen űol vannak | Valakű űűenth nem zerethi ennenmagath fem zerethi Inthlek azerth tegedeth tűzteletes zűz hogű az zerelmhnek műatta egeffewlű awagű zerkezzel a the lathatatlan űegefed iefus criűufhoz ees az ew zerelmebe eegűh. Immar femmĭth ne zerefh azochba kű ez wűlagba vannak eez wűlagnak hwzw woltath kennak alűhad Sűyes kű menned ez wűlagbol: Eez wűlagnak femmĭ wűgagzatalafath ne weged hanem az criűufhoz kűt zerech telűes elmedwel fohazkodűad, gerűedezy kewankodűad, Meg az testű egeffegnek ew zerelmeef az criűufnak zerelmeerth theneked wtalatos legűen, az zeretetnek feebűwel által weretteffel wgű hogű meltan monhaffad Meeg febhettem en zerelmnek műatta Crĭstusba zerethe hugom, halűad a the űegeffednek iefuscristufnak beezedeth, kű engemeth zereh zerettetik az en athűamtwl ees en zeretwm ewthet ees megű űelenthem ennenmagamath ewnekű: zereffed azerth en zerethe hugom ewtheth eez vűlagon hogű ew tegedeth meltholtaffek zerettnű atűa űftennel az heerek bodogfagba Amen ||

ű vronk crĭstuf Jefuf ezenkeppen mond az ewangeliomba, ha vakű engemeth zereh az en bezedemeth tarthűa ees az en athűam zerethi ewthet ees ew hozűaű űewenth ees ew nala lakodalmath thezeenth ees zenth Janos apaftal űg mond Mű zerethűech ĩftenth merth ew elebh zerethe műnketh: vakű zerethi űftenth űmagűa ewtheth az ew bűneűerth ees meg tarthűa eennenmagath azoktwl Een zerelmes hugom zereffed az wr űftenth ees hűad ewtheth a the wdueffegedeerth: Merth az zerelm heerek eleth, ees az gűlefegeh halal ĩften nem akarűa chak bezedel zerettethnű hanem tűfta zűwel ees űo műwelkedettel ĩftenth nem zereh kű ew parancholatĭth meg wtalűa. Az wlű embernek elmee kű űftenth zerethi nűnchen ez felden, ha-

nem menjörzagba merth mýndenkoron az menjeyketh kewanyá. Intlek tegedeth een zerelmes hwgom hogý zereffed aaz wr ýftenth mýndennek felethe. merth ew thegedeth valaztha eez vylagnak eelethe Incab keel íftenth zereethnwch honnem mýnth az mwzýleýnchet. Mýerth! Merth ýften theremtheth az mw zýleýnchet ennen twlaýdon kezeýwel azaz tulýaýdon hatalmawal Mýkenth meg wagýon ýrwan ew theremtheth mýnketh ees nem mýnnenmagoon Nagýob ýokath adoth mýnekwch críftus | honnem a mu' zýleýnch. Annakokaerth az mu' zýleýnchnek felethe zereffek críftuflh hýthfag valamýth ýnchab zereethný ýflen- nel a theremteth allatoth a theremtheneel vethkezik ees ký a theremteth allathnak zerelmeth az theremthenek zerelme eelethe vethj theweleg. Annakokaerth mýndennek felethe keel mýnekwch az vr ýflenth zereethnwch Mondýad kerlek týztelende zýz nagý keuanatoffagal ees zeretetwel críftufrol az en zere-teem ennekwm ees een oneký ký az lýliomokkezeth lakozýk mýglen aaz naap felthamad ees lehayólnak az arnekok Críftufnak ýegefe mond nýlvaban ezeth mýnekwch: Az en zereethom tarfalkodýek en hozýam az zerelmnek kethele mýath ees en ew hozýa egeffwlech ees tarfalkodom az vyzonthvalo zerelmnek mýatta ký elthetik azaz gýenerkedich az liliomok kezeth ees vígadoz az zentheknech fenef ees ýo illatw ýozagok kezeth ees az zýztechnik feregýk kezeth, mýglen az naap fel kel ees lee hayólnak aaz arneko-ch az mýglen ez ýelen valo elethnek arnekí el mennek ees az nap meg ýelenýk azaz az herech bodogfagnak feneflege eel ýe Een zerelmes hugom || Igaf-lag az vr ýflen telýes zýuel zereethný ees ew hozýa telýes akaratwal raga-zkodný ký felfeges ýo: Az felfeges ýoth zereethný, felfeges dýchefeg. Valaký ýflent zereethí ýo az, ha ýo azerth bodog ees Mýneuel ember ýflenth ýnchab zereethí anneval íncab bodog leezen Aaz zerelm az zenthwchnek ýeles ees twlaýdon ýozagoch Críftufba zerelmes hugom annakokaerth mondom

ezeketh, hog ezz vylagnak femminemw zerelme tegedeth criſtus zerelmetwl el ne vala33yon criſtusnak iegese meges kerlek, hogý az the mennyeý yegefednech zerelmerol mwnekench valamith mongý: Mirranak kethelethe ennekem az en zerethem az en emleým kezeth lakozých: az 3ýwnek hele az emlek kezeth wagyon. Azerth az en zerethem az en emleým kezeth lakozých azaz az yegefemnek criſtus iefusnak, o zerelme myndenkoron az emleýmkezeth azaz az 3ýuembe wagyon ees mynd bekefegnek mynd haborufagnak ydeyen en emlekezethemre hozom mynd az yokath kyketh ennekem adoth. Merth engemeth zerethe ees en erethem meg hala ees feel menea menyekbe ees hog en o hozza mennyek naponkenth hyw engemeth monduan. Joyel libanufnak hegerol en yegefem Joyel libanufnach hegerol Joyel meg koronaztatwl Az en iegefemnech o balkeze az en feyem alath wagyon, azaz az zenth lelechnech ayandeka nywgozých enbennē yth ez wylagon, hogý az zenth irafoknak ertelme legen az en elmembe. hog oteth meg ismerým ees tekelleteffegel zereffem ees az iefusnak igya engemeth meg hylel azaz az horyk bodogfagra wyzen En zerelmes hugom keryed az criſtusnak zolgalo leanyth kyth the weled vannak ees mondýad onekých fehelyetoch engemeth wyragochwal ees bathorwchatok almachwal merth az en yegefemnech iefusnak ew zerelmebe ygen meeg korwltham O en zenthfezes hugaym kyth jmmar criſtus myndennek felethe zeretithek ees femmit az ew zerelme feleth nem vettek fehelyetek engemth (igy) thw yo || moquelkedetteknek peldaywal ees mykepen az en zerethemeth criſtus meg lelheffem mwtaffatoch meg ennekem merth en az ew zerelmeerth beteg wagyok: ez zerelm eedes. ez betegfeg io yzw, ez korfag zenth, ez zeretheth tyfta, ez egeffwles zeplenekwualo O thw zenthfezes hugyam fehelyetech engemeth viragochwal azaz thw nyayaffagtochnak peldaywal merth az en iegefemnek criſtusnak zerelmebe

ýgen meg korwltham Týzteletes zýz býzoný athe ýegefednek criufnak zerelmebe koor ees betheg wagý haa oneký zerelmeerth myndeneketh kých ez wýlagon vannak meg vtalandaaz. Býzonýaba athe iegefednek criufnak zerelmebe beeteg wagý, ees az lelký edefkedefnek agýaba fekezel haa oteth myndennek felethe zeretheth, býzoný criufnak zerelmeerth beeteg wagý haa ýncab zereted az mennýeketh honnem ez feldýeketh Býzoný criufnak zerelmeerth ýgen beteeg wagý ees az edeffeges zeretethnek agýaba fekezel haa az zenth myuelkedetechbe heerefh wagý | ees ez feldýekbe beteg Criufba zerelmes hugom ha criufth telýes zýueddel zeretended ees femíth az o zerelmenek felethe nem vetendez: Azon criuf iefufwal az the ýegefeddel menyörzagba výgach. ha criufth telýes elmeduel keuetended ees telýes elmedwel zeretended: mynden kethseg nekwl az menney lakodalmachba o wele výgach, ees oteth az zenth zýzekwel valahoua menend myndenu'th keueted S ha mynden aýtatoffagal, criufhoz ragazkodandol ees eýel ees napal ohozzaýa fohazkodandol ez ýelen walo výlagon. Mynden kethfegnekwl az mennýey palotachba ew uele výgach, ees az zýzechnek feregý kezeth enekeelz oneki edes dýchereteketh mykepen meg vagyon írwan: ký aaz az cristuf eelzh Awagý gyenerkedel az líliomok kezeth meg kernýkeztethel zýzeknek feregýwel the vagý dichefegwel meg ekefwlth veelegen Athe ýegefednek ývtalmikath meg fýzeteed valahova menendez az zýzek tegedeth keuetethnek dicheretekuel ees the wtannad futofnak ees edeffegef eneketh enekelnek Ezeketh zerelmes hugom azerth mondam hogý cristufth myndennek felethe zereffed ees hogý az zerelmenek felethe femmíth ne wefh. Kerlek tegedeth zerethe hugom || hogý cristufnak kýwýle femmí edeffegeth ne heerezh. cristufnak kýwýle femminemw zerelmeth ne kerefh, criufnak kýwle femi zepfegeth ne zerefh. Dee az cristufnak zerelmeerth fýryh cristuf

CVIII

tufnak zerelemerth ohaÿch mÿglen 'ewteth erdēled lathnÿ athÿa ÿftennek ÿo-
gÿan orzaglanÿa Amen

Vg mond vronk criftuf az ewangeliomba zereffed the vradat ÿftenedeth
telÿes zÿuedból telÿes elmedből telÿes lelkedből ees mÿnden ereÿdből Ez hÿ-
geketh zenth doctorok fokkepen magarazÿak elezer ezenkepen maga-
razÿa zereffed athe vradath ıfenedeth telÿes zÿuedból. zereethni ÿfenth te-
lÿes zÿwból, eez, hogÿ a the zÿued egeb allathnak zerelemere wgan me haÿ-
loth legen mÿnth az vr ÿfennek zerelemere, zereethni ÿfenth telÿes lelek-
uel eez. hogÿ az the lelked ees az the ertelmed bÿzonfagba legen, ees
erefh az hÿthbe. Valakı bÿzonfagal hÿzı hogÿ ÿfennel mÿnden ÿo legen
ees ew kÿwle femmı ÿo ne legen, eez telÿes lelkeuel zereethı az vr ÿfenth:
zereethni ÿfenth telÿes elmu^eel, eez hogÿ mÿnden erzeckenfegÿd ÿfennek
zolgalÿanak. Merth az kÿnek elmeÿe ıfennek zolgal, kÿnek ew belchefe-
ge ÿftentel vagÿon, kÿnek ew gondolathÿa azokath gondolÿa a mÿ ÿftenee,
kÿnek ew | emlekezethı arol emlekezÿch a mÿ ÿftenee ez telÿes elmeuel ze-
reethi ÿftenth

Zereffed telÿes zÿveddel beelchen. telÿes lelkeddel edefen. telÿes eered-
del heereffen. wg thouabba. Tanuldmeg keresthÿen ember az criftufth ze-
retned: Dee mÿkepen zereffed vgmon edeffen hogÿ mas zerelemel nee illef-
fel, zereffed belchen, hogÿ meg ne chalaffal zereffed heereffen hogÿ meg ne
geezeffel ees az vr ıfennek zerelemetwl el ne fordwlÿ.

Zereffed vradath ÿftenedeth telÿes zÿwedből azaz mÿnden ÿgekezeted-
bel, hogÿ teneked mÿnden ÿgekezeted ÿftenheez legen awagÿ vezerleffek:
Telÿes elmedből azaz telÿes ertelmedből vg hogÿ mÿnden ertelmed ıfennek
alazÿa veteffek: Telÿes lelkedből azaz belfee keuanatoffagodból, hog mÿnd
keuanatoffagod ıftenzerenth rendelteffek awag regulaztaffek. Telÿes heered-

del azaz kÿwÿlualo mywelketeddel, wg hogÿ mÿnden kwlfew mÿwelkede-
ted engedÿen ÿftennek |

N zerelmes hugom halÿad mÿth mond vronk iewuf az ewangelÿomba ew
tanÿtvanÿnak ebbol ÿfmerÿk meg hog thÿ en thanÿthwanÿm vattok: haa
zerelmetek leend egmalhoz. Mÿnden hÿwek cristufnak thanÿthwanÿ. Merth
mÿnden annak thanÿthwanÿa a kÿnek thanwfagath keeuethj Azerth a kÿ
akar cristufnak thanÿtwanÿa lenni, thanwlÿa meg, hog barathÿat vgÿan ze-
refse mÿnth ennen magath: Az my baratÿchnak zerelme gonozth nem mÿ-
welkedich: Mÿre. Merth az teruennnek telÿes voltha az zeretethe wagÿon
Azerth mondÿa zenth pal, apoſtol: Jarÿathok az zeretethe mÿkepen cri-
ſtus zerethe mÿnketh ees ada ennen magath mÿ heerethench zenthianos apo-
ſtol ees ezenkepen mond. Valakÿ atÿafÿath zerethÿ vÿlagoffagba lakozÿch
ees o benne gonoz pelda nÿnchen valakÿ athÿafÿath gÿleli fetethfegebe wa-
gÿon ees fetethfegebe ÿaar ees nem tudÿa howa megen, merth a fetethfegek
meg vakÿtottak az ew zeemeÿth, haa valakÿ azth mondÿa, zerethem ÿf-
tenth ees atÿafÿath gwlelj, hazug az, ees bÿzonfag ewbenne nÿnchen ees
ÿlÿen parancholatwch wagÿon ÿftentwl, hogÿ, valakÿ zerethÿ ÿftenth, ze-
refse az ew atÿafÿath ees Valakÿ nem zerethÿ az ew atÿafÿath kÿth | laath az
vr ÿftenth kÿt nem laath mÿkepen zerethetÿ, ees salamon ÿg mond. Mÿn-
den ÿdeben zereth a kÿ bÿzon barath leend ees embernek barathÿa zÿchfe-
geben lachÿgmeg zenth Agoſton doctor ees ezth mondÿa emberth meg geezh
emberj boldogfalgal pokolbeli erdegeth meg geezed ellenfegednek zerelmewel:
Dee maga zerelmeſ hugom az ÿften zolgaÿ kezeth nem kel teſti zerelmeinek
lelethi hanem lelkeÿnek Semmÿ ÿftennek kellemetefbh nÿnchen az zerethet
ÿozaganal: ees femmÿ erdegnek keuanatofb nÿnchen mÿnth az zerethetnek
meg oltafa Az zenth zerethethe femminemw gonozpelda nÿnchen: Mÿnden-

nemw hÿw embõrth the atÿadfÿanak ÿtelÿ lenni. Emlekezzel meg rola, hog eeg meftõr teremteth mÿnd nÿaÿan mÿnketh A Bÿzon zeretethbe nÿchen (*igy*) gonozpeldanak keferwfege Tyztelendee zÿz az atÿafÿw zeretethbol ÿfmered meg mÿkepen ÿwthach az ÿfteni zeretethre. Mÿkepen az zereteth az elmeth fel emelÿ, azon kepen az gonoffag el merÿthi. Sem ÿftenth nem zeretheted bÿzonfagal atÿadfÿa nekwl fem atÿadfÿath ÿftennekwl. Bÿzon zerelmed wagon haa baratodat ÿftenbe zereted ees ellenfegedeth ÿftenerth: Mÿnere bew leendeez ||

27. *Béfejező jegyz.* 1) „Leendesz“ szónál fogyatozik meg ezen tisztelendõ vagy tiszteletes szûzekhez intézett, és némelly helyén szigorúnál szigorúbb tanítás. Béfejezője kiszakadt a' kötetbõl.

2. A' ki ezt irá nem vigyázott az egyik sorból másikba vitt szó megszakasztásánál annak gyökere, azért e' lenyomatásnál sem lelhető annyira, miként az I-tõl — XVII-tig folyókban, mellyek emberei a' gyöknél elválasztást hivebben megtartották.

S O R V Á N Y

ezen EGYHÁZI VEGYESKÖNYV' elévült szavai és szókötései közõl.

1. Szerkesztõ ide is inkább a' mai írásmódot választá.

2. Hivatkozás e' lenyomat lapjaira van. Az eredetinek 8czad rétû levelei itt számot nem kaptak.

3. E' sorvány csak figyeltetésül akar lenni, hogy a' bővebben belémerûlni kívánó itt is több nyelvtani rejlemre találhat.

A, Á.

ábráz, LXX. lap.

ábráz, uronknak képét ábrázát láthatnája, ... mi ábrázu avagy mi szabásu volna, LXXVIII. l.

abrocs, abroncs, XXII. l.

addeegh XVIII. l. = ad deveg. L. l.

addiglan, XXXVII. l.

agyon verettetõl vala, LXVII. lapon, csak annyi, mint agyodat verték: Ma: agyon verni, lõni = halálra.

ajánlanája, XII. l.

ajojtatus lélek, XV. l.

ajojtatus doctor, XXXVI. l.

a'ÿtonkeed, XXVIII. l. = ajtónként.

akasztani, megakasztani magát és felakasztani, egy értelemmel, XL. l.

akarnáják, LX. l.

alkassatok nekõnk ennõnk hogy egyõnk, XXVIII. l.

- állap, igéül LXVIII. l. ellenöd állapának. — állapotának, XL. l. *állap*, ige után: állap-od-ik. — állapoték, XV. l.
- alás, alejták hogy álomnak alásáról szólna, XCI. l.
- alíhad, alíhad. CIV. l. alítsad.
- aláztoosság, LXXX. l.
- alázatus, XXXVII. l.
- alság, XXXIII. l.
- alitom, alítom, XC. l. Ma: állítom.
- állat, emböri állat, LIII. l. ens humanum.
- állat, LXX. l. atyának egyetlen egy fia és ő állatjának ábrája.
- Amburus, XXXVII. l.
- anne, XV. l.
- annera, mennere, IX. l.
- apolgatás, LXII. l. = hamis czirogatás.
- apolni, megapolnája, XXXIV. l. = csókolni hamisan czirogatni.
- apród (aprod) C. l. = tanítvány.
- arczel be esék, XXXVI. l. esett volna arceel.
- arczwl csapás, XXXVII. l.
- arne k, CV. l. = árnyék.
- ártandóság, soha ő szájában ártandóság nem lelettetett. XIII. l.
- aszszony állat, LXVIII. l. — a 33 onnyallath, LXXXIV. l.
- aszszon nép, LVIII. l. LXI. l.
- aszszonyállat, VIII. l.
- asztalnok, CI. l.
- athod, LXXVII. l. annyi lesz, mint: hatod.
- avolt, megavolt, LVI. l. = avult.
- barran, L. l. XLIV. l. = bárány.
- batorohad meg, XXXI. l. bátorít-sad meg.
- beiettem XVIII. l. = *bejöttem*, beivettem.
- békélik vele, LX. l. = nyájaskodik.
- békélkedés, X. l.
- belcse ség, CVIII. l. = bölcseség.
- belsee, = belső, CVIII. l.
- bennedön, gondolván ő bennedön XC. l. = ő bennetlen.
- Bertalam, III. l.
- bestye, = bestia, LXXXI. l.
- betegl, betegel, beteglik, Lázár beteglik vala, XC. l. — hallotta volna hogy beteglenéjék, XCI. l.
- bines, bynes, LXXXIX. és XC. l. XXXIV. l.
- binökbööl, = LXXIV. l. = binökből.
- byzon embör, XXXIII. l.
- bizong, XLII. l. Talán olyan, minő, Tatrang, pisztrang, korong, dorong.
- bizonyába, CVII. l. = bizonyára.
- bizonyában csodálatos, LXXXVIII.
- bizonság, CIX. certitudo.
- bizon hit, VI. l. biz-ó után biz-m, biz-am. Tehát bizamhit.
- bizon barát, CIX. l. ma: bizonyos, biztos.
- bizon imádkozó, LXXXIII. l.
- bódog, CV. l. — Bódog aszszon, II. l. XXVIII. l.
- bosszúbeszéd, LXIII. l.
- Böjt máshó I. l.
- bön és bűn, XXIX. l. LXIX. l. = bün.
- bönbe leletött, XLIX. l.
- bönös, XXXIX. l.
- buzgóságos ajéjtatosság, LXV. l.

B.

- bajnak, XXIV. l. = bajnok.
- bánatus, LV. l.
- bánatsérelem, LXVIII. l.

Cz, Cs.

- czucza, czuczával megöklelvén XCV. l. LXXI. l. vitézi czuczával.

csénál, LXXX. 1. hajlokot csénál-
nom.
cseppenet, LXXI. 1.
csordájok őrizvén, XCVIII. 1.
csudálatus, VI. 1.

D.

Dalida, = Dalila, XLI.
dicsesség XIV. = dicsőség. CV. 1.
dicséséges = dicsőséges VII. 1.
disztelemb, diszesb, LIII. 1.
drágalatus, XVI. 1.

E, É.

édességes XXII. CVII. 1. — édessé-
ges születtem, XIV. 1. — édessé-
ges fiam XVI. 1. — édességes VII.
1. — edességes anya, édességes
fiu, édességes anyám, XII. 1. —
édességes szeretet, CVII. 1.
édességös, LXXII. 1.
édesden, nagy édesden szolgáltalak,
XI. 1. — édösön, XCIX. CI. 1.
édeskedés, lelki édeskedés ágya,
CVII. 1.
édösködés, LXXIX. 1.
édéglen, LXXIII. 1.
egészség, ő benne egészséget nem ha-
gyának, XXXVI. 1.
egészség, LXVIII. 1. Itt sem *valetudo*
értelmében, hanem = épség.
egyetömbe, LVIII. 1.
egyetembe, VIII. LXXV. 1.
egyetöm, egyetömbe, V. 1.
egyetömbe, hussal egyetömbe, L. 1.
egyeb, LIII. 1. Személyre értve.
egyebén előttem belé megyen, = más,
LXXXIX. 1. De az hibás, mert „egyéb“
Erdélyben meg dologra értetik, nem
személyre.
egeb fíjon eelvaltani XIII. = egyéb
fion fiun elváltani.

ee gűh, CIV. 1. Ma volna: együlj.
ehnyéit, XXV. 1. Ma: enyhít.
ékességös korona, XIV. 1.
ékosságös haj, XXXIX. 1.
ékesültél, XVI. 1.
ékesült, megékesült vőlegény CVII.
1. Ma: felékesített.
eleszer, CVIII. 1. = előszer,
eleven viz, LXXXII. 1. = élőviz. A-
lább így is.
elezteb, XLIV. L. LXVII. = előztéb.
elyetén, XIII. 1.
el bэфut, C. 1. *el* is *bé* is, jelentéssel
erősbül e' mondat.
előepeség, másod epeség, har-
mad epeség 'stb. XCIII. XCIV. 1.
elő oka, másod oka, XLIII. XLIV. 1.
elein, LXVII. 1. = a' keresztfának
elején, előhasábján, élén. Kés éle
is hát, annak eleje.
éltödiglen, XCVI. 1.
Elséböt, LXXVII. 1.
éltessön, megvigasszon és megéltes-
sön, LXXVIII.
éltet, én őtet éltettem emléknek te-
jével, XI. 1.
elevente harmad napon feltámadok,
LIX. 1.
előne jötenek, előne állának
XXXVIII. 1.
eembewr, XIII. 1. = émbür.
embewrj nemzet, XV. 1.
emekezet, VII. 1. Első fok? Emle-
kezik, másod fok? — megemlékü-
zet, LXV. 1.
emle, XI. 1. = emlő, emlék kezeth
CVI. 1. = emlők között.
emlet, emlők kik xpū, emleték,
XCVIII. és őtet emletted, XCIX. 1.
emlők kik nem emlettenek XLIX.
lap.
ennedvaló, XVIII. 1. tehát: ennem-
való, ennedvaló, ennievaló.

ennettova, XI. l.
 ennönmagam, CII. l. ennenmaga,
 CIII. l. — ennenmagát CIX. l.
 engödel, LXXX. l. Ma csak: engede-
 lem.
 enh, enho, megháborodék én szívem
 avagy én enhom, XLV. l.
 ere, IX. l. = eró, férfl. Még erók is
 halálotat megsiraták XIV. l. = fér-
 fiak is. Emb-er szónak végső er ra-
 ga. És látjuk hogy gácsér, kácsér
 szóban is ér, a' himét, kanát teszi.
 erek fokság, XXI. l. = örök fogság.
 erőkség, XVI. l. = örökség.
 eereddel, CVIII. = éró, éróddel.
 erdeg, CIX. l. = ördög.
 értetni, L. l. = hogy elérje, addig
 érjen.
 erem, XIV. l. = öröm.
 érdömlét, LXXIV. l.
 ergalmaz, LXXIII. l. = ergalmazij,
 ergalmazj, ergalmazz.
 eról, erewl, V. l. Ma: örül. Ere-
 ké, V. l. Ma: örökké. Ere k Iŕen,
 VI. l. Ma: örök.
 ergalmas, LIV. LXX. l. ergalmasság,
 LXVIII. ergalmasságus, LXXI.
 eset, a' nap esetre közelget, XV. l.
 embörnek esete, XXII. és baráto-
 mat esetre vontam, LXXII. l.
 esmég, XXXIV. LVII. l. — esmég jö-
 ve, LXXXVIII. l.
 esmegént, LXXXVIII. l.
 essém, le essém, XLIX. l.
 ew, miképen szenvedhet anyai szív
 enne sebeket ew = el. X. l.
 ew = eó, ój, éj, ewnek ew vadában
 LXII = éjnek ó sűrű setétében. Sze-
 retetnek könvei legyenek ew ý (éji)
 és napy kenyereim, LXXI. l.
 ewlek, míg ewlek = míg élek XVII. l.
 ét által, mynd eeth által, LXII. l. —
 eethen eczczaka, XXXIX. lap.
 EGYHÁZI VEGYESKÖNYV, 1506.

Kászon Ujfaluban 1841b. hallám, „de
 csak egy ét sem kellene e' fogadóban
 maradnom.

étetik (krisztus), emlékeztetik, VI. l.
 étök, LVI. l. = étek.
 éviglen, XXI. l.
 ezert, C. l. Ma: ezeret.
 ezképpen, XLVII. XLVIII. l.
 EZÖKBELŐL*) megtecczik, XXV.
 XXII. l.

*) E' hajdani ragozat csak e' két lapon for-
 dul itt elé.

F.

fájdalm, LXVII. l.
 fe ellenség, XCVIII. = fő.
 feel vetee, XV. l.
 feeld, XV. l. feeldi, CVII. l. = föld,
 földi.
 feelű, ne félv, LXXVI. l.
 feeriem, feeried, LXXXIII. l.
 feieer, = fejer, XLIII.
 fejedelm, fejedelmről fejedelm-
 re, XXVI. XLI. l.
 feköték, nem: fekteték, L. l.
 fekszőn vala, LXI. l.
 felee, XVI. l. = feléje.
 felelmék, megh felelmeek, XLVI. l.
 feles, V. l. = felső, vagy magyaráz-
 ná: felesen van, azaz: bőven.
 felpap, LXXV. l. = főpap.
 felsceg = felség, LXXVI. l.
 felscegnék fiának, LXXVI. l.
 feselhetetlen és elválhatatlan öröm,
 XXVIII. l.
 félelm, megüté mind őket félelm,
 LXXXII. l.
 fest sidók, XXVIII. l. = főbbest si-
 dók.
 fesvén, XXVIII. l. = fősvény,
 feszejt, feszeit, LXVII. l. Ma: feszit.
 feszóhed meg, XLV. l.

fig, mellette *figh* volt, LIII. l. látáfiát *figvén*, VIII. l. = függ.
fijw viz, XVIII. l. = *firis viz*.
fió, V. l. *fyonkon*, XLVII. l. = *fin*, *fyonk*, LXXXVI. l.
firfiju, LXXXVI. l.
folyamúak, *folyamjak*, LXXIV. l. *folyamok*, *folyamsz*, *folyam*, ige után. *Folyamonk*, is: *folyamok*, *folyamsz*, *folyam* igére, mutat, VI. l.
foganatus, LXXI. l.
fogásakoron, XXXV. l.
fogladdat, LXXII. l. Mutat: *fog*, *fog-ol* ige után *foglad*, és *foglad-ol* igére is, honnan: *fogladdás*, *fogladdat*. Ilyen: *omol*, *omlad*.
fogtat, néped *miath (által)* megfogtatol *vala*, LXVI. l. megfogtaték, XXI. l.
fogyatkozik, *szólnia* megfogyatkozott, X. l.
fordoh engöm, LXXI. l. fordíts engem.
fordojtani, *valahová* magamat *fordoytom*, LXXI. l.
fordojtó, nép *elfordoytó*, XLII. l.
föl, XXXIV. = *fil*, *fül*, *bemene fölébe*, LI. l.
förtözlni, XL. l.
fuldaltatik, XLV. l.
furat, L. l. *hogy a' furatot ő lábaival megértették*. És LI. l.
futamék, XLVIII. l. Tehát: *futamok*, *futamsz*, *futam*, ige volt. Onnan *futamodom*, 3d *gyaporzás*.
futos, *utánnad futosnak*, CVII. l.

G. Gy.

gádor, LXXXVIII. l.
gyakdosták, LIX. l. = *büködték*, *szurkálták*, *döfték*.
gyarató, *gyárató*, *világnak gyaratója*, XVII. l. = *gyártója*, *Dunántul*: *lent kendert gyaratnak*.

gyarló vagy *sírásra*, LV. l. = *járuló* *sírásra*.
gyarlóságos élet, LXXII. l.
gejtél = *gyejtél*, V. l. *gyüjtél*.
genyett beszéd, LXVII. l.
genyett lator, XIII. l.
geridöz, LXXXVI. l. Ma: *gerjedez*.
gewrnű, XII. lap. *sajtóvétség*. kell: *gewznű*.
gyakorság = *sűrűség*, *tövisnek gya-* *korságával fuldaltatik*, XLV. l.
gyeker, CIII. l. *gyöker*.
gyengeséges, VIII. l.
gyenyerkedel, CVII. l.
gyenyerrü láb, LXVII. l. — *gyenyerrü test*, LXVI. l.
gyezettetik, XXIV. l. *sonha meg nem gyezettetik*, = *győzetik*.
gyílel, CIII. l. *gűlel* = *gyülöl*.
gyimelcs, VI. LXXII. l. = *gyimölcs*.
gondvisele, *gondviselője* = *gondviselője*, XV. l.
gyolkosság, XLIV. l.
gyójt, XLIII. l. = *gyűjt*.
gyöngeségös, LXXXIX. l.

H.

ha, XCV. l. Ma: *midőn*, *mikor*.
Ha, mensis. *Szent Györgyha*, I. l. *Pin-* *kösdha*, II. l. *Szent Ivánha*, II. l. *Sz-* *Jakabha*, II. l. *Kisasszonha* III. l. *Mind-* *szentha* III. l. *Szent András* III. l. *Karácsonha* IV. l.
haz, XVI. XXVII. l. = *ház*.
haborultatik, LXX. l.
hagyás, *urnak hagyása miatt*, XXX. l. = *keményebb mondás*.
hagyapának órczájára, XXXIX. = *pökének*, *hagyapék a' földre*, LXXXV.
hagyaptaték arczul, XIX. l.
hagyitván, *hagythván* XL. l. Ma: *hajitván*, *hajtván*.
hagyni, *meghadni a' bint*, XL. l.

há. 2. (ha)

- hajlok, LXXX. l. Ma: hajlék.
hajnyevés, LXVII. l. = hajkiszaggatás. Ilyen, a' kendernyevés.
hala szerét, azaz: halála szerét, XLVI. l.
halaal, XVI. l. = halál.
haláltalan, LXX. l.
halatt, XCH. l. = halott.
halattáymbol feltámadok, LV. l. *halattaim* tehát minden elhalt tagom.
hallanéjék, LVII. l. = hallanék.
hálnem, XI. l. *sajtóvétség*: kell: halnom.
halotta, halottaiból, LIX. l.
hamarság, XCH. l.
hanyatta fekszik, XX. l.
hanna'ya, hagyná, XLIV. l.
harangoztatni, harangot harangoztatának, XLVII. l.
harmad hora után, XLVII. l.
harmad idő, kilenczed idő, XX.
harmad óra, hatod óra, LXIII. l. napnak kilenczed óráján, LXIV. l.
harmicz, XV. XXI. XXVIII. XXXIX. XL. l.
hasonlatos, LXVII. l. — hasonlatos ehöz, LXXXVII. l. — hasonlatos bosszuság, LXII. l.
hasogatást teszön minden írásokról, . . . hasogatnája az írásokat, LXXVI. = forgatná, fessegetné. Onnan: hajszálhasogatás.
hatalmazik = elterjed. Azoknak szava hatalmazik vala, XLIV.
hát mögöl, ann'ya vala hathmögöl, XLVIII. l.
hatod hora koron, XLVI. LXXXII. l.
háziglan, XVIII. XXVIII. l.
heeressen, CVIII. l. = erősen, teljes eereddel heressen = teljes éreddel erősen.
heerethench, CIX. l. = érettenk, érettünk.
heeriz, heer'yz, CIII. l. = óriz.
heit, álnak és heit Judás, XXVIII. l.
hejít, hejítok, o hejítok, LXXV. l.
helyt, ahelyt, XXXI. l. = helyet. Székely ajakon, ma is, *ahelyt, ahalyt*.
hen szerető fiam, X. l. = én.
hereech heerek bódogság, CIII. CV. l. = erek, örök.
heres, heeres, CVII. l. = erős.
herezz, ne herezh, CVII. l. = ne érezz.
hetfe, hetfeen, XXVI. l. = hetfőn.
heuságos nyugodalm, LXI. l.
heuságus szólás, XXIII. l.
hijedel, hijedelnekül, LIV. l. = enyhület. Ugyanazon lapon: anyjának minden hiedelme.
hijedelem, IX. l. = hívedelem, hívesülés.
hijedelnekül, LIII. l.
hige, ez h'geke, CVIII. l. = ige, ez igéket.
hiszön, ki hiszön en bennem, XCII. l.
hitság, CV. l. = kábaság.
hiün, benne hywn, LVIII. l. = hün, hitt.
hivolkodó ige, XXIII. l.
hivöhed meg, LXIX. l. hivesítsd meg, hűtsd meg.
holmint, XCI. l. = mintegy.
holott, LIX. l. *hová* helyett.
holt eleven, XV. XVIII. XLIX. l. = holt élően.
hozijád, IX. l. Ma: hozzád.
hölel, meg hölel, CVI. = ölel. Tehát áthölelni = hövölni, hevölni. Megölni = megövölni.
hörök bódogság, CVI. l. = örök.
hug, anyjának hugai, XLIX. l. Tahát nem csak férfinak volt: huga.
huztatik, XXXVI. l.

huszonnegyed rész, LXXV. l. nem:
huszonnegyedik.

I. J.

ide, CIX. l. = idő.
idő szerént, LXXXVIII. l. Ma: időnként, időről időre.
idvezejté, idwezeytenk, XXXVI. l. = idvezítő.
idvözóhön, XCIX. l. = idvezítsen.
ifiu lean, XCVIII. l.
igasságba kereső, LXXII. l.
igazojtá magát, LXXXVIII. l.
igazojtván, VIII. l. Ma: igazítva.
yghe, LXXVII. l.
il en jobbom felől, űl, LXXXVII. l.
ile, leűle, ylwen székibe, XLVI. l.
űmaar, LXXXVIII. l.
űmad, LXXXIII. l.
imáda, XXXII. l. Ma: imádkozék.
incsólködik, XXIII. l. mai: „iparkodik“ értelmében.
ingen sincsen mivel merejtenéd, LXXXII. l. = ingyen.
inh, inhodnak keserűségével megfo-gyátkozni hagysz, LIII. l.
űnnep, LXXXVI. l.
irsályom, LXXXVIII. l. — irsajom. LXXVI. l. = jerusalem.
ysogh, XXXIX. l.
űsten, CVIII. l. istem, LXXIX. l. = isten.
istenbeli gondolat, LXXXI. l.
istenneel, LXXVII. l.
istentel űstentel, CVIII. l. = istentől.
iszamodék, megiszamodék lelkében és megszomorejta ő magát... esmég megiszamodék ön benne, XCII. l.
iszóges szent Péter, I. l.
ítik vala, űtyk vala, XLVIII. l.
itt, yth, LXXXII. l.
ivölt, azok űwoltnek, XLIV. l. —

ivölt, ywoltne awagh reada = riada, XLIII. l.

űwle, = üle, XVIII. l. ewle.

janus, Ime te fiad Janus, és Janusnak monda, Janus vele öszve, LV. l. janus, XII. l. aranyszájú sz. ianus, XXXV. l. ianus evangelista, XIV. l. ianus, XV. l. szent ianus, XXVII. l.
jász, Samson Jazoknak kezében, XLI. l. Philistaeus.

űe = jó, CV. l.

jejjel = jövel, V. l.

ielönt, LXXVI. l. jelönt Simonnak, LXXVI. l. Meg, nélkül.

ieronimos, XXIV. l.

jevejáró, XVII. l. = jövőjáró.

io, yo, = jó, LXXIX. l.

jog, keresztfának jogján, LVII. l. = ma: jobbfelén.

jog, iesusnak iogya, CV. l. = jobkeze.

iogya felől, jogja, XXXIX. l.

tohok = juhok, LXXXIV. l.

űokat, = ivókat, CVI. l.

jool, XXVI. l.

jöjvel, jövel, CVI. l. = jövel.

eljövötödöt, XXXII. l.

jndula, XVIII. l. = ivindula.

jutalm, XXX. l.

K.

kajált, LXXXIV. l.

kaszdagulni, LXXX. l.

kazdagságos, LXXX. XCIX. l.

kárhozat = sententia, XLVII. l.

károml, megkáromlyak vala, XLI. l.

káromlani, XXXIX. l.

kealta, keáltás, LVII. LXX. XXXIII.

kedeglen, LXI. l. kedeeglen, XLIII.

l. kediglen, LXXXIX. LXXXII. l. = pediglen.

kedég, LVIII. LX. LXXXIX. l. kedeeg

= Ma: pedig.

- keed**, hatvan keed föld, LXXV. l. = keved.
keek viola, CI. l. = keveg.
keel, LXXX. l. = kell.
keen, = kín, XXXIII. l. keen vallás, XXI. l.
keep, LXXVIII. l. = kép.
keeth = két, XVIII. l.
keez, XV. l. = kéz.
kegyelmesség, LXXIII. l.
kegyösségős, LXXIII. LXXIV. LXII. XCVI.
kehel, veven a' kelhet, XXIX. l.
kellemetős, LXXII. l.
kellendő, nyájaskodásom legyön neköd kellendő, LXXI. l.
kemenséges tevis, X. l. kemenségős, LXIV. l.
keménben, L. l. Ma: keményebben.
ken, VIII. l. Ma: kín.
kenw hullatás, XV. l. kenő = keny, kenív.
kenyeer, LXXVI. l. kenyér.
kenyereletős sirás, XV. l.
kenyerül, LXVIII. l. = könyörül.
kenyeröletes, XVIII. l.
kenyő, XII. l. = könyő.
keresewkre, XVII. l. kéréseükre.
kerník, kernűk, CVII. = kernyék, környék.
kernyülálló, XIV. l.
kesereő, XII. l. kesereőséges sirás, XVIII. XIV. keseriü, IX. l.
keserő, XXI. XXII. l. keserő serás, LXI. l. keseröltébe, XXIX. l. sajtóvétség ott: keseröltebe.
keserőség, LXVI. LXIX. l.
keserőségős, XCV. LXXIV. l.
keserőségős, CII. l.
keserves anya, keserves szíz anya, VIII. IX. l. Ma inkább: kesergő.
kesödelmes szivü hitelre, LXXV. l.
- keszenet**, LXXVIII. l.
ket feleel, XVI. l. két felöl.
ketel, CV. l. = kötel, kötél.
ketelet, v. ketelék, = kötőlék, CVI. l.
ketheegh, X. l. = kedég.
kette, kettétől támadott, XXV. = kettő.
ketezvén, XIX. l. kötözvén.
kevet, nagy kevet, XV. l. = követ.
kevánat, LXXVI. LXIX. l.
kevánatos orcza, LXIII. l.
kevánatosság, CV. CVIII. l.
kevánatosságos, XXXIX. l.
kevánatus, XXXIX. LXVIII. l.
kevetni, XVIII. l. Ma: követni.
kezdetik, VII. XCVI. l. Nem: kezdődik.
kezkene, kezkenével, XV. l. = kezkenő.
kértetik, megh keertetyk, XLIV.
késértvén ötet hogy vádolhatnáják, LXXXVIII. l.
készerejt, LXXVI. l. *v* vagy *j* kihagyva.
kételen kel, LXXX. l. A' mai ránk-sulyosult: Muszáj.
kévanatosb, CIX. l.
ki, LXXXI. l. 's több lapon olly szó-kötésben is áll, hova ma: *melly* tétetik.
kicsinded isteni jóság, XXII. l. kicsinded nyugodalm, XI. l. — kicsinded sereg, XVI. l. — kicsinded vétközet, XXII. l. — kicsinded bin, XXIII. l.
kietlem, kyetlembe, LVI. = kietlen.
kisded vétök, XXIII. l.
kilemb kilemb, LX. l.
kinyebehed, XCV. l. = könyebbit-sed.
kirtöt kirtölének, kyrt, XLVII. l.
kivánat, LXXV. l.

- kivülvaló mivelkedet, CIX. I. Ma:
külső.
- kűsdedök és nagyok, XXXII. I.
- kolos aszszon, Scholastica, I. I.
- koppasztó hel, Golgotha, XLVII. I.
- koronázat, LXIII. I.
- koronkéd engömet megörizz, *ko-
ronkéd* te hozád vigyázzon, LXXII. I.
- kór, XXXII. I. a' lélek kész de a' test
koor.
- kórul, megkórultam, CVI. I. — kó-
rul, megkórult, kórság, XCI. I. =
betegség.
- kew koporsó, XVI. I. = kevé.
- kewees, XXX. I. kev, = forgás e-
ves. = forgásos, kettő együtt a' mi
igen kevéssé tesz.
- kölczönző, XC. I. = kölcsönadó.
- kölk kecskék, LXXXV. I.
- kewves szem, XV. I.
- könyörgetni, könyörgessed és őriz-
zed, LXXII. I.
- könyörület, LXV. I.
- körömlés, LXVII. I. köröm-öl ige
után, melly összehuzva: körmöl.
- kössebéjteni, LXXII. I.
- kötőlék, LXV. I. mirrának kötőléke,
LXXI. I.
- közep, egyiptom népének közepiből,
LVI. I.
- kezewel, XIX. I. = közöl
- közzól, XLIII. I.
- kulcsolá kezeit, VIII. I.
- kuldus, kuldul, LXXXV. I.
- külsee, CIX. I. = külső.
- kuta, Jacobnak kuta, LXXXII. I.
Majd: kutya, ma: kutja.
- L.**
- lakodalm, hogy en szivem legyen
teneked örök lakodalm, LXXI. VI. I.
- lakozék, azon helyen lakozEEK keeth
napon, XCI. I.
- látásmiat = látás által, XLVI. I.
- lean, XII. I. Mária mint fiuszült is,
magát le annak mondja.
- leány kenyergés, IX. I.
- leelé őket, = lelé, XXXIII.
- leegh, Idvezlégy, LXXVI. I.
- leen, XIX. I. lev-en.
- lelet, CIX. I. nem kel testi szerelm-
nek leleti hanem lelkinék. Lel-és
= lelet.
- leletik, LXVIII. I.
- lik, likaszt, LVI. I.
- lovagos vitéz, XLVIII. I.
- lól, LXVI. I. lél, levél.
- M.**
- magasztatás, köröszte felmagasztá-
tása, III. I. — felmagasztassuk;
V. I. felmagasztatja, CI. I.
- malaszt, XVI. LXII. LXXX. I.
- maradék, esztendőimnek megmara-
déki, LXXII. I.
- ma ar = már, XXXV. I.
- mariam osta vala XV. I. Azaz: Mária
mosta vala.
- ma stan, LII. LVII. I. = most, mostan.
- meddő, meddü, LXXXVII. I.
- megesméret, CII. I.
- meegh foszta, XVI. I.
- meghalvása, LX. I. meghalvám,
meghalvád, meghalvása.
- meghíhatatlan, LII. I. = visszave-
hetetlen, változhatatlan.
- megleltetnéjék, XXXI. I.
- megnyitta, = nyitotta, LXXXVII. I.
- mélségős szeretet, LXVIII. I. mél-
ségős víz, LXIX. I. mélységős
szomorúság, LXVI. I.
- méltalan, LXV. I.
- méltoltat, szeressed, hogy ő tége-
det méltoltassék szeretni, CIV. I.

- m e n e k á r m e n e j ó s á g , XXV. l.
 m e n e t t , b e m e n e t t a ' v á r o s b a , XXVIII.
 m e n t h e t n é j e , LVII. l. = menthetné.
 m é r t é k h e t e t l e n , LXIX. l.
 m e v e t , XI. l. Ma: nevet, álsággal m e v e t , XXXIII. l.
 m e g m e v e t i k , XII. LVII. l. m e g m e v e t t e t i k , XCIII. l. m e g m e v e t é s , XX. l. Ma: kinevetés, németesen. Amaz, magyar.
 m e z e i t e l e n , XXXVI. l.
 m i a t , k e z e i t v e r ő m i a t á l t a l s z e g e z n i , LI. l.
 m i a t t a , h o g y e n n e k m i a t t a , LXIII. l. Ma: általa, prophetak miatt: XCIII. Ma: által.
 m ű g l e n , m i i g l e n , XLIV. l. m i g l e n LXX. CV. l. m i g l e n a d d i g l a n LI. l.
 m i g l e n t i k k é t s z e r s z ó l n a , XXXI. l. m ű g l e n t ű k k e z c z e r .
 m i e l k ö d e t , LXXII. l. m i j e l k ö d e t , LXXIII. l. m i v e l k ö d e t , XXIII LXII. LXV. l.
 m i v e l k e d i k , g o n o s z t n e m m i v e l k e d i k , CIX.
 m i n d e n e s t é l f o g v a , IX. l.
 m i n d ö n n e k f ö l ö t t e , LIV. l. Ma: m i n d e n e k f ö l ö t t v. felett.
 M i n d s z e n t n a p j a , III. l. N e m : „ M i n d e n s z e n t e k “ m i k é n t m a h i b á s a n i r j á k .
 m i n e n m a g u n k , LXXXIV. l.
 m i n n e n m a g o n k , CV. l. i r v a o t t : m ű n n e n m a g o n .
 m i n é v e l , a n n e v a l , CV. l.
 m i n e m a d a t i k j ó é r t g o n o s z , = m i é r t ? LV. l.
 m y n e m h a z u g ? XXXIII. l. Ma: m i l l y e n ?
 m i k o r t , XII. l.
 m i r e , IX. l. Ma: m i é r t ?
 m o n d , e z e n k é p e n m o n d , CIX. l.
 m o n n o f é l , IX. l. Ma: m i n d a ' k e t t ő , m i n d k e t t ő .
- m o r z s a s z é k , LXXXV. l. Ma: m o r z s a l é k .
 m ö n e k ö n k , XL. = m ű v. m i n e k ű n k .
 m ö v e l k e d e t , m ö v e l k e d e t t e k , CVI. l. = m i v e l k e d e t e t e k .
 m u l , e l m u l v á n J e s u s LXXXV. l. = m e n v é n t ű n e d e z v e .
 m u l n i , p a r a n c s o l a t o d n a k u t á t e l n e m m u l t a m , XXXII. l. Ma: p a r a n c s o d n a k u t j á t e l n e m m u l a t t a m .
 m u l a t n i , é l e t ö m e t b i n b e n e l m u l a t t a m , LXXIII. l.
 m u l n é j é k , LIX. l.

N. Ny.

- n a g g y a l t ö b b e n h y w n e k ó b e n n e = h i v é n e k , LXXXIV. l.
 n a l a d n e k i ű l , XVI. l.
 n a p e e g l a n , n a p i g l a n , XLIII. XXIX. l. h a r m a d n a p e e g l a n , XCIV. l.
 n a p o t e s t e e g , XXVI. l. e s t é i g .
 n y a k o n ö l e l é , XLVIII. l.
 n y a v a l y á s a n y a = k e s e r g ő , LIV. l.
 n y a v a l y á s s á g , LXI. l.
 n y a v a l y á s s á g o s , XXXVIII. l.
 n e e g h f e l ö l , LIII. l. = n é g y .
 n e e p h , XLIV. l. = n é p .
 n e e z n i , XXXIX. l. = n é z n i .
 n e h e z e l . n e h e z e l v é n h o g y a ' t o l v a j n a k s z ó l n a , i g e n m e g k e z d e n e h e z ű l n i LIII. l. Ma: n e h e z t e l v é n .
 n e k e n c h , t e g e n c h , CIII. l. = n e k ű n k , t e g y ű n k .
 n e k y w l , n e k y w l e n , XVIII. l. n e k i ű l , IX. l. = n e k i v ű l , Ma: n e k ű l , n é l k ű l .
 n e k ö l , b e s z é d n e k ö l , g y m e l c s n e k ö l , g ö m ö l c s e n e k ö l , XXVI. l. b i n n e k ö l , XXX. l.
 n e k ű l , LXVI. CX. l. B i h a r b a n m a i s ű g y , m á s h o l : n é l k ű l .

- nemes asszony, XCIV. XCV. 1. sz. Mária neveztetése.
- nemes kenet, LIX. 1.
- nemikorth, XXXI. lap. Nemikorttanejtványinak, nemikortt fíjainak mondván.
- neminemő, LIX. 1.
- néki, az ott állókban *nékik* hallván, LVI. 1. = némelyek. Némely doctorok mongyák, ... Nekyk mongyaak hogy... *nékik* ököllet, *nékik* bottal, némellyek öszöggel verik vala, XXXVI. 1. Nekyk lábbal nyomván, nekük kézzel ötet vervén, LI. 1. és menének *nékik* az mieink közzöl, LXXV. Ma: nem forog fenn. Pedig a' hogy: valami és valaki fenn van, úgy eléveendő némi mellé: *néki*.
- nijha, niha, IX. 1. Ma: néha.
- nyil, vessönk nyilat rajta, LII. = sorsot. Nyilvetés, ruhámon nyilat vetének, LVI. 1.
- nyőni, hajait kinyövék, XXXIX. 1.
- nyugatni, szívnek ágyában nyugossad, LXXII. 1.
- nyugodalom, XI LXXIV. 1.
- Ö. Ő.
- olyha, XL. XLIV. 1. Ma: mintha. Olyha azt mondanája, LV. 1.
- omol, elomol, XXII. 1.
- oráiglan, XXXII. 1.
- orczája bekötvén, XCIII. 1.
- orias, XII. 1. = óriás.
- országol, XCVIII LXXIV. LXXVI. 1. országlania, CVIII. 1.
- orus, LXVII. 1. Or-ó után orv, oru, 's úgy: orus. Ma: orv-os.
- oruság, XL. 1.
- ódó, XLII. 1. = idő, üdó.
- ödvösség, LIV. LXIX. 1.
- ödvöz, XLIV. 1. = idvez.
- ödvözölendő, LXVIII. 1.
- ödvözölet, LXVIII. 1.
- öklöl, czuczával te oldalad megöklölvén, LXXI. 1. láncával oldalát megnyitá azaz: megöklölé, LVIII. 1.
- ölelet, anyai ölelet, XII. 1.
- ölelgetem vala, X. 1.
- ölnönk, XLII. 1. = ölnünk.
- ölietök le, XXXII. 1.
- önteste, LVII. 1. Tehát: entestem, tentested, önteste
- Óók, LXXVI. LXXVII. 1. = ók.
- öresség, keres vala örességöt, XXVIII. 1. = üresség.
- örökköl örökké, LXVI. LXXIV. 1.
- örökül örökké, LXXI. 1.
- örölés, LXIX. 1. Ma: örülés.
- örvendetösség, LXIII. 1.
- öszve, vele öszve, LVII. 1. Ma: együtt.
- ötés, = ütés, XLV. 1.
- ötlés, drága vérödnök kiötletéséért, LXXI. 1. Magyarázza „ötleni, ötlés, ötlet“ értelmét. Ötljék, más-szor ki ne ötljék, LX. 1.
- ötöd rész, LXXVII. 1. Nem: ötödik.
- öttél, LXXI. 1. = öntöttél. — Ötteni, vérét kiötték, XXII. XLV. 1.
- övöltteni, *öwöltwen*, XLV. *űvölthnek* vala, *űwelthnek*, XLVI. 1.
- özvegyiöl, LV. 1.
- P.
- patvar, számtalan patvar, LXVII. 1. (Ugy lön a' *patvarista*, patvar után, mely ügyvéd körül folyt, foly, miként mai nap, a': szellem-*ista*, hirlap-*ista*.)
- megpeldázva vagyon Mojses könyvében, XXVI. 1.
- poklos, XIII. 1.

poroszló, XLIX. l. a' poroszlók kirtelének, = kürtölének.

pöspök = püspök, XLII. l.

R.

remöl, *megindula* értelemmel, irgalmasságra rémöle, LXXXII. l.

rokonvaló ken = kin, LXVI. l.

ruha, LXXIX. l. Gyenge, lágy, puha vászon, szövet értelemmel.

S. Sz.

saar, LXXXV. l. = sár.

samoly, LXXXVII. l.

sebösödni, szívemet a' te sebeiddel sebösöhd meg, LXXI. l.

segheedseg, XXXIII. l.

següdelm, XXXIII. l.

semminemő, XLIII. l.

senkölni, vért és vizet senkölél, LXXI. l. = sonkolál.

sephödni, sephössed meg en szívemet, LXXI. l. sephöttél, = sebhedtél, LXX. CIV. l.

ser, serökből kijövén, LVIII. l. Ma: sár.

sérelm, LXVII. LXVIII. l. Sérel-ő után, sérel-m, sérelem.

sérés, sérelemnnek és sérésnek nagysága, LXX. l.

siralm, XXI. LX. l.

sirám, XXXIII. l.

sirván sira, XVIII. l.

sogorgani, LI. l. = sugorogni.

sokság, XLIII. XLIX. LXX. l.

sokasságos, LXXXI. l. sokságos, L. l.

sonha, XIII. l. soha, LXXII. LV. l.

soporla, LVII. l. templomnak soporlaha, = soporlája.

szabadóhad meg, LVII. Ma: szabadsad.

szabadoh meg engömet, LXIII. LII. l.

EGYHÁZI VEGYESKÖNYV, 1506.

szadazni, a' hordót beszadazni, XXIV. l.

ki szagatják volt, L. l.

szakadat, Szent Pétör vasa szakadatja, III. l.

szándok, XXVIII. l.

szárándok, LXXV. XLI. l. szárándokság, lássad ötöt szárándoksággal, LII. LVII. l.

szederjes palást, XLVII. l.

szelencze, XLI. l. szelöncze, alabstrombol csénált szelöncze LXXXIX.

szemeel, LXXVIII. l.

szeméremtelen halál, XII. l.

szentséges hugaim, CVI. l. szentségös, LXXXI. l. szentségös szakál, XXXIX. l.

szenedet, LII. l. szenvedés után.

szenvendök, LXXVIII. l. = szenvedek.

szepke, CVI. = szeplő.

szépséges, emberfiainak felette szépségesben, = szépségesebben, X. l.

szereént, szívem szereent, XI. l. fenmarada: „szívem szeremént, szived szeredént, szive szereent“ után.

szereda, XXVII. XXVIII. l. Nem: szerda. *Szereda*, magyar; *szerda*, tót.

szerelem, CV. LXIX. l. szerelmh, CIV. l.

szerelemes hugom, CV. CVI. l. = szerető hugom. Szerelmes Jézus, LXXVII. l.

szereánk, azaz szerént, t és k közötti csere, XLVI. l.

szereate, CV. l. = szereatefiam, XIV. l. szereate hugom, CIV. l. = szerető.

szerez, . . . teljesen szerzél, LXVI. Ma: alkotál, összeállítál, teremtél.

szernyen, XXVIII. l. = szörnyen.

szerte, Sidóság szerte, XLII. l. Alább van: városzerte.

- szeretni teljes szíveddel, CVII. I. Ma: németesen: szivedből.
- szerető asszonyom, XVII. I. szerető fiam, XVIII. I.
- szertelen kén, XXXIX. I.
- szik, zűk, tiszta szíknak emlői, XCVIII. I. = szív. Szikla is hát annyi mint szív-oló, szív-os.
- szikség, IX. I.
- szil, VIII. I. Ma: szül, XLIX. I.
- szile, első szileink, V. XXII. I. szerető szilédet, LXVIII. I. szülő = sziló = szüle, szile.
- sziletés, XIV. I.
- sziszént, zizenth, XCVI. I. = szivént.
- sziz, sziznek szivében, LI. CVII. LXIX. I. = szűz.
- szizeségős, LXX. I.
- szólvala, X. I.
- szomhozom, LXIX. I.
- szomhság, LVII. Ma: szomjuság. megy szomorodoth, IV. I. = megőszomorodott, miként egy helyett Erdélyben hallszik: egyő. Az Vd lapon áll: vigasztald megy, = megőszomorajtani, LXVII. I. Ma: szomorítani.
- szomoruságos, LXIV. I.
- szöm, vak szöme, szömére, szömelön, LVIII. LXXV. I.
- szöm eik, ő szömök, LXXVI. I. szömötöket, LXXXIV. I.
- szőnetlen, XLIII. LXX. I.
- szorehad hozijád, XII. I.
- szorojtani, LXV. I.
- szüle asszonyállat, IX. I. = szülő.
- szülei, LXXXVI. I.
- szüzeségős, LXXXI. I.
- T.**
- tagidnak izi elsérölnek, LXVII. I.
- tagohad meg a' sirást, XV. I. = tágítsad, XVIII. I.
- tagonkéd, tagonkeed, XXX. I. = tagonként.
- tahát, XXVI. XXVII. XXXIX. LXI. LXVIII. XCI. I. Ma: tehát.
- talának, ige, a' XLIX. lapon, tal-ok tal-sz tal voltára mutatna, mellynek tal-ál úgy volna gyakrozója, miként, hál, jár, szok, fél után van: hál-ál, jár-ál, szok-ál, fél-él, = fél-el, stb
- talantán, LXXXII. I.
- tall, = toll, LXXXI. I.
- taal, XXIX. I. = tál.
- tanács, LIX. I.
- tanó, XXXVIII. I. = tanu.
- tanóság, X. I. = tanítás, bátorítás.
- tanobizonság tévén, LXXXIV. I.
- tanohengömet, LXIX. I. Ma: taníts.
- tanohon meg minket, XCIV. I.
- thees = te es, is, XXXVII. I.
- tekélletes, CIII. I.
- tel-em, tel-ed, tel-i, ige. És a' szegek oly temérdökök valának hogy a' sebüket mind betelik vala, LI. I.
- teljesb, CI. I.
- thelyedh, V. I. az az régisen: teljehed. Ma: teljesítsd.
- temetnejek és törnéjek, LVIII. I. = temetnék és törnék.
- temérdök vasszeg, a' szegek nem voltak élesök, hanem temérdökök, L.
- temlecz, XLIV. I.
- tenmagad, LXX. LXXI. LXXIV. I.
- tenmagadat, LII. LIV. I. tennenmagad, LXXIII. I. tenmagatok XLII. I.
- t'en tégedet, X. I. = tenentégedet.
- tentőled mondod-é, XLII. I.
- terejté magát, VIII. I. = teríté.
- térejthessem, LXXII. I. Ma: térít-hessem; meg térőhem, LXXII. I. = megtérítsem.
- teremtet, creatura, V. X. I.
- terejté magát, IX. I. Ma: letérdepelt, borult.

- teremte, CV. l. = teremtee, XXI. l. = teremtó.
- teremtő szőlő tőke, LXX. l. Ma csak: termő.
- téredelmes szív, LXXII. l. Azért nem teredelmes = törödelmes, mivel the redelmes-nek van irva h-val, és *ther*, = tér.
- terven = tervény, CIX. l. törvény.
- theerd, XXX. l. = térd.
- tee₃₃, LXXVIII. l. = téssz.
- teső, szent tesőt alávevék, XIV. l. = test. Olyan mint: eső = est.
- teszenvala, IX. l.
- tetediglen, LXVIII. l. Tető = tete. Tetemiglen, tetediglen, tetejeiglen.
- tetejeiglen, talpától fogva, XXXVI.
- teteettől (tetédtől) fogván lábá talpaiglan, LXIX. l. fejedtől fogván lábá talpaiglan, LXX. l.
- tetemény szerént való vétközet, LXXII. l. tetemény, u. m. a' mi kitetsző, látható.
- tetemen, binnek tetemenebe, CII. l.
- tetemény = cselekedet, LXXV. l.
- tetek, LVIII. l. Tet-ek, tet-sz, tét ige ugy volt, miként van: lát-ok, lát-sz, lát. Amabból csak *tetszik* marada fenn.
- tettet, tetteté magát LXXVI. l. *tetek*, *tetsz*, *tét* ige után.
- tétőm, jótétőmért, LVI. l. = *tét* után.
- teviskorona, XLVIII. l.
- tevisk, XIII. XIV. l.
- teviskelní, IX. l. teviskelt szentséges fejét.
- tévelygie, XVIII. l. = tévelygő.
- týeed, XVII. l. = tiéd.
- tyk szolna, XXXVIII. l.
- tikör, XIII. l.
- tipar, szentségös szakálát kitiparják, XXXIX. l.
- tisztaságus gyolcs, XV. LXV. l.
- tisztaságosb, CI. CII. l.
- tisztelende asszonyom, XVIII. l.
- tisztelendee sziz, CX. l. tisztelende sziz, CIII. = tisztelendő.
- tisztelendő uraim, XVII. l. tisztelendő asszonyok, XIII. l. Nem papokhoz papnékhöz volt mondva.
- tiszteletes sziz, CIV. CVII. l.
- tisztesség esmerő sziz, XV. l.
- tivis, týwys, XXI. l.
- tíz, V. l. Ma: tűz.
- tizennyolczad rész, h'armad nap, XCIII. l.
- tolwai, XIII. l.
- tő, XXIII. l. = tű, ti.
- tökéll, tudván mindenek megtökéltetek volna, ... hogy irás megtökéltetnéjék, LVI. hogy megtökéljem az ő mívelkedetit, LXXXIV. megtökélém én lelkembe, LXXVIII. l. megtökéltetött, halálomnak utolsó tökéltetiben, LXX. l. megtökéltöt, LVII. l. Ma: bételjesedett, végére ment.
- től, C. = tével. Mit kelle többet tenőd, mit meg nem tőöl, LXX. l. = tövél, tével.
- tőnek vacsorát, XXVII. = tévének.
- törvém, XXXV. l. = törvény.
- tősér, alnok tőseer, XXVIII. O Judás, gonosz tőseer, XL. l.
- tőz, mennyei tőz, XXXVII. l. = tűz.
- tudnia miért, XXII. l.
- tulajdon, nem tulajdonod elvesztenőd, LXXIII. l.
- tiw = ti, XLIII. l.

U. Ü.

- udvart ütni, XLIX. l. = körbe állani.
- ugyan lelték, LXXV. l. Ma csak: úgy.
- vroonk, XVII. l. = uronk.

uroz, LIX. l.
 urusság, LXII. l. Ma: orvosság.
 utálatos, XVI. l.
 utszánként szerte, XLI. l.
 ültepék, és fel ültepék, LXXXII. l.
 = felült. Valamint: felállapék,
 ugy volt: felültepék.

V.

val, valván öt gádort, LXXXVIII.
 l. = öt gádoros, öt gáddal.
 vall, mit vallok te nemzetedtől?
 LV. l. = mim van, mit kapok, mi
 hasznom . . mint fogad. Keserüséget
 vall, XCVI. l. Elölmondott kénid-
 nak, *kiket* keresztfának elein vallál,
 LXVII. l. Emléközjél bánatodrol, kit
vallál, LXVIII. l. Tahát nem csak
 kár vallás, hanem *bánat vallás* is. A'
 VIa lapon áll: hitnek vallása.
 valaminemő, XLIII. l.
 valmi, valmý, LIII. = valómi, vala-
 mi. Val-mi, csak *pal* igegyök után.
 váltandó, LXX. l. mi érottönk vál-
 tandókért.
 város szerte, utszánként szerte,
 XL. l.
 vasaarnap, XL. l.
 vaw, ma: vaj, vajh, LVII. l.
 vecsernye meglévén, XXIX. l.
 veelegen, CVII. l. veve = vevőlegény,
 vólegény.
 velag, nap velág, XIV. LXX. l.
 velágoajt, LXXVIII. l.
 vella, vas vella, LI. l.
 vellejteni, esmég egy kicsinded erőt
 vellejte, XI. l.
 venerek, utálatos venerekökkel ita-
 ták, LVII. l. nem vizet sem egyeb
 nemő venereket, LVI. l.
 verág, verágozik, CI. l.
 verágoj, verágló ifúság, LXVI. l.
 verág vasárnap, XXVII. l.

verő, vasverő = kalapács VIII. l. hal-
 ván a' verőknek csengését, a' ve-
 rőknek másod cserdölését, LI. l.
 verő, vérnek verője, XXXII. l. ó ve-
 reje, véres verő kibocsátás XXXIII.
 vérös verőkkel verejtözél LXVI.
 l. = verijték.
 vertengeni, halálnak utolsó óráján
 idején vertenghee, XI. = fertengeni,
 fetrengeni. Kivilágul innen: vért.
 vereség, LXVII. l. verőség, után.
 verratta, verrattának előtte, LXXV.
 végezetiglen, LXX. l.
 veer = vér, XL. l.
 vérhőtni, vérrel megvérhüték, L. l.
 vérötlés, XL. l.
 veszedelm, VI. XXV. XXVIII.
 XXIX. l.
 vesztegj, az LVII. lapon, mutatja:
 „vesztegek, vesztegsz, veszteg“ ige
 voltát.
 vesztegl vala, XXXVIII. l. = halgat.
 vesztegleni LIX. l.
 vesztegség tartás, XXIII. CI. l.
 vesztegség tartó szerzetős XXV. l.
 veteködés, disputatio, XXVI.
 LXXXVI. l.
 vezérlő, LVI. l. vezerloth sz. Jánost.
 vezérlessék, CVIII. l. nem: vezé-
 reltessék.
 veeth = vét, LXXXIV. l.
 vétközet, LXXII. l.
 véttek, semmit nem véttek, CVI.
 l. = nem véttek.
 vigaság, IX. XX. LXIX. l.
 vigaszni, megvigaszik vala, .. akarsz-
 e megvigasznod, . . . legottan meg-
 vigaszék az embör, . . . a' ki megvi-
 gaszott vala . . . megvigasztál immár
 LXXXIX. l.
 vigaszt, poklosokat vigasztasz, meg-
 vigasszad, ki tegödet megvigasszon,

LXXVIII. 1. ki őtet megvigasztotta,
LXXXIX. 1.

vigasztó jézus, XXXV. 1.

viz, XVIII. = viz.

volt volna, XLII. 1. mondja volt,

XLII. 1. kezdik volt, XLV. 1. tene-

ked iob volvolna, XXIX. ostoroz-

ják volt, XLIV. 1. vak volt volna,

LXXXVI. 1. ha itt voltál volna, XCI.

XCII. 1.

vóm, elől vóm, XLIX. 1. = vevém.

Z.

zomak, szomak, XXV. 1.

zugódnak, LXXXVIII. 1. Ma csak: zu-

golódnak, van fenn.

GÖRÖGBŐL LATINBÓL BECSUSZOTTAK,

's némelyike már magyar ragozattal.

alabastrom, LXXXIX. 1.

apostol, XXXV. 1.

bestia után *bestye*. Ollyan, mint *hos-*
tia-ból: *ostya*.

centurio, LVIII. 1.

confessor, CII. 1.

fundamentom, XXIII. 1.

hora, XLVII. 1.

kalastorom, XXV. 1.

kastellum, LXXV. 1.

legio, XXXV. 1.

martir, XCV. 1.

olivetim hegye, XXVIII. 1. Olvetim ,

XXXI. LXXXVIII. 1.

palma, XCV. 1.

paradicsom, LVI. 1.

pásztor, XXXI. 1. De nem a' „pást,
pázsit“ után van-e?

plantal, CI. 1.

processio, XVI. 1.

propheta, XXXIII. XCV. 1.

reguláztassék, CVIII. 1.

satanas, XXX. 1.

zolosma, XXIII. 1.

templom, XXXV. LXXXIX. 1.

L A T I N O S A K.

1. Ne *akarj* enneköm engedni, LIV. Ne *akarj* sirni, LV. Ne *akarj* engemet adni az én ellenségim kezibe, LXII. Ne *akarj* vétközni, LXXXIX. Tobábbá ne *akarj* vétközni LXXXVIII. Ezen: Ne *akarj*, noli, annyira elragadt volt, már 1500. elején a' latinból fordított Irókra, miként most, a' németes: hibáz, felmondani, jól néz ki. 2. Mindön szemek néznek segedségüdre, XXXIII. Minden szenteknek szentséges feje, IX. Minden ereydből CVIII. Kellett volna: Minden szem néz... Mindenszent, mind szent... Minden erődből. (Ereidből=e venis tuis). 3. Te sem féled Istent, LIII. Atyjokfiának vérét kiötneni nem félik vala, XII. (Holott ez után meg van: Más embertől félnék vala, 's a' XVII d lapon, áll: tólem félelmök vagyon). Mire nem féled bőneidnek kinját, XXXIX. (Vagy: *fél-em*, *fél-ed*, *fél-i* is volt? mert Kemény János önéletiratában ez áll: kötelességim sérelmit és fejedelmet félem vala.) 4. Mérőggel elegyített borral itatál, LXIII. Sokaktól megkáromlatál, LXIV. Barátidtol sirattatál, LXIV. 5. Jol tegyetek *azoknak*, kük tite-

ket gyielelnek, CIII. Ne légy *anyádnak* kemén, LIV. 6. Nem kétölködni bocsnátot, XL. 7. Hogy még négy hónapok vannak, LXXXIV. kell vala: négy hónap van. 8. *Hajait* kinyövék: kell vala: *haját*. 'Stb.

ÖSIES NYELVSZERKEZET MARADVÁNYAI.

I. ÉLVÉM. Az napokrol kiket gonoszul *élvém*. LXXII. VALVÁN, keserőségről, *kit* lelködben tennenmagad *valván* szenvedél, LXVI. JELENVALVÁD, Édösségös Jezus, szívem hozzád vigyázzon, *jelenvalvád* lásson. LXXII. — MÉLTOL. *Méltolj* lelkömet nálad ajálván tartanod, *méltolj* szívembe testednek ő sebeit bényomnod . . *méltoljad* (lelkömet) az anyalokkal helhöztetni, LXIV. *Méltolj* megmaradni, méltolj engömet örizni, LXV. Méltolj téredelmes szivet adni LXXII. — *Bémenett* a' városban, XXVII. — Ki nem felele neki igét, LXXXIV. Senki nem felel vala neki igét, LXXXVIII. MULNI. Parancsolatodnak utát el nem multam, XXXIII. Áll vala a' nép, várván *elmulván* ötet, LII. SEM. Kit, *sem* egy mérték igaz kerekésséggel meg nem mérhet, LXVII. *Sem* téged illetni méltók valának, LXVII. Mert nem leszön lehetetlen Istennél *sem* egy ige, LXXVII. — Siróknak vigasztalója, bins Ádám fiainak reménsége . . prophetáknak írása . . nyavalásoknak sirását . . Angyaloknak asszonya . . Szizeknek koronája . . Apostolok mestöre, stb. XCIV. XCV. Mind így, nem Révai hibás követelése szerént. A', az, *elhagyása*: ki, földet araszodban berekesztöd, LXVII. HA, MIKORON után, feltételesen :

ha a' kötövezzőök megfeszendnek, XXII. az balgatag ha vesztég halgatand bölcsnek tartatik, XXIV. I.

hanemha gonosz beszédet mondand, XXIV. I.

ha magát megoltalmazandja XXIV. I.

ha szája heuságra megnyittatandik, XXV. I.

ha vétend én ellenöm, XXXI. I.

ha Krisztust ellenségének szerelmébe nem követendi, LII. I.

ha mindeneket megutálandasz: ha teljes sziveddel szeretended, és semmit az ő szerelmének felette nem vetendesz . . ha kevetended, és teljes el-

médde szeretended . . ha hozzá ragaszkodandol, ő hozzá fohászkodandol, . . valahová menene desz, CVII. I.

ha szerelmetek leend egymáshoz, CIX. hogy valamely lélok ide szokandik és

esmerködendik és ebbe édösködendik, és szive szerént könyörgend, LXXXI. I.

minden kiijandik, LXXXII. I.

mikoron jutandasz te országodba, LIII. I.

Bódogok lesztök mikoron mondandnak nektök embörök gonoszságot en ertöm, és háborgatandnak titöket, LXXVII. I.

Mikoron menyországba felmenendök.

Hozia békélkedvén, XV. Hozia egyesülnek, XVIII. Lelkömet te szavid megkeserhöték, LIII. Tarts meg engömet, mert megfogyatkozom, LXVIII. 'Stb.

A Magyar Tudományos Akadémia kiadásában legújabbban megjelentek:

Alvinczi Péter okmánytára III. kötet (1685—1689) közzétették Gergely Samu és Pettkó Béla (a Monum. hung. hist. I. osztályának XXVII. kötete)	1 frt. 50 kr.
A Magyar Tud. Akadémia Almanach-ja az 1888-ik évre	1 frt.
Bayer József, A nemzeti játékszín története. I. és II. kötet.	7 frt.
Budenz József, Az ugor nyelvek összehasonlító alaktana II. füzet.	80 kr.
Dietz Sándor, A sparganium tourn. és tipha tourn. virág termése és fejlődése.	1 frt.
Domanovszki Endre, Dante mint politikai író.	10 kr.
Dr. Fodor József, A vérnek bacteriumölő képességéről.	10 kr.
Gelcich József, Raguza és Magyarország összeköttetéseinek oklevéltára.	5 frt.
Kálmány Lajos, Mythologiai nyomok a magyar nép nyelvében. A hold nyelvahagyományainkban.	10 kr.
Marczali Henrik, Magyarország II. József korában. III. kötet.	3 frt 80 kr.
Nyelvemléktár. IX. kötet. Érsekújvári Codex I-ső fele.	2 frt.
" X. kötet. " " II-ik fele.	2 frt.
Nyelvtudományi közlemények. XX. kötet. 3. füzet.	1 frt.
Pesty Frigyes, Magyarország helynevei történeti, földrajzi és nyelvészeti tekintetben. I. kötet.	3 frt.
Putnoky Miklós, Az etymologicum magnum Romaniae.	20 kr.
Schvarcz Gyula, Lucius Cornelius Sulla, A római alkotmányjog történelmében.	50 kr.
Dr. Simonkai Lajos, Magyarország és a földkerekség hársfajainak bíráló átnézete.	70 kr.
— Magyarország és környékének zanótjai. (Cytisi Hungariae terrarumque finitimarum)	20 kr.
Szabó Károly, Emlékbeszéd Ladányi Gedeon felett.	10 kr.
Telfy Iván, Jelentés új hellén munkákról.	30 kr.
Wenzel Gusztáv, Magyarország mezőgazdaságának története.	2 frt 50 kr.
— Rosztiszláv galicziai herceg IV. Béla magyar királynak veje.	10 kr.

Megrendelések intézendők a Magyar Tudom. Akadémia könyvkiadóhivatalába (Hornyánszky Victor) Budapest, V, Akadémia-épület.

